

ΠΕΔΙΣ – ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ

Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία

**"ΑΦΑΙΡΕΣΗ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΩΝ ΑΠΟ ΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΜΕ ΤΟ ΝΕΟ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ
ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΝΩΝΥΜΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ(ΜΗ ΕΙΣΗΓΜΕΝΕΣ ΣΤΟ Χ.Α.)"**

ΙΩΑΝΝΑ Δ. ΛΙΟΥΤΑ

Επιβλέπων Καθηγητής: ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ ΦΑΚΙΟΛΑΣ

Κόρινθος, Σεπτέμβριος 2019

University of Peloponnese

Faculty of Social and Political Sciences

**Department of Political Studies and International
Relations**

**Master of Arts (MA) in Governance and Public
Policies**

Corinth, September 2019

ΑΦΑΙΡΕΣΗ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΩΝ ΑΠΟ ΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΜΕ ΤΟ ΝΕΟ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΝΩΝΥΜΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ

Σημαντικοί Όροι: κρατική εποπτεία, ανώνυμες εταιρείες, εταιρικοί μετασχηματισμοί

Περίληψη

Η αναμόρφωση και η συστηματοποίηση σε ενιαίο κείμενο του δικαίου που διέπει τις ανώνυμες εταιρείες (μη εισηγμένες στο Χ.Α.) με τον Ν.4548/18, είναι αναγκαία για την βιωσιμότητα και την ευελιξία των επιχειρήσεων από τις συνέπειες της οικονομικής κρίσης στην Ελλάδα. Η έρευνα επιδιώκει να αναδείξει ότι το νέο νομοθέτημα καταργεί την ήδη απομειωμένη κρατική εποπτεία στην εταιρική ζωή με πρόσχημα την κατάργηση της γραφειοκρατίας και την προσέλκυση νέων επενδύσεων. Η σπουδαιότητα της έρευνας έγκειται στον πολύτιμο ρόλο της Δημόσιας Διοίκησης, στην προώθηση της επιχειρηματικότητας και στις συνέπειες που θα επιφέρει η κατάργηση της εποπτείας για το δημόσιο συμφέρον, τον ανταγωνισμό των εταιρειών και την εισροή νέου κεφαλαίου στην οικονομία.

Η εργασία διαρθρώνεται αρχικά με την εξέταση παλαιότερων νομοθετημάτων με τα οποία είχε μειωθεί δραστικά η κρατική εποπτεία και στη συνέχεια με την παράθεση των βασικών αλλαγών που επιφέρει ο νέος νόμος στην εταιρική καθημερινότητα και στην απαξίωση της διοίκησης. Ακολουθεί η καταγραφή και η επεξήγηση του νέου νόμου για τους εταιρικούς μετασχηματισμούς (Ν.4601/19) και της πρότερης πολύπλοκης νομολογίας και διαδικασίας προκειμένου να γίνει κατανοητή: η αναγκαιότητά του, η βελτίωση που θα επιφέρει με την απλοποίηση των διαδικασιών και η εμπλοκή της διοίκησης. Στο τελευταίο κεφάλαιο αναλύονται οι προβληματισμοί και οι επιφυλάξεις για την κατάργηση της κρατικής εποπτείας και οι προτάσεις που έγιναν από τα στελέχη της Δημόσιας Διοίκησης. Οι προτάσεις αφορούν την αποστολή της Δημόσιας Διοίκησης που είναι η προστασία του δημοσίου συμφέροντος, της μειοψηφίας των μετόχων, των πιστωτών και των συναλλασσομένων χωρίς γραφειοκρατικά εμπόδια και χρονικές καθυστερήσεις.

DEDUCTION OF PUBLIC ADMINISTRATION WITH THE NEW STATUTORY INSTRUMENT FOR SOCIÉTÉS ANONYMES

Keywords: state's supervision, Sociétés Anonymes, reshaping of corporates

Abstract

The reformation and systematization into a single text of the law governing public on Sociétés Anonymes (SAs)(not participating in Athens stock exchange.) with L. 4548/18 is necessary for the viability and flexibility of businesses in dealing with the consequences of financial crisis in Greece . This thesis seeks to show that the new legislation abolishes the already diminished government's supervision of corporate life on the pretext of abolishing bureaucracy and attracting new investment. The importance of research lies in the valuable role of public administration in promoting entrepreneurship and in the implications of abolishing oversight over the public interest, the competition among companies and the inflow of new capital into the economy.

The thesis first examines older legislation that dramatically reduced state's supervision and then outlines the major changes the new law brings to corporate day-to-day management and depreciation. Then, it explains the new revision of the Corporates Law (L.4601 / 19) and of the previous complex case law and procedure, in order to demonstrate its necessity, the improvement it will bring with the simplification of procedures and the involvement of management. The last chapter analyzes the concerns and reservations about the abolition of the state's supervision, and the proposals made by public administration executives. The proposals concern the mission of public administration which is to protect the public interest, the minority of the company's shareholders , and business people without bureaucratic hurdles and time delays.

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΛΩΣΗ

Με την παρούσα δήλωση:

1. Δηλώνω ρητά και ανεπιφύλακτα ότι η διπλωματική εργασία που σας καταθέτω αποτελεί προϊόν δικής μου πνευματικής προσπάθειας, δεν παραβιάζει τα δικαιώματα τρίτων μερών και ακολουθεί τα διεθνώς αναγνωρισμένα πρότυπα επιστημονικής συγγραφής, τηρώντας πιστά την ακαδημαϊκή δεοντολογία.
2. Οι απόψεις που εκφράζονται αποτελούν αποκλειστικά ευθύνη της συγγραφέως και ο επιβλέπων, οι εξεταστές, το Τμήμα και το Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου δεν υιοθετούν κατ' ανάγκη τις εκφραζόμενες απόψεις ούτε φέρουν οποιαδήποτε ευθύνη για τυχόν λάθη και παραλείψεις.

Η δηλούσα

Ιωάννα Δ. Λιούτα

"στους φίλους μου Ζέφη και Νάσο για την αμέριστη συμπαράσταση και βοήθεια".

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Ευχαριστώ θερμά τον επιβλέποντα καθηγητή μου κ. Ευστάθιο Φακιολά για την βοήθεια, την πολύτιμη καθοδήγηση, τις καίριες επισημάνσεις και την άμεση ανταπόκρισή του σε όλη την διάρκεια της συγγραφής. Θέλω επίσης να ευχαριστήσω όλους τους καθηγητές μου για τις γνώσεις που απέκτησα και για τα εφόδια που αποκόμισα για τον προσωπικό και επαγγελματικό μου βίο.

Περιεχόμενα

Περίληψη	
Abstract	
Αφιερώσεις – Ευχαριστίες	
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: Σημαντικά νομοθετήματα για το δίκαιο των Α.Ε.	
1.1 Εισαγωγή	5
1.2 Ν. 3604/07	5
1.3 Απομείωση της κρατικής εποπτείας	6
1.4 Ίδρυση ΓΕΜΗ-ΥΜΣ	9
1.5 Ηλεκτρονική υπηρεσία μας στάσης	11
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. Το νέο δίκαιο της Ανώνυμης Εταιρείας	
2.1 Ευρωπαϊκή Ένωση και εταιρική επιχειρηματικότητα	12
2.2 Ν.4548/18	14
2.3 Κύρια σημεία αναμόρφωσης	20
2.3.1 Τροποποιήσεις στη Γενική Συνέλευση	21
2.3.2 Τροποποιήσεις στο Διοικητικό Συμβούλιο	22
2.4 Κατάργηση της κρατικής εποπτείας	22
2.5 Εποπτεία που παραμένει	25
2.6 Κατάργηση της επιτροπής του άρθρου 9 του Κ.Ν. 2190/1920	27
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 : Ν. 4601/2019	
3.1 Γενικά	29
3.2 Γνήσιες και καταχρηστικές μετατροπές και συγχωνεύσεις	31
3.3 Μετατροπή επιχειρήσεων	32
3.3.1 Προβλεπόμενοι μετασχηματισμοί	32

3.3.2 Μετασχηματισμοί με τους Ν.1297/1972, Ν.2166/1993 και Ν.4172/13	35
3.4 Τρόποι συγχώνευσης εταιρειών	36
3.5 Σχετικές ισχύουσες διατάξεις έως την 15-4-2019	37
3.6 Διαδικασία	42
3.7 Βασικά στοιχεία	44
3.8 Διαδικασία	45
3.9 Απλουστεύσεις	46
3.10 Ανασκόπηση	46
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 Επιφυλάξεις και προτάσεις των εμπλεκόμενων φορέων	
4.1 Γενικές	49
4.2 Εποπτεία Περιφερειακών Ενοτήτων	51
4.3 Πρόταση των τμημάτων Α.Ε. των Περιφερειακών Ενοτήτων	53
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 Συμπεράσματα	
5.1 Γενικά	56
5.2 Μειονεκτήματα	56
5.3 Πλεονεκτήματα	57
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	59
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	70

Κατάλογος Πινάκων

Πίνακας 1. Συστάσεις, διαγραφές 2012-2018	15
Πίνακας 2. Μετασχηματισμοί επιχειρήσεων	33
Πίνακας 3. Συγχωνεύσεις 2012-2018	41

Κατάλογος Διαγραμμάτων

Διάγραμμα 1. Ease of doing business 2018	1
Διάγραμμα 2. Ανοίγματα 1/1/2017-31/12/2017	16
Διάγραμμα 3. Κλεισίματα 1/1/2012-1/4/2019	16
Διάγραμμα 4. Κλεισίματα 1/1/2018-31/12/2018	17
Διάγραμμα 5. Κλεισίματα 1/1/2012-1/5/2019	17
Διάγραμμα 6. Κλεισίματα 1/1/2018-31/12/2018	18
Διάγραμμα 7. Τύποι επιχειρήσεων	33
Διάγραμμα 8. Μετασχηματισμοί επιχειρήσεων	34
Διάγραμμα 9. Συναλλαγές εξαγορών και συγχωνεύσεων	40

Ευρετήριο όρων

Α.Ε Ανώνυμη Εταιρεία

Α.Κ. Αστικός Κώδικας

Γ.Ε.ΜΗ. Γενικό Εμπορικό Μητρώο

Γ.Σ. Γενική Συνέλευση

Δ.Σ. Διοικητικό Συμβούλιο

Δ.Λ.Π. Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα

Δ.Π.Χ.Α. Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς

Ε.Ε. Ετερόρρυθμη Εταιρεία

Ε.Π.Ε. Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης

Ε.Ο.Χ. Ευρωπαϊκός Οικονομικός Χώρος

Ι.Κ.Ε. Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία

Μ.Κ. Μετοχικό κεφάλαιο

Ο.Α.Ε.Ε. Οργανισμός Ασφάλισης Ελεύθερων Επαγγελματιών

Ο.Ε. Ομόρρυθμη Εταιρεία

Ο.Ο.Σ.Α. Οργανισμός Ευρωπαϊκής Οικονομικής Συνεργασίας

Π.Ε. Περιφερειακή Ενότητα

Σ.Ε.Β. Σύνδεσμος Ελλήνων Βιομηχάνων

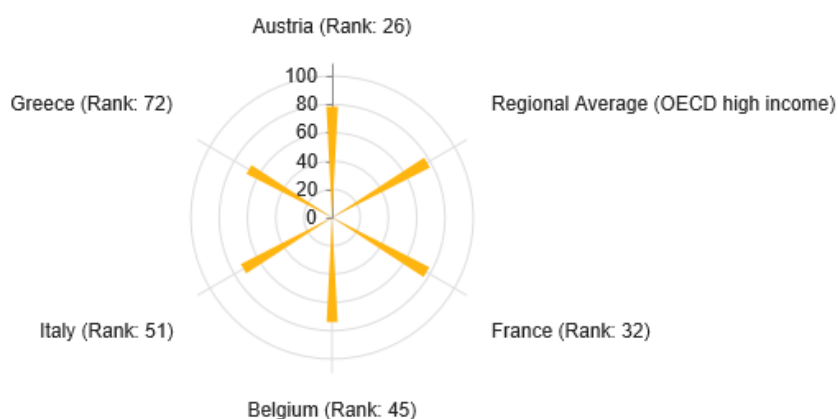
ΣΛΕΕ Συνθήκη Λειτουργίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Υ.Μ.Σ. Υπηρεσία μιας Στάσης

Εισαγωγή

Η μεγάλη οικονομική κρίση στην Ελλάδα από τα τέλη του 2008 έως σήμερα, επέφερε ραγδαία ύφεση στην οικονομική δραστηριότητα, συρρίκνωσε βίαια την επιχειρηματικότητα, ανέδειξε λειτουργικές αδυναμίες της δημόσιας διοίκησης και έφερε στην επιφάνεια τις δομικές της ανεπάρκειες. Η υιοθέτηση μέτρων και η υλοποίηση μεταρρυθμίσεων, που θα ενίσχυαν την λειτουργικότητα και την ευελιξία της, θα μείωναν την γραφειοκρατία και θα βελτιώναν την αποδοτικότητα της κρίθηκαν περισσότερο από αναγκαίες. Προς την κατεύθυνση αυτή η αντικατάσταση του Ν. 2190/1920 (ΦΕΚ Α' 216/19.09.1920) «περί ανωνύμων εταιρειών», με τον Ν. 4548/2018 (ΦΕΚ Α' 104/13.06.2018) «Αναμόρφωση του δικαίου των Ανωνύμων Εταιρειών», που από 1-1-2019 διέπει την ίδρυση και λειτουργία των ανωνύμων εταιρειών, εν μέρει αφορά την ανάγκη του μετασχηματισμού της δημόσιας διοίκησης στις σύγχρονες απαιτήσεις.

Διάγραμμα 1. Ease of doing business 2018

Πηγή: <http://www.doingbusiness.org>

Έγγραφο εργασίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (Country Report Greece, 2019 σελ.49) υπογραμμίζει ότι η Ελλάδα έχει παρέμβει νομοθετικά, από το 2010, στην βελτίωση των διοικητικών διεργασιών και στον εκσυγχρονισμό του θεσμικού πλαισίου για την έναρξη μιας επιχειρηματικής δραστηριότητας. Η Ελλάδα κατέχει την 72^η θέση σε σύνολο 190 χωρών όπου δύναται να επιχειρήσει κάποιος χωρίς καθυστέρηση και με απλοποιημένες διαδικασίες (Παγκόσμια Τράπεζα 2018^α σελ.173 Πίνακας 1). Πρόκειται για σημαντική άνοδο συγκριτικά με το 2009 όταν κατατάχθηκε στην 109^η θέση, αλλά απέχει πολύ από την 58^η θέση, που είχε κατακτήσει το 2015. Σύμφωνα με το έγγραφο εργασίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η πολυσχιδής γραφειοκρατία και η πολυπλοκότητα των διαδικασιών εξακολουθούν να μην ευνοούν την λειτουργία και την διεύρυνση των επιχειρήσεων. Οι νομοθετικές ρυθμίσεις, που εφαρμόστηκαν το 2015 και το 2016, απλοποίησαν σε μεγάλο βαθμό τις διαδικασίες για την ίδρυση και αδειοδότηση των εταιρειών (ψηφιοποιώντας ηλεκτρονικά την εγγραφή και την καταχώρηση στοιχείων) και μείωσαν το κόστος (ec.europa.eu σελ.49).

Πολλά κράτη, ευρωπαϊκά και μη, αναθεωρούν και εκσυγχρονίζουν την σχετική τους νομοθεσία προκειμένου να διευκολυνθούν οι επιχειρηματικές δραστηριότητες, τόσο για τους εγχώριους όσο και για τους ξένους επενδυτές. Η υφιστάμενη κατάσταση του δικαίου, που διέπει την λειτουργία των ανωνύμων εταιρειών στην Ελλάδα, δεν ανταποκρίνεται στις νέες συνθήκες και στην διεθνή οικονομική πραγματικότητα. Η προσέλκυση ξένων επενδύσεων δεν μπορεί να ευοδωθεί όταν δεσπάζει η γραφειοκρατία και η νομοθεσία είναι διάσπαρτη και ποικιλόμορφη. Γι' αυτό κρίθηκε αναγκαίο ο σχεδιασμός και η ψήφιση ενός νέου νομοθετήματος, όπου θα μειώνεται δραστικά η γραφειοκρατία και θα απλοποιούνται οι διαδικασίες της εταιρικής ζωής (αιτιολογική έκθεση 5-6-18).

Το ερώτημα το οποίο θα διερευνηθεί είναι αν ο νέος νόμος **N. 4548/13-06-2018 «Αναμόρφωση του δικαίου των Ανωνύμων Εταιρειών»**, αφαιρεί αρμοδιότητες από την Δημόσια Διοίκηση. Ειδικότερα αν η κατάργηση των αρμοδιοτήτων της Δημόσιας Διοίκησης στα στάδια της εταιρικής λειτουργίας και πρακτικής, διευκολύνει τον εταιρικό βίο, προωθεί την ανάπτυξη των επιχειρήσεων και ταυτόχρονα προστατεύει το κοινωνικό σύνολο.

Ο κύριος στόχος του νέου νόμου είναι η βέλτιστη λειτουργία της εταιρικής ζωής, η αύξηση της επιχειρηματικότητας και η εισροή κεφαλαίων. Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι να διερευνήσει αν ο στόχος αυτός πραγματώνεται μέσω της κατάργησης της κρατικής εποπτείας στην λειτουργία των ανωνύμων εταιρειών, τι συνέπειες θα επιφέρει και αν η κατάργηση αυτή είναι απαραίτητη για την βιωσιμότητα τους, έναντι των δύσκολων οικονομικών και κοινωνικών συνθηκών.

Η έρευνα θα επικεντρωθεί στις ανώνυμες εταιρείες οι μετοχές των οποίων δεν διαπραγματεύονται στο Χρηματιστήριο Αθηνών και την εποπτεία ασκούν οι Περιφέρειες της χώρας. Ο περιορισμός αυτός έγκειται από την μία στην έκταση της εργασίας και από την άλλη στο ότι οι εισηγμένες εταιρείες εποπτεύονται από την επιτροπή κεφαλαιαγοράς. Η έρευνα θα επιχειρήσει να αναδείξει την αναγκαιότητα της διατήρησης κάποιων αρμοδιοτήτων της Δημόσιας Διοίκησης. Οι αρμοδιότητες αυτές θα συνδράμουν τόσο στον υγιή ανταγωνισμό όσο και στην εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος και στην προστασία των εμπλεκόμενων μερών.

Όσον αφορά τη μέθοδο που θα ακολουθηθεί, η εργασία θα στηριχθεί :

α) σε πρωτογενείς πηγές όπως δεδομένα νομικών κειμένων (Κ.Ν. 2190/1920, Ν. 4541/2018, Ν.4601/19), εγκύκλιοι και το σχετικό θεσμικό πλαίσιο¹ και

¹ Το θεσμικό αυτό πλαίσιο είναι μεταξύ άλλων ο Ν 3419/2005 (ο νόμος για το Γενικό Εμπορικό Μητρώο με τις τροποποιήσεις του), ο Ν. 4441/2016 (διαδικασίες οι οποίες απλοποιούν την σύσταση και την αδειοδότηση των επιχειρήσεων κ.λπ.), ο Ν. 4449/2017 (σχετικά με τον υποχρεωτικό έλεγχο των ετήσιων και των ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων κ.λπ.), ο Ν. 4308/2014 (αφορά τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα) (Υπουργική Απόφαση 63577/ΦΕΚ Β 2380/21.5.2018) (Περάκης, 2018).

Αναπτυξιακοί νόμοι (Ν. 2166/1993, Ν.1297/1972, Ν.4172/2013), Ν.4072/2012, ο ΚΝ 2190/1920, οι οποίοι ρύθμιζαν τους εταιρικούς μετασχηματισμούς μέχρι την ψήφιση του νέου νόμου, η Οδηγία (ΕΕ) 2017/1132 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30.6.2017 (Οδηγία [ΕΕ] 2017/1132, Τίτλος II: «Συγχωνεύσεις και Διασπάσεις Κεφαλαιουχικών Εταιριών») (Πρόταση Οδηγίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

β) σε δευτερογενείς πηγές όπως βιβλιογραφική έρευνα, διαδικτυακές πηγές, αρθρογραφία και εμπειρικά δεδομένα από το Γ.Ε.ΜΗ. (Γενικό Εμπορικό Μητρώο).

Στο πρώτο κεφάλαιο θα παρατεθούν σημαντικά νομοθετήματα, που αφορούν το δίκαιο των ανωνύμων εταιρειών και επέφεραν την πρώτη μείωση της κρατικής εποπτείας και ριζικές αλλαγές στην εταιρική ζωή. Στο δεύτερο κεφάλαιο θα εξεταστεί ο νέος **N. 4548/13-06-2018 «Αναμόρφωση του δικαίου των Ανωνύμων Εταιρειών»**, με τον οποίο ουσιαστικά καταργείται η κρατική εποπτεία περιορίζοντας την σε ένα τυπικό ρόλο προκειμένου να απλοποιηθούν, να επιταχυνθούν οι διαδικασίες και να αναθερμανθεί η επιχειρηματικότητα. Στο τρίτο κεφάλαιο θα παραθέσουμε τον **N.4601/19 (ΦΕΚ 44 Α΄ 09.03.2019)**, που αφορά τους εταιρικούς μετασχηματισμούς (συγχωνεύσεις, μετατροπές, διασπάσεις) και τις μεταβολές που επέφερε στον ρόλο της Διοίκησης. Στο τελευταίο κεφάλαιο κρίθηκε σκόπιμο να αναφερθούν οι επιφυλάξεις, οι αντιδράσεις και οι προτάσεις των εμπλεκόμενων φορέων. Συμπερασματικά θα επισημανθούν τα θετικά και αρνητικά της κατάργησης της κρατικής εποπτείας και των επιπτώσεων, που θα επιφέρει στην οικονομική ανάπτυξη.

25.4.2018, για την τροποποίηση της ανωτέρω Οδηγίας όσον αφορά τις διασυνοριακές μετατροπές, συγχωνεύσεις και διασπάσεις, COM (2018) 241 τελικό), ο N.4548/2018 (Νέος νόμος περί Ανωνύμων Εταιριών) ο N.4541/2018 (τροποποίησε τον νόμο για τις ΕΠΕ N.3190/1955).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: Σημαντικά νομοθετήματα για το δίκαιο των Α.Ε.

1.1 Εισαγωγή

Πρότερα νομοθετήματα του Ν.4548/18 με τα οποία τροποποιήθηκε ο ΚΝ 2190/20 απελευθέρωσαν σε μεγάλο βαθμό το εταιρικό δίκαιο από χρόνια δεσμά, νομικισμούς και τυπολατρίες που είχαν πάρει δομικό χαρακτήρα. Η ελαστικοποίηση των κανόνων και η δραστική μείωση της κρατικής παρέμβασης ήταν από τις καινοτομίες που επέφερε ο Ν.3604/07 και αναφέρεται παρακάτω. Η ίδρυση δε του ΓΕΜΗ ήταν αποτέλεσμα διεργασιών, για την δημιουργία ενός φορέα όπου θα συγκεντρώνει όλες τις εταιρικές μορφές και θα επιταχύνει τις διαδικασίες.

1.2 Ν. 3604/07

Το σημαντικότερο νομοθέτημα που τροποποίησε σε μεγάλο εύρος και ουσιαστικά αναμόρφωσε τον Κ.Ν. 2190/20 ήταν ο Ν. 3604/07 (ΦΕΚ 189/Α'/8.8.2007). Έως τότε υπήρξαν νομοθετήματα για να ενσωματώσουν διάφορες κοινοτικές οδηγίες (αιτιολογική έκθεση Περάκης, 2007, σελ.265). Ο Ν. 3604/07 πέραν της ενσωμάτωσης των ευρωπαϊκών οδηγιών ² σχετικά με τη σύσταση της ανωνύμου εταιρείας, τις μεταβολές του κεφαλαίου της και τις προϋποθέσεις δημοσιότητας, εξέφρασε μία νέα φιλοσοφία και είχε ένα ιδεολογικό και μεθοδολογικό στόχο. Ο νομοθέτης με την εφαρμογή του Ν.3604/07 απέβλεπε στην βελτίωση και στον εκσυγχρονισμό του θεσμικού πλαισίου, με γνώμονα τις απαιτήσεις της ελληνικής κοινωνίας, το ευρωπαϊκό επιχειρηματικό περιβάλλον και

² α) οδηγία 2006 / 68 / ΕΚ (6-9-06) για την τροποποίηση της «δεύτερης» Οδηγίας 77/91/ΕΟΚ, που αφορούσε την ίδρυση της ανωνύμου εταιρείας, τις τροποποιήσεις του μετοχικού κεφαλαίου β) οδηγία 2003 / 58 / ΕΚ (15-7-03) για τροποποίηση της «πρώτης» Οδηγίας 68 / 151 / ΕΟΚ, που αφορούσε τις προϋποθέσεις δημοσιότητας για μικρό εύρος εταιρειών. (Περάκης, 2007, σελ.2)

την αντιμετώπιση διαρθρωτικών προβλημάτων της εταιρικής λειτουργίας. Επιδίωξη του νομοθέτη ήταν οι ελληνικές ανώνυμες εταιρείες να γίνουν πιο ανταγωνιστικές σε διεθνές επίπεδο και πιο λειτουργικές στο εσωτερικό της χώρας (Περάκης, 2007, σελ.3).

Οι ριζικές αλλαγές επήλθαν σε πολλά σημεία στην ζωή των ανωνύμων εταιρειών μεταξύ άλλων στην απλοποίηση της αδειοδότησης των εταιρειών, στην απομείωση της κρατικής εποπτείας, στη βελτίωση ορισμένων κανόνων για την διευκόλυνση της λειτουργίας τους, στην αξιοποίηση της τεχνολογίας, στην αποτελεσματικότητα και στην ενίσχυση της ευθύνης των διοικήσεων των εταιρειών. Ο εν λόγω νόμος διέκρινε τις μικρές και μεγάλες εταιρείες και διευκόλυνε την λήψη αποφάσεων από τα εταιρικά όργανα.

Το βασικότερο ίσως γνώρισμα του Ν.3604/07 ήταν η αποδέσμευση της ανώνυμης εταιρείας από χαρακτηριστικά, τα οποία είχαν ριζωθεί με το πέρασμα του χρόνου, είχαν ενσωματωθεί στο κανονιστικό πλαίσιο και στην εταιρική πρακτική και επέφεραν δυσλειτουργίες και πολύπλοκες διαδικασίες. Οι δημοσιεύσεις στον ημερήσιο εθνικό και τοπικό τύπο, ο ετήσιος έλεγχος όλων των εταιρειών, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη το μέγεθος ήταν μεταξύ άλλων αδιαμφισβήτητοι παράγοντες. Ο Ν.3604/07 ρύθμιζε το κανονιστικό πλαίσιο οδηγώντας στην μερική αλλά πολύ σημαντική απεμπλοκή των εταιρειών από κανόνες και πρακτικές, που είχαν αγκιστρωθεί με την πολυετή εφαρμογή και είχαν αποκτήσει δομικό χαρακτήρα. Το ρύθμιζε σε τέτοια έκταση ώστε να υπάρξει σταδιακή αποδόμηση και όχι δραστική, η οποία θα κατέληγε στο να ακυρώσει το εγχείρημα. (Περάκης, 2007, σελ.4)

1.3 Απομείωση της κρατικής εποπτείας

Το ζήτημα της κρατικής εποπτείας και της παρέμβασης στην λειτουργία των εταιρειών υπήρξε και στον Ν. 3604/07 βασικό ζήτημα. Ο νομοθέτης τότε αποφάσισε την δραστική μείωση της κρατικής παρέμβασης στην εταιρική καθημερινότητα. Ανέθεσε στην διοίκηση ένα ρόλο προστατευτικό απέναντι στις μειοψηφίες και στους τρίτους, που έρχονται σε επαφή με την εταιρεία. Έως τότε η

άποψη, που επικρατούσε ήταν ότι ο ρόλος της διοίκησης ήταν εγγυητικός έναντι ελαττωματικών αποφάσεων των εταιρικών πράξεων. Αποφάσεις, που σχετίζονται με τη διαδικασία λήψη τους, το περιεχόμενό τους, τις συνέπειες, που έχουν ως προς την εσωτερική λειτουργία της εταιρείας και τις συναλλαγές με τους τρίτους. Έχοντας η Διοίκηση την ευθύνη, μείωνε την ευθύνη της εταιρείας και των διοικητικών της οργάνων. Επικρατούσε δε εσφαλμένα η εντύπωση ότι η διαφύλαξη από την διοικητική εποπτεία απέτρεπε κάθε ελαττωματική απόφαση. (Περάκης, 2007, σελ.5).

Η μείωση της διοικητικής παρέμβασης βοηθά στην μείωση της διαφθοράς. Πολύμορφα νομοθετικά πλαίσια και πολυάριθμες διοικητικές εγκρίσεις συνδράμουν στην διατήρηση της διαφθοράς και οδηγούν τους επενδυτές και επιχειρηματίες στην καταβολή χρηματικού ποσού προκειμένου να προωθήσουν την υπόθεσή τους. Οι συναλλασσόμενοι αδυνατούν να ανταπεξέλθουν στις πολύπλοκες και χρονοβόρες διοικητικές απαιτήσεις, με μόνη διέξοδο την προσφυγή σε μη ενδεδειγμένους τρόπους, αλλά αναγκαστικά, για την ευόδωση των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων τους. Αυξάνεται έτσι το κόστος, το οποίο μετακυλιέται στον καταναλωτή με αύξηση των τιμών ή χειρότερα οδηγούνται στην παραοικονομία. Σε όλες τις οικονομικά αναπτυγμένες χώρες οι διαδικασίες είναι απλοποιημένες, όπως πχ. ο Καναδάς όπου η ίδρυση μιας εταιρείας απαιτεί δύο διοικητικές πράξεις και πραγματοποιείται σε δύο μέρες (στην Μοζαμβίκη απαιτούνται το λιγότερο 149 εργάσιμες) (Στεφανάδης, 2011, σελ.325).

Η μεγαλύτερη μείωση της κρατικής παρέμβασης ήταν στις εταιρείες με κεφάλαιο κάτω των 3.000.000,00 ευρώ. Η σύσταση τους γινόταν με αυθημερόν καταχώρηση στο ΓΕΜΗ μετά από τυπικό έλεγχο των προϋποθέσεων (συμβολαιογραφικό έγγραφο, έδρα της εταιρείας) χωρίς έκδοση διοικητικής απόφασης, μειώνοντας την χρονοβόρα μέχρι τότε διαδικασία σύστασης. Οι τροποποιήσεις επίσης των καταστατικών των εταιρειών καταχωρούνταν αυθημερόν χωρίς διοικητική έγκριση. Στις εταιρείες με μετοχικό κεφάλαιο άνω των 3.000.000,00 ευρώ, η Διοίκηση συνέχιζε να εγκρίνει το αρχικό καταστατικό και τις τροποποιήσεις του με έκδοση απόφασης και με καταχώρηση σε ένα μήνα από την υποβολή των σχετικών δικαιολογητικών. Στο πνεύμα της δραστικής μείωσης της διοικητικής παρέμβασης ήταν η κατάργηση της ανάκλησης της άδειας

σύστασης και λειτουργίας των εταιρειών από την διοίκηση. Η συγκεκριμένη διοικητική πράξη ήταν αρχέτυπο της ελληνικής νομοθεσίας και δεν συνάδει με τα κανονιστικά πλαίσια των Ευρωπαϊκών χωρών (Περάκης, 2007, σελ.6-7).

Η εποπτεία η οποία παρέμεινε, όπως οριζόταν στα άρθρα 51-53, ήταν μειωμένη και συγκεκριμένα αφορούσε: στην τήρηση της νομοθεσίας και των καταστατικών διατάξεων, στα πρακτικά και στις αποφάσεις των εταιρικών οργάνων, στην πραγματική καταβολή του κεφαλαίου και στην υποβολή των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων. Η Διοίκηση έκανε συστάσεις προς τις εταιρείες χωρίς να μπορεί να λάβει μέτρα εναντίον τους. Το μόνο μέτρο, που μπορούσε να επιβάλει ήταν η επιβολή προστίμων σύμφωνα με το άρθρο 63δ. Είχε βέβαια την δυνατότητα να ζητήσει έκτακτο έλεγχο ή την λύση της εταιρείας από το δικαστήριο (ελάχιστες οι περιπτώσεις που ζητήθηκε) καθώς και να υποβάλει μηνύσεις σύμφωνα με τις ποινικές διατάξεις, Καταργήθηκε μεταξύ άλλων η εκπροσώπηση από την διοίκηση στις συνελεύσεις μονοπρόσωπων εταιρειών (μόνο παρουσία συμβολαιογράφου), η αποκλειστική εκτίμηση των εισφορών σε είδος κατά το άρθρο 9 (προστέθηκαν και οι εκτιμητικές εκθέσεις από ορκωτούς ελεγκτές). Αυξήθηκε επομένως η ευθύνη των ιδρυτών μετόχων, του διοικητικού συμβουλίου της ανώνυμης εταιρείας και του συμβολαιογράφου (Περάκης, 2007, σελ.7).

Ο Ν. 3604/07 αποτελούσε την σημαντικότερη βούληση έως τότε για μία καθοριστική μεταρρύθμιση του θεσμικού πλαισίου σχετικά με την λειτουργία των ανωνύμων εταιρειών. Συνέθετε την ουσιαστικότερη παρέμβαση στο εταιρικό δίκαιο μετά το ΝΔ 4237/62 ΦΕΚ 123/9-8-1962). Πέρα από την απομείωση της κρατικής παρέμβασης και την αύξηση της ευθύνης των μετόχων, διευρύνθηκε η θέση των μετόχων κυρίως στην άσκηση δικαιωμάτων μειοψηφίας (αυτό συνεπάγεται προσέλκυση νέων μετόχων, εισροή κεφαλαίου) και επήλθε μεγαλύτερη ευκαμψία στην διαμόρφωση του καταστατικού και των εταιρικών διεργασιών και επαφών. Εισηγάγε την βαθμονόμηση της αστικής ευθύνης των μελών του διοικητικού συμβουλίου, αναλογικά με την θέση, που διατηρούσαν και την δικαιοδοσία, που κατείχαν (Κουράκης, 2007, σελ.6).

Το βασικό σημείο, στο οποίο δεν επενέβη το νομοθέτημα, ήταν το θέμα της παραβατικότητας και εγκληματικότητας των εταιρικών πράξεων. Το ένατο

κεφάλαιο του ΚΝ 2190/20, οι ποινικές διατάξεις των άρθρων 54-63γ δεν τροποποιήθηκαν άμεσα. Οι τροποποιήσεις όμως των διατάξεων της σύστασης και λειτουργίας των εταιρειών επιδρά στις ποινικές διατάξεις. Η καθοριστική μείωση της κρατικής εποπτείας συνεπάγεται ταυτόχρονα και μείωση των τομέων άσκησης των ποινικών διατάξεων (Κουράκης, 2007, σελ.6).

Οι ποινικές διατάξεις, που αφορούν τις ανώνυμες εταιρείες εισήλθαν για πρώτη φορά με τον Ν.1348/18 "Περί Εποπτείας Ανωνύμων Εταιρειών". Ο σχεδιασμός του νομοθετήματος αυτού ήταν απόρροια ενός περιβάλλοντος έντονων αλλαγών και κρίσεων τόσο στο εθνικό επίπεδο όσο και σε διεθνές πεδίο, όπου το Κράτος υιοθετούσε ένα προστατευτικό ρόλο στις κοινωνικοοικονομικές διαδικασίες για την προάσπιση του γενικότερου συμφέροντος. Αποσκοπούσε στην ενδυνάμωση του κρατικού ελέγχου επί των ΑΕ, συμπεριέλαβε αυστηρές κυρώσεις για τα στελέχη των εταιρειών σχετικά με παραβάσεις, που αφορούσαν τις συναλλαγές με τις κρατικές αρχές, τα οφέλη των μετόχων αλλά και τις σχέσεις με τρίτους. Οι ποινές, που επέβαλε ήταν μεταξύ άλλων φυλάκιση έως πέντε έτη αλλά και χρηματικές (έως 20.000 δρχ-υψηλά ποσά για την εποχή) κυρώσεις. Στη συνέχεια ο Ν.2190/20 επηρεάστηκε από ευρωπαϊκά πρότυπα, κυρίως από τον Γερμανικό εμπορικό κώδικα του 1897 και εμπλούτισε τις ποινικές διατάξεις. Οι οικονομικοί διαξιφισμοί μεταξύ των εταιρειών, η σύγκρουση συμφερόντων και η προστασία των αδύναμων μερών απασχολούσε έντονα την πολιτεία. Ενδεικτική είναι η ποινικοποίηση της σύνταξης και έγκρισης ελαττωματικού ισολογισμού (άρθρα 55, 57 και 63β ΚΝ2190/20) (Κουράκης, 2007, σελ.6).

1.4 Ίδρυση ΓΕΜΗ-ΥΜΣ

Μείζονος σημασίας για την λειτουργία των ΑΕ υπήρξε η δημιουργία του ΓΕΜΗ (ΓΕΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΜΗΤΡΩΟ) σε αντικατάσταση του Μ.Α.Ε (μητρώο ανωνύμων εταιρειών-το οποίο τηρείτο αρχικά στο Υπουργείο Ανάπτυξης και μετέπειτα στις κατά τόπους Περιφέρειες) με την ψήφιση του Ν. 3419/05 (ΦΕΚ 297/6-12-2005). Η έναρξη λειτουργίας του ΓΕΜΗ έτυχε πολλών αναβολών, με την έκδοση αλληπάληλων Υπουργικών αποφάσεων, διότι υπήρχε εμπλοκή πολλών κανονιστικών ρυθμίσεων. Ο Ν. 3853/10 (ΦΕΚ 90/17-06-2010)

«Απλοποίηση διαδικασιών σύστασης προσωπικών και κεφαλαιουχικών εταιρειών και άλλες διατάξεις», τροποποίησε τον Ν. 3419/05 με τον οποίο δημιουργήθηκε η υπηρεσία μιας στάσης και η υιοθέτηση πρότυπων κειμένων καταστατικών. Με την Κ1-802/2011(ΦΕΚ 470/Β/24-33-11) κοινή Υπουργική απόφαση ορίστηκε ως ημερομηνία έναρξης των Υπηρεσιών Μίας Στάσης (ΥΜΣ) για την αδειοδότηση των επιχειρήσεων. (απ:Β13-388/13-9-11 έγγραφο του Υπ. Ανάπτυξης). Η ΥΜΣ πραγματοποιεί μόνο έλεγχο τυπικής νομιμότητας, (αίτηση, έλεγχο της επωνυμίας σε πρώτο στάδιο) και δεν ασκεί έλεγχο σκοπιμότητας (κεφαλαιακή επάρκεια προκειμένου να προβεί στην έγκρισή της κα). (Παπαδρόσου, 2012, σελ.113). Αν κατά τον έλεγχο προκύψει ότι η αίτηση ή τα υποβληθέντα δικαιολογητικά δεν πληρούν τον έλεγχο της τυπικής νομιμότητας, οι αιτούντες καλούνται μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή Fax να προβούν στην συμπλήρωση ή διόρθωση των στοιχείων εντός δύο εργάσιμων ημερών ή εντός δέκα ημερών σε κάποιες περιπτώσεις. Η εταιρεία δεν καταχωρείται και δεν συστήνεται στην περίπτωση, που η ημερομηνία παρέλθει χωρίς η εταιρεία να προσκομίσει τα νέα στοιχεία ή τα νέα στοιχεία δεν πληρούν τον έλεγχο νομιμότητας³ (Χατζηπανάγος, 2015, σελ.123,124).

Ενδεικτικό της δυσκολίας του εγχειρήματος είναι ότι για την λειτουργία των ΥΜΣ υπήρξε διαδραστικότητα πέντε ηλεκτρονικών συστημάτων, διαφορετικών φορέων και υπηρεσιών, μεταξύ των οποίων ΓΕΜΗ, TAXIS, διάφορα μητρώα ΟΑΕΕ/ΜΑΕ κλπ, συνεργάστηκαν πάνω από εβδομήντα (70) φορείς και εκδόθηκε μεγάλος αριθμός εγκυκλίων ⁴. Το πρώτο τετράμηνο της λειτουργίας τους η χρονική περίοδος για την ίδρυση των εταιρειών μειώθηκε δραματικά:

-από τριάντα οχτώ (38) ημέρες σε μία (1) εφόσον οι ιδρυτές-μέτοχοι δεν είχαν φορολογικά ή ασφαλιστικά ζητήματα σε εκκρεμότητα.

-από οχτώ (8) διαφορετικές υπηρεσίες, που εμπλέκονταν, σε μία (1) και

³ άρθρο 15 Ν.3419/05/άρθρα 5,7 Ν.3853/10

⁴ Γενική Γραμματεία Εμπορίου Κ2-3144/30-3-11,Κ2-3332/4-4-11,Κ1-1319/29-4-11, Υπουργείο Οικονομικών ΠΟΛ 1081/11 κα

-από έντεκα (11) συνολικά διαδικασίες, μόνο μία (1) (απ:Β13-388/13-9-11 έγγραφο του Υπ. Ανάπτυξης).

1.5 Ηλεκτρονική υπηρεσία μίας στάσης

Η ηλεκτρονική υπηρεσία μας στάσης είναι μία ψηφιακή πλατφόρμα όπου μπορεί να συσταθεί μία εταιρεία χωρίς να παρευρεθεί κανείς σε οποιαδήποτε υπηρεσία.(<http://eyms.businessportal.gr>). Αρχικά μπορούν να συσταθούν μόνο μονοπρόσωπες ΙΚΕ και μέχρι το τέλος του 2019 και οι υπόλοιπες μορφές. Η σύσταση μέσω των ΥΜΣ μπορεί να γίνει μόνο με την χρήση πρότυπου καταστατικού (ΥΑ 31637/2017 (Β' 928). Αν οι μέτοχοι - ιδρυτές δεν χρησιμοποιήσουν τα πρότυπα καταστατικά θα απευθύνονται στους Συμβολαιογράφους και στις υπηρεσίες ΓΕΜΗ.

Ο κύριος στόχος της ίδρυσης του ΓΕΜΗ ήταν η συγκέντρωση όλων των μορφών εταιρειών, η απλούστευση της λειτουργίας τους και η μείωση του κόστους ίδρυσης και λειτουργίας. Η μείωση του κόστους επήλθε με την απλούστευση της δημοσιότητας στοιχείων και πράξεων των εταιρειών. Οι υποχρεωτικές δημοσιεύσεις (κυρίως των προσκλήσεων των γενικών συνελεύσεων και των ισολογισμών) μέσω του τύπου όπως προέβλεπε ο Κ.Ν. 2190/20, αντικαταστάθηκαν με ανάρτηση αρχικά στην ιστοσελίδα της εταιρείας και γνωστοποίηση στο ΓΕΜΗ και μετέπειτα με ανάρτηση στον διαδικτυακό τόπο του ΓΕΜΗ και στην καταχώρηση του.

Ο τρόπος δημοσίευσης απλοποιήθηκε και εκσυγχρονίστηκε με σχετικά άρθρα των νόμων: άρθρο 232 Ν. 4072/12, άρθρο 2 Ν. 4250/14 και άρθρο 202 Ν. 4281/14 (Περάκης 2016 σελ.5). Συνεπώς οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις (ισολογισμός, κ.λπ.) δημοσιεύονται υποχρεωτικά μόνο στο Γ.Ε.Μ.Η. (κατάθεση και ανάρτηση στην ιστοσελίδα αυτού). Οι εταιρείες δεν οφείλουν να προβούν σε άλλες δημοσιεύσεις (π.χ. ΦΕΚ, πολιτική και οικονομική εφημερίδα) διότι έχουν καταργηθεί. Η ανάρτηση στην ιστοσελίδα της εταιρείας είναι υποχρεωτική μόνο για αυτές, που δημοσιεύουν τις οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Α. (Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. Το νέο δίκαιο της Ανώνυμης Εταιρείας

2.1 Ευρωπαϊκή Ένωση και εταιρική επιχειρηματικότητα

Η αύξηση των διασυνοριακών επιχειρηματικών συναλλαγών και η ανάπτυξη των αγορών τόσο σε περιφερειακό όσο και σε διεθνές επίπεδο, εξακολουθούν να υπόκεινται σε μεγάλο βαθμό στις εθνικές νομοθεσίες. Η τεράστια αύξηση του όγκου των συναλλαγών δεν αποκαθίλωσε την κυρίαρχη εθνικοποίηση των διασυνοριακών συναλλαγών. Η εξάρτησή τους από το εκάστοτε εθνικό δίκαιο καθιστά τις επιχειρηματικές δραστηριότητες δυσχερέστερες. Τα εθνικά δίκαια διαφέρουν σημαντικά και παρόλο, που διευθετούν ικανοποιητικά τις εγχώριες συναλλαγές, μειονεκτούν στις ειδικές απαιτήσεις των διεθνών συναλλαγών και μπορούν να επιλύσουν όλα τα ζητήματα, που διακυβεύονται (Bonell, 20-3-18 σελ.15).

Η βούληση των ευρωπαϊκών θεσμών από τις απαρχές του ευρωπαϊκού εγχειρήματος ήταν η οριοθέτηση και η σταδιακή κατάργηση όλων των εμποδίων προκειμένου να αναπτυχθεί και να εξαπλωθεί η οικονομική δραστηριότητα εντός και εκτός Ευρωζώνης. Η ενσωμάτωση των κοινοτικών οδηγιών στα εθνικά δίκαια των κρατών-μελών και η δημιουργία υπερεθνικών εταιρειών στοχεύουν στην εμβάθυνση της κοινής αγοράς. Η προσπάθεια για να αρθούν όλα τα νομικά, θεσμικά, φορολογικά και εργασιακά προσκόμματα από την ΕΕ διήρκησε περισσότερο από τριάντα χρόνια. Ο σχηματισμός των υπερεθνικών αυτών εταιρικών μορφωμάτων (άρθρο 352 ΣΛΕΕ): η Ευρωπαϊκή Ανώνυμη Εταιρεία, ο Ευρωπαϊκός Όμιλος Οικονομικού σκοπού, η Ευρωπαϊκή Συνεταιριστική Εταιρεία και η υπό μελέτη Ευρωπαϊκή Ιδρυτική Εταιρεία δηλώνει το αδιάκοπο ενδιαφέρον της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την δημιουργία ενιαίου πλαισίου και προτύπων, που θα διανθίσει τις οικονομικές δραστηριότητες στην Ευρωζώνη (Θεωδοροπούλου-Μπασαγιάννης, 2016 ,σελ.28).

Το εγχείρημα για την δημιουργία της Ευρωπαϊκής Ιδρυτικής Εταιρείας είναι δηλωτικό των προθέσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης να μετατοπίσει το ενδιαφέρον της, από τους μεγάλους οικονομικούς οργανισμούς στις μικρότερες επιχειρήσεις. Οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις έχουν καθοριστικό ρόλο στις αγορές και αποτελούν το 90% των επιχειρήσεων και δημιουργούν τις περισσότερες θέσεις εργασίας. Η

οριοθέτηση ενός ευέλικτου και απλοποιημένου καταστατικού, το οποίο συμπληρώνει την Ευρωπαϊκή Ανώνυμη Εταιρεία (SE) για τις μικρομεσαίες εταιρείες είναι αναγκαίο. Είναι απαραίτητο να έχουν ένα πρότυπο προκειμένου να εκσυγχρονιστούν και να αναπτυχθεί η διακοινοτική τους δραστηριότητα (Χατζηπανάγος, 2015, σελ.127). Η μελέτη για την δημιουργία ενός Ευρωπαϊκού προτύπου εταιρικού νόμου – η απόπειρα είναι αντιγραφή του εγχειρήματος στην Αμερική το 1920 για την Ανώνυμη Εταιρεία ευρείας διασποράς (PUBLICLY HELP CORPORATION)- είναι εγχείρημα εξαιρετικά δύσκολο. Οι κανόνες, που θα το διέπουν πρέπει να γίνουν αποδεκτοί από τα κράτη-μέλη, σύμφωνα με τα εθνικά δίκαια, για κοινοτική χρήση ⁵ (Χατζηπανάγος, 2015, σελ.129). Ωστόσο παρά τις προσπάθειες της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την σύγκλιση των νομικών πλαισίων του κάθε κράτους-μέλους, δεν υπάρχει κωδικοποιημένο ευρωπαϊκό εταιρικό δίκαιο. Οι προϋποθέσεις και τα απαιτούμενα μπορεί να διαφέρουν σε κάθε χώρα για την ίδρυση μιας εταιρείας, η ΕΕ όμως ενθαρρύνει τα κράτη-μέλη να θεσπίσουν κανόνες για την επιτάχυνση και απλοποίηση των διαδικασιών σύστασης νέων επιχειρήσεων, όπως:

- σύσταση επιχείρησης σε 3 εργάσιμες ημέρες
- κόστος μικρότερο των 100 EUR
- Ενιαίος διοικητικός φορέας για τις διοικητικές διαδικασίες
- ολοκλήρωση των διατυπώσεων καταχώρισης μέσω διαδικτύου
- καταχώριση μιας εταιρείας σε άλλη χώρα της ΕΕ μέσω διαδικτύου

Η διευκόλυνση των νέων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων αποτελεί μείζονα προτεραιότητα για το «στρατηγικό πλαίσιο» της ΕΕ 2020. Η ενίσχυση της έρευνας και καινοτομίας, η δικαιότερη φορολογική μεταχείριση των επιχειρήσεων και η εξασφάλιση χρηματοδότησης είναι πολιτικές, που προωθεί η ΕΕ και πρέπει να υιοθετηθούν και να ενταχθούν στον στρατηγικό σχεδιασμό της εθνικής μας πολιτικής.

⁵ https://europa.eu/youreurope/business/running-business/developing-business/setting-up-european-company/index_el.htm

Η θεσμοθέτηση ενός κανονιστικού πλαισίου εταιρικής διακυβέρνησης για τους επενδυτές, τις εταιρείες και τους εργαζόμενους αποτελούν συνεχή διεργασία στην ΕΕ. Ο εκσυγχρονισμός του εταιρικού δικαίου επιδιώκει ένα λειτουργικό και ευνοϊκό περιβάλλον για τις επιχειρηματικές δραστηριότητες στην Ευρωζώνη. Στόχος είναι ένα ενιαίο νομικό πλαίσιο όπου οι εταιρείες θα δραστηριοποιούνται σε ολόκληρη την ΕΕ.

Το νομικό πλαίσιο θα ωθήσει στην ανάπτυξη των ευρωπαϊκών εταιρειών, ψηφιοποιώντας τη διαδικασία σύστασης λειτουργίας και κοινοποίησης. Η ευρωπαϊκή δικτυακή πύλη "BRIS" όπου επιτρέπει την πρόσβαση σε πληροφορίες και έγγραφα εταιρειών, που είναι αποθηκευμένα στα μητρώα επιχειρήσεων των κρατών μελών και την μεταξύ τους διασύνδεση λειτουργεί από τις 8 Ιουνίου 2017⁶. Η ίδρυση του ΓΕΜΗ, ηλεκτρονική υπηρεσία μιας στάσης και η αναμόρφωση του εταιρικού δικαίου με τον Ν.4548/18 είναι αποτέλεσμα της παρότρυνσης της Ε.Ε., με την υιοθέτηση των ευρωπαϊκών οδηγιών, για την εκπλήρωση του στόχου της αύξησης της επιχειρηματικότητας και της σύμπλευσης όλων των κρατών-μελών..

2.2 Ν. 4548/18

Η οικονομική κρίση είχε αρνητικές επιπτώσεις στην λειτουργία των ΑΕ στην χώρα μας. Έπληξε καταστροφικά την παραγωγική τους δραστηριότητα, επέφερε ραγδαία μείωση των κερδών, δημιούργησε αρνητικό ισοζύγιο στις περισσότερες με επακόλουθο την λήξη των εργασιών τους. Το αντίκτυπο στην ελληνική οικονομία ήταν άνευ προηγουμένου, με χιλιάδες θέσεις εργασίας να έχουν χαθεί και πολλές επιχειρήσεις να οδηγούνται στην πτώχευση. Η έλλειψη χρηματοδότησης από τις Τράπεζες ήταν καθοριστική στην ανεπάρκεια ρευστότητας των εταιρειών και οι εταιρείες, που κατάφεραν να διατηρηθούν είχαν

⁶ https://e-justice.europa.eu/content_find_a_company-489-en.do?m=1. (διεύθυνση για πληροφορίες εταιρειών)

δυσοίωνες οικονομικές προοπτικές. Η θέσπιση του εταιρικού τύπου της ΙΚΕ, που εισήχθη με τον Ν. 4072/12 ΦΕΚ 86/Α/11-4-2012 (με πλήθος ευνοϊκών χαρακτηριστικών)⁷ κατέστη δημοφιλής επιλογή των επιχειρηματιών και μείωσε περαιτέρω την ίδρυση νέων ΑΕ. Παραθέτουμε πίνακα συστάσεων και διαγραφών από το 2012 έως και το 2018 με στοιχεία από το ΓΕΜΗ και σχετικά γραφήματα.⁸

Πίνακας 1. Συστάσεις, διαγραφές 2012-2018

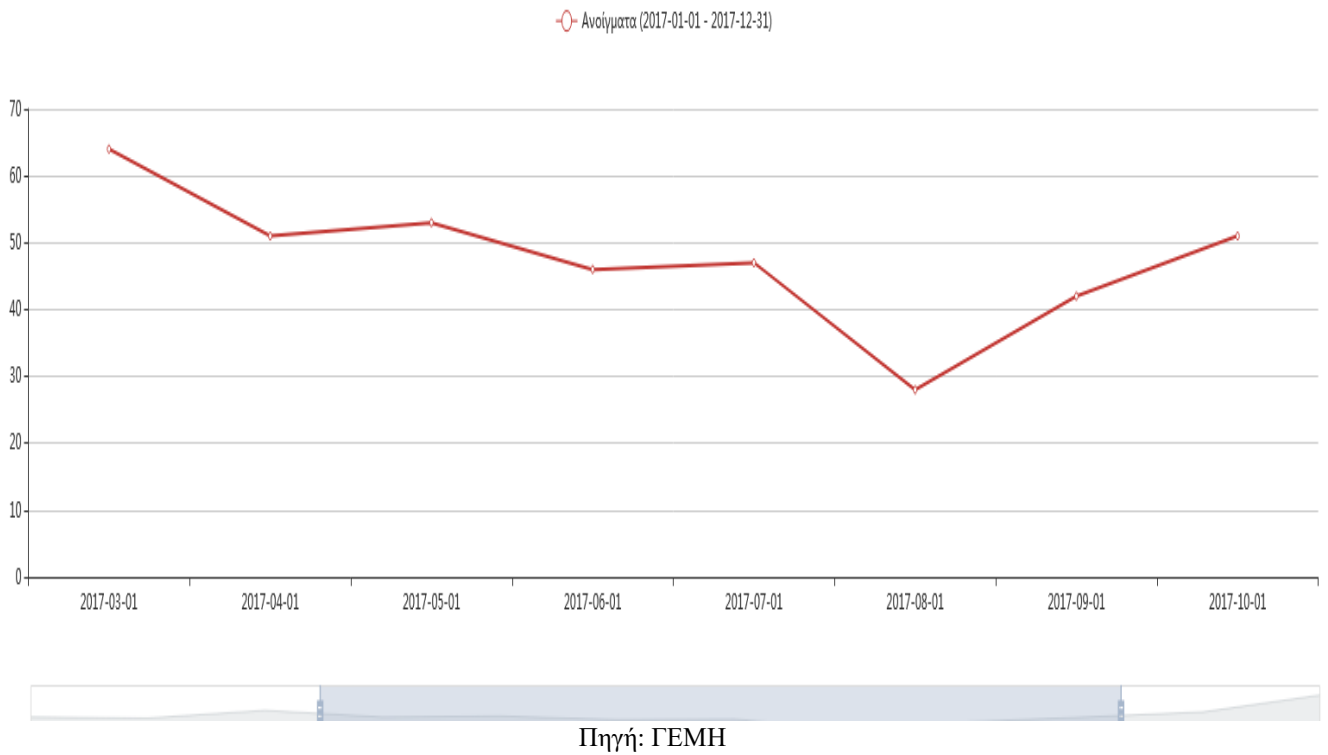
ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ	ΔΙΑΓΡΑΦΕΣ	ΕΤΟΣ
888	233	2012
866	504	2013
700	743	2014
588	943	2015
591	828	2016
637	765	2017
672	652	2018

Πηγή: ΓΕΜΗ

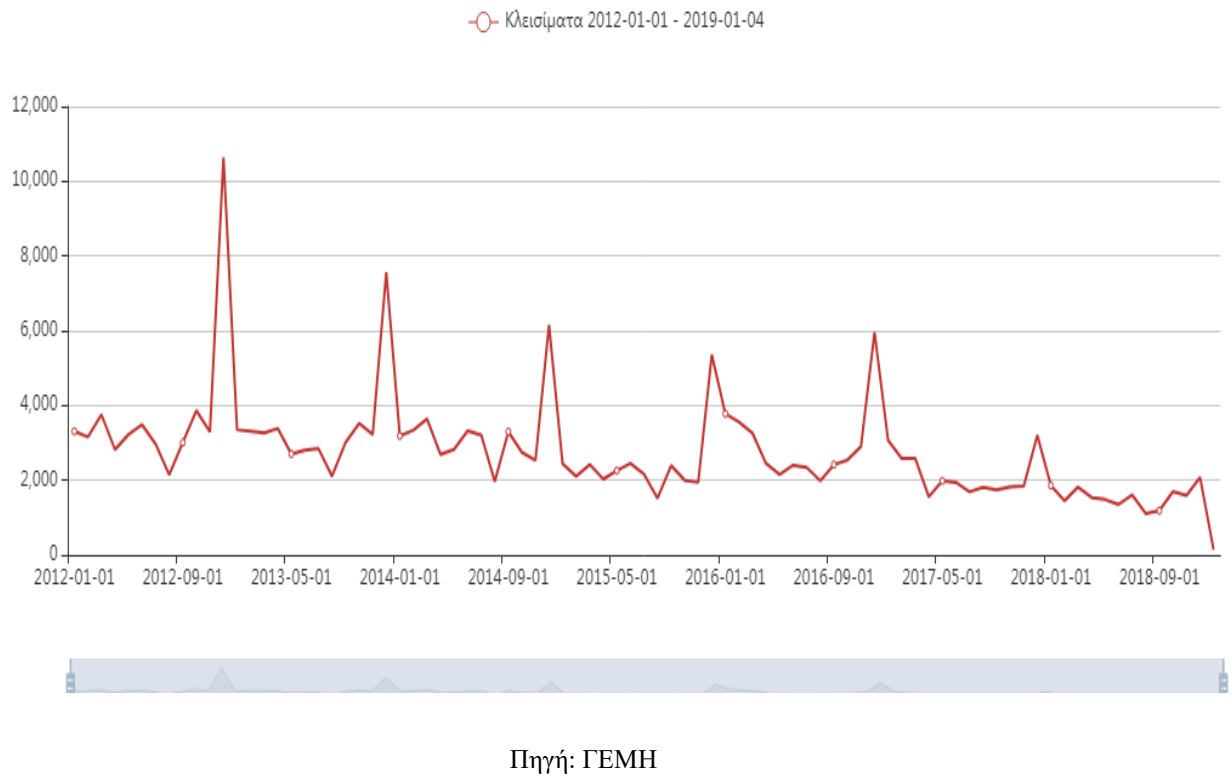
⁷ πλεονεκτήματα (ευκολία διαχείρισης, κεφάλαιο ίδρυσης από 1 ευρώ, εξασφάλιση προσωπικής περιουσίας, χωρίς ασφαλιστικές εισφορές κ.α).

⁸ Αναρτήθηκαν από <http://backoffice.businessportal.gr/stats/publicity/>

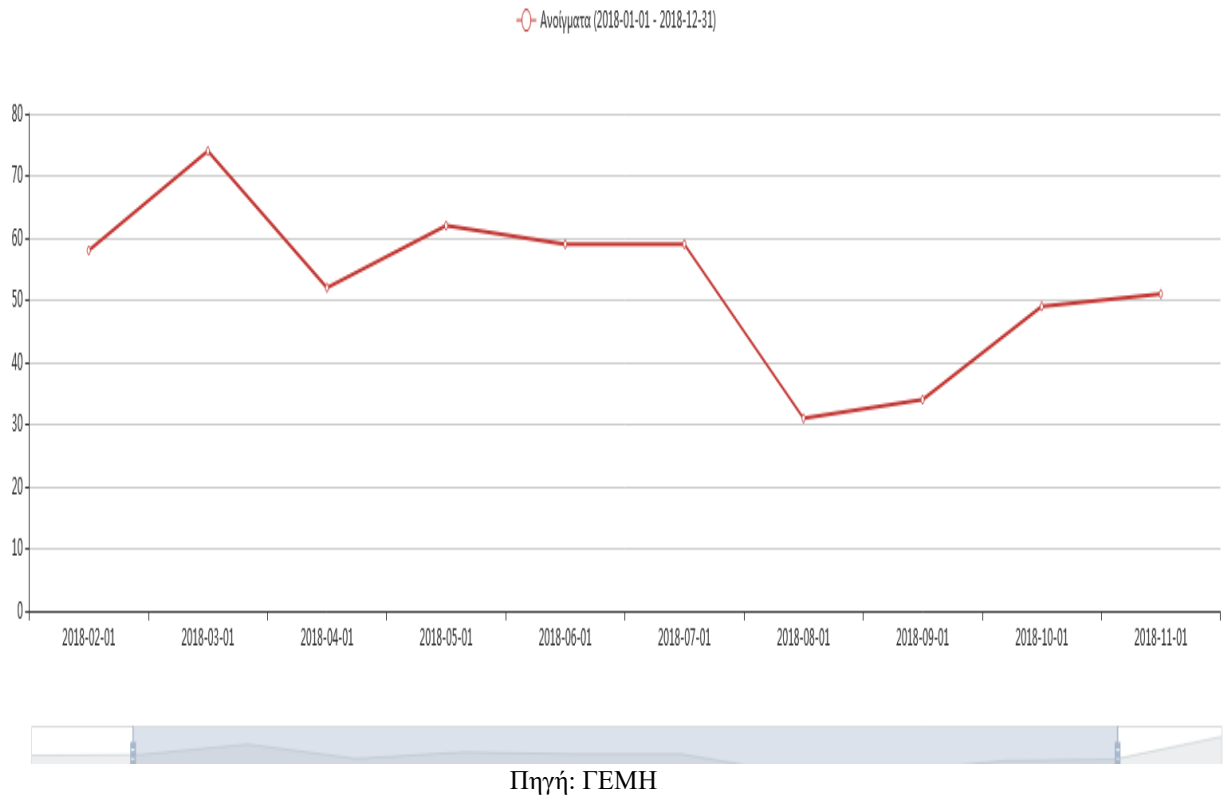
Διάγραμμα 2. Ανοίγματα 1/1/2017-31/12/2017

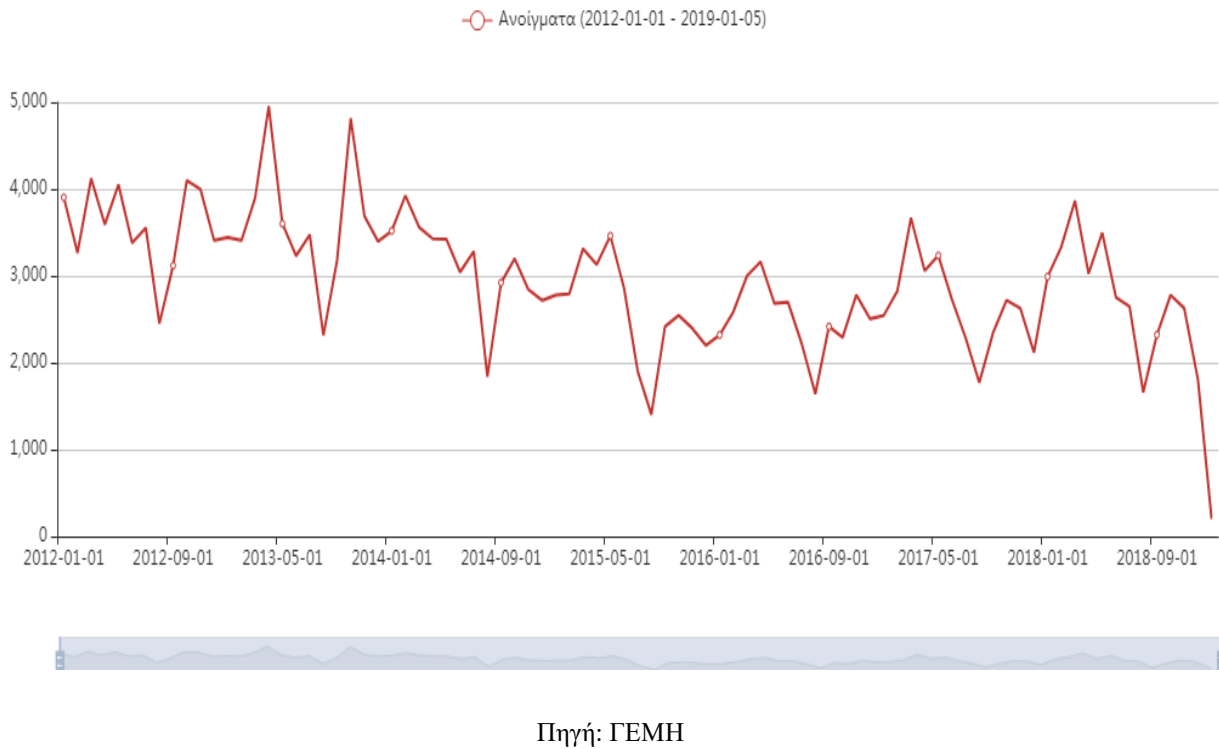
Διάγραμμα 3. Κλεισίματα 1/1/2012-1/4/2019

Διάγραμμα 4. Κλεισίματα 1/1/2018-31/12/2018

Διάγραμμα 5. Κλεισίματα 1/1/2012-1/5/2019

Διάγραμμα 6. Κλεισίματα 1/1/2018-31/12/2018

Από τα ανωτέρω γραφήματα παρατηρούμε: μία ομαλή φθίνουσα πορεία των νέο-ιδρυθεισών εταιρειών μέχρι το 2015 αλλά και μία μικρή αύξηση μετέπειτα. Αντίστοιχα παρατηρούμε: αύξηση των διαγραφών με τον μεγαλύτερο αριθμό να σημειώνεται το 2015 και φθίνουσα σχετικά πορεία μετέπειτα. Η ανώνυμη εταιρεία έχει υποστεί περισσότερο από τις άλλες μορφές εταιρειών τις δυσμενείς συνέπειες της κρίσης. Η φθίνουσα πορεία και οι δυσχέρειες στην πορεία και τον ανταγωνισμό των ΑΕ, ήταν το έναυσμα για την δημιουργία ενός νέου νομοθετήματος με στόχο μια εύρυθμη, απλοποιημένη και αποτελεσματικότερη λειτουργία των εταιρειών, εισάγοντας καινοτομίες και αξιοποιώντας την τεχνολογία ώστε να δοθεί μία ώθηση εκ νέου στην επιχειρηματικότητα (Περάκης, 2016, σελ. 27).

Οι δυσμενείς αυτές συνθήκες για την επιχειρηματική δραστηριότητα κινητοποίησαν τις κρατικές αρχές, για την μελέτη και την ριζική ανανέωση της νομοθεσίας, που περιβάλλει την εταιρική ζωή. Η πίεση από την οικονομική δυσπραγία, οδήγησε τον Ιούλιο του 2013 (με τη σύσταση ομάδας εργασίας) στη βούληση για την αναμόρφωση του εταιρικού δικαίου. Η βούληση αυτή αποσκοπούσε στη θεμελιώδη αναδιάρθρωση του Κ.Ν.2190/20, με ένα νέο εξ ολοκλήρου νομοθέτημα. Τούτο ήταν εύλογο διότι ο ΚΝ2190/20 είχε ήδη ενενήντα

τρία (93) χρόνια εφαρμογής και παρόλο το πλήθος τροποποιήσεων, που είχε υποστεί, παρέμενε δυσλειτουργικός. Ισχυρή για την δημιουργία του νέου νομοθετήματος ήταν, όπως προαναφέραμε, η διαρκής ενασχόληση της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο εταιρικό δίκαιο με την έκδοση οδηγιών αλλά και η ανανέωση του δικαίου, που διέπει τις εταιρείες του κάθε κράτους-μέλους, άλλοτε τροποποιώντας το ήδη υπάρχον δίκαιο και άλλοτε με νέο νομοθέτημα (Περάκης, 2016, σελ.27,28).

2.3 Κύρια σημεία αναμόρφωσης

1. Η επωνυμία της εταιρείας μπορεί να είναι φανταστική ή ηλεκτρονική διεύθυνση (ενώ πριν ήταν δηλωτική του σκοπού).

2. Το βιβλίο μετόχων μπορεί να τηρηθεί και ηλεκτρονικά πλέον ή και από τρίτους.

3. Το ελάχιστο μετοχικό κεφάλαιο των ΑΕ αυξάνεται από 24.000,00 ευρώ σε 25.000,00 ευρώ. Συνεπώς οι ΑΕ με μικρότερο κεφάλαιο θα προχωρήσουν σε αύξηση ή μετατροπή της μορφής της εταιρείας.

4. Από 1/1/2020 καταργούνται οι ανώνυμες μετοχές και προβλέπεται η διαδικασία ονομαστικοποίησης των υφισταμένων ανωνύμων μετοχών. Προστίθεται ως επιπλέον μέσο καταπολέμησης του ξεπλύματος βρώμικου χρήματος και της καταπολέμησης της φοροδιαφυγής. Ο ΟΟΣΑ και άλλοι διεθνείς οργανισμοί έχουν επισημάνει στις κυβερνήσεις τους κινδύνους, που επέρχονται με τις ανώνυμες μετοχές και κυρίως η φοροδιαφυγή. Η Ευρωπαϊκή οδηγία 2015/849 επισημαίνει τον κίνδυνο αδιαφάνειας και επισημαίνει ότι οι ανώνυμες μετοχές είναι συντελεστής δυνητικά μέγιστου κινδύνου (Περάκης, 2018, σελ.34-35). Ο προβληματισμός, που τέθηκε για τον χαρακτηρισμό της εταιρείας ως "ανώνυμη" μετά την κατάργηση των ανωνύμων μετοχών, διευκρινίζεται ότι ο όρος δεν οφείλεται στις μετοχές αλλά στην ευθύνη (οι μέτοχοι δεν είναι υπεύθυνοι για τα χρέη της εταιρείας αλλά η ίδια η εταιρεία ως νομικό πρόσωπο) (Περάκης, 2018, σελ. 38).

5. Εισάγονται οι τίτλοι κτήσης μετοχών, εταιρικοί (stock warrants) και καλυμμένοι (covered warrants), ένα σύνθετο χρηματοπιστωτικό εργαλείο με το οποίο ο κομιστής αποκτά μετοχές έναντι καταβολής ορισμένου ποσού κατά την άσκηση του δικαιώματος προαίρεσης. Ένα μέσο, το οποίο δίνει στους δικαιούχους το διαπλαστικό προνόμιο της αγοράς μετοχών από την ίδια την εταιρεία. (I. Λιναρίτης, 2018, περίληψη). Οι warrants εμφανίστηκαν για πρώτη φορά στην Ελλάδα με τον Ν.3864/10 για την ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών και τώρα με τον νέο νόμο υπεισέρχονται σε όλες τις εταιρείες. Το ιδιόμορφο από νομικής πλευράς με τους τίτλους αυτούς είναι ότι δεν είναι ούτε κεφαλαιακοί αλλά και

ούτε χρεωστικοί (Περάκης, 2018, σελ.45). Οι δικαιούχοι των τίτλων κτήσης μετοχών (warrants) αποκτούν δικαίωμα προαίρεσης για την απόκτηση μετοχών συγκεκριμένης ΑΕ. Στην συνήθη μορφή τους (άρθρα 56-58) δίνουν το δικαίωμα στον κάτοχο τους για την απόκτηση νεοεκδιδόμενων μετοχών από την εκδότρια ΑΕ (στο πλαίσιο αύξησης κεφαλαίου). Η μεταξύ τους σύμβαση, που ονομάζεται σύμφωνο προαίρεσης περιέχει όλες τις λεπτομέρειες του διαπλασματικού δικαιώματος του κατόχου και των διαδόχων του για την απόκτηση των μετοχών (Λιναρίτης, 2019, σελ.237).

6. Το συμβολαιογραφικό έγγραφο για τη σύσταση της εταιρείας μπορεί να αντικατασταθεί από ιδιωτικό με την υιοθέτηση πρότυπων καταστατικών (τα πρότυπα καταστατικά υπήρχαν αλλά δεν έτυχαν μεγάλης αποδοχής λόγω των ιδιαιτεροτήτων της κάθε εταιρείας).

7. Προστίθενται ορισμένα νέα δικαιώματα των μετόχων με δυνατότητα ατομικής πληροφόρησης για το κεφάλαιο καθώς και επικείμενων γενικών συνελεύσεων (Καθημερινή, 2-9-18).

8. Επιταχύνεται η διαδικασία εκκαθάρισης και εφόσον δεν υπάρχει ενεργητικό η εταιρεία, που αποφάσισε την λύση μπορεί να διαγραφεί χωρίς εκκαθάριση. Δίνεται πλέον η δυνατότητα για διανομή του προϊόντος της εκκαθάρισης και σε είδος (Περάκης, 2016,σελ.92).

2.3.1 Τροποποιήσεις στην Γενική Συνέλευση

Ο νέος νόμος καταργεί τις δύο επαναληπτικές συνεδριάσεις της καταστατικής γενικής συνέλευσης και τις περιορίζει σε μία (στη λήψη απόφασης με αυξημένη απαρτία) για να επιταχύνει τις διαδικασίες (πρώτη απαρτία 1/2 και πρώτη επαναληπτική απαρτία 1/3). Οι συνελεύσεις των μετόχων εκτός από την κλασική (άρθρο 119-σε ορισμένο τόπο) και της «διά περιφοράς» (άρθρο 136-δεν απαιτείται ομόφωνη απόφαση πλέον), εισάγεται και δυνατότητα διαδικασίας συνεδρίασης με ηλεκτρονικά μέσα (virtual meeting) αλλά και χωρίς συνεδρίαση (άρθρο 136) όταν προβλέπεται στο καταστατικό. Το Δ.Σ. προτείνει και οι μέτοχοι αποφασίζουν ηλεκτρονικά (Περάκης, 2018, σελ.73).

2.3.2 Τροποποιήσεις στο Διοικητικό Συμβούλιο

Το Δ.Σ. πρέπει να είναι τουλάχιστον τριμελές (3 έως 15 άρθρο 77 παρ.3), με τον νέο νόμο για τις μικρές και πολύ μικρές εταιρείες μπορεί να είναι μονομελές. Προβλέπεται η λειτουργία «εκτελεστικής επιτροπής» (άρθρο 87 παρ.4, ασκεί ορισμένες αρμοδιότητες, που της εκχωρούνται από το Διοικητικό Συμβούλιο-καθημερινή λειτουργία - προετοιμασία συνεδριάσεων) και η περιοδική (σταδιακή) ανανέωση του (άρθρο 85 παρ.2). Αρμοδιότητα έχει μεταξύ άλλων για την έκδοση ομολογιακού δανείου, για την έγκριση συναλλαγών της εταιρείας με συνδεδεμένα μέρη, για την κατάργηση του δικαιώματος προτίμησης (Περάκης, 2018, σελ.49).

2.4 Κατάργηση της κρατικής εποπτείας

ι. Με τον Ν.3604/07, όπως προαναφέραμε η κρατική εποπτεία (που αφορά την τήρηση και μόνο του εταιρικού δικαίου) είχε μειωθεί δραστικά. Με τον νέο νόμο καταργούνται και οι διατάξεις της εποπτείας, που παρέμεναν, όπου κατά τον νομοθέτη δεν είχαν κάποιο όφελος, αλλά δημιουργούσαν στρεβλώσεις και γραφειοκρατικά εμπόδια. Η κρατική εποπτεία είχε πάντα ένα αμφισβητήσιμο χαρακτήρα ως προς την σκοπιμότητα της αλλά και ως προς τα αποτελέσματα, που επέφερε η άσκηση της. Αβέβαιο είναι κατά πόσο ωφελούσε την εταιρική ζωή και δραστηριότητα ή δημιουργούσε κυρίως χρονοβόρα και επιζήμια διοικητικά βάρη στην καθημερινότητά τους. Αξίζει να σημειωθεί ότι δεν ασκούσε εποπτεία το Κράτος στους λοιπούς εταιρικούς τύπους παρά μόνο στις ανώνυμες εταιρείες. Η κρατική εποπτεία περιορίζεται με το νέο νομοθέτημα, μόνο στην έκδοση κάποιων αποφάσεων επί των τροποποιήσεων του καταστατικού (περιμένουμε να αποσαφηνιστεί ή και να καταργηθεί πλήρως) και το ΓΕΜΗ θα καταχωρεί τις εταιρικές πράξεις με τυπικό έλεγχο των στοιχείων (Περάκης, 2018, σελ.14-15).

Το 8ο κεφάλαιο του ΚΝ 2190/20, που αφορούσε την κρατική εποπτεία δεν επαναλαμβάνεται στο νέο νομοθέτημα. Σύμφωνα με τα άρθρα και τις διατάξεις του 8ο κεφαλαίου του ΚΝ 2190/20, όπως τροποποιήθηκαν με τον Ν.3604/07, που παραθέσαμε στο πρώτο κεφάλαιο της παρούσας εργασίας μας, η εποπτεία ήταν επί της τήρησης της νομιμότητας στην σύσταση της εταιρείας, στις τροποποιήσεις του

καταστατικού, στον έλεγχο καταβολής του αρχικού κεφαλαίου και των περαιτέρω αυξήσεων αυτού, στον έλεγχο του ισολογισμού χρήσης και των οικονομικών καταστάσεων, που υπέβαλαν οι εταιρείες κάθε χρόνο και γενικότερα στην επίβλεψη της τήρησης του νόμου και των διαδικασιών. Στο ΓΕΜΗ πλέον υποβάλλονται και καταχωρούνται πρακτικά Γενικών συνελεύσεων και Διοικητικών Συμβουλίων χωρίς την προϋπόθεση ελέγχου και έγκρισης από την Διοίκηση (Περάκης, 2018, σελ.15).

ιι. Συνοπτική περιγραφή των αρμοδιοτήτων των τμημάτων ΑΕ των κατά τόπους Περιφερειών:

Ι) Τα τμήματα Ανωνύμων Εταιρειών είναι αρμόδια για τον Έλεγχο Νομιμότητας δικαιολογητικών και έκδοση σχετικής διοικητικής εγκριτικής απόφασης κατ' εφαρμογή των διατάξεων του Ν. 4548/2018 περί «Αναμόρφωσης του δικαίου των Ανωνύμων Εταιρειών» για πράξεις που αφορούν:

-Τη σύσταση Ανωνύμων Εταιρειών δια μετατροπής ή συγχώνευσης επιχειρήσεων άλλης μορφής (ατομικές, Ο.Ε., Ε.Ε., Ε.Π.Ε. , ΙΚΕ, κ.λπ.).

-Την παροχή άδειας εγκατάστασης στην Περιφερειακή Ενότητα υποκαταστήματος αλλοδαπής Ε.Π.Ε. από χώρες εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης.

-Την τροποποίηση καταστατικών όλων των Ανωνύμων Εταιρειών.

-Την προσαρμογή καταστατικών Ανωνύμων Εταιρειών στις διατάξεις του Ν. 4548/2018.

-Τη συγχώνευση Εταιρειών στην οποία μετέχει Ανώνυμη Εταιρεία ή ευρωπαϊκή εταιρεία ως απορροφούμενη ή ως απορροφώσα, κατ' εφαρμογή και των διατάξεων του Ν. 4601/2018.

-Τη διάσπαση Ανωνύμων Εταιρειών ή την μετατροπή τους σε άλλης μορφής εταιρείες.

-Τη λύση της Ανώνυμης Εταιρείας.

-Την Αναβίωση της Ανώνυμης Εταιρείας.

Επίσης τα τμήματα Ανωνύμων Εταιρειών είναι αρμόδια για:

-Την παροχή προς την Υπηρεσία Γ.Ε.ΜΗ. στοιχείων των φακέλων ανωνύμων εταιρειών, που είχαν συσταθεί μέχρι 04/04/2011 και τηρούνται στο αρχείο του Μητρώου Ανωνύμων Εταιρειών της Διεύθυνσης.

-Την έκδοση βεβαιώσεων και χορήγηση στοιχείων για Ανώνυμες Εταιρείες, που είχαν διαγραφεί από το Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών της Διεύθυνσης πριν από την 31/12/2012, ημερομηνία λήξης της προθεσμίας απογραφής των Α.Ε. στο Γ.Ε.ΜΗ.

Έως την 31/12/2018, οπότε ίσχυε ο Κ.Ν. 2190/20 περί Ανωνύμων Εταιρειών, τα τμήματα Ανωνύμων Εταιρειών είχαν την δικαιοδοσία για τον έλεγχο νομιμότητας πολύ περισσότερων πράξεων, πριν την κατάργηση του ελέγχου αυτού, με τον Ν.4548/2018. Ενδεικτικά :

- (α) Την πιστοποίηση καταβολής αρχικού και αύξησης Μ.Κ. της εταιρείας.
- (β) Την εκλογή Δ.Σ. από την Γ.Σ.
- (γ) Την αντικατάσταση των μελών του Δ.Σ.
- (δ) Την ανάθεση αρμοδιοτήτων του Δ.Σ. σε μέλη του ή τρίτους.
- (δ) Τη Δημοσίευση Ετήσιων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων & σχετικών εκθέσεων.
- (ε) Την δημοσιότητα στοιχείων υποκαταστημάτων κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή τρίτων χωρών.
- (στ) Την διενέργεια εκκαθάρισης (οικονομικές καταστάσεις έναρξης εκκαθάρισης & ενδιάμεσες).

Επιπρόσθετα, υπάλληλοι, που είχαν ορισθεί με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης ως ελεγκτές Ανωνύμων Εταιρειών, διενεργούσαν ελέγχους για την καταβολή του αρχικού μετοχικού κεφαλαίου καθώς και της αύξησης του Μ.Κ. κατ' εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 39^α πρα. 2 και 3 και 52 του Κ.Ν. 2190/20. Υπάλληλοι κατηγορίας Π.Ε., που υπηρετούσαν στα τμήματα Α.Ε.

διορίζονταν ως μέλη των Εκτιμητικών Επιτροπών του άρθρου 9 και 10 του Κ.Ν. 2190/20, που καταργήθηκαν με το Ν. 4548/18.

Ο διοικητικός έλεγχος της πραγματικής καταβολής του κεφαλαίου δεν γίνεται πλέον από τις Περιφερειακές Ενότητες (κατάργηση άρθρου 52 του ΚΝ2190/20). Η πιστοποίηση καταβολής αποτελεί πλέον έργο του ορκωτού ελεγκτή λογιστή ή της ελεγκτική εταιρείας (που η εταιρεία επιλέγει) για τις μεσαίες και μεγάλες εταιρείες. Όσον αφορά τις μικρές και πολύ μικρές εταιρείας την καταβολή πιστοποιεί μόνο το Δ.Σ. (στο παράρτημα παρουσιάζεται η κατάταξη των εταιρειών ανάλογα με το μέγεθος). Η πιστοποίηση πρέπει να περιλαμβάνει τα εξής: αν η καταβολή των χρημάτων έγινε στον ειδικό τραπεζικό λογαριασμό, που τηρεί η εταιρεία, ποια ποσά διατέθηκαν για τα έξοδα της εταιρείας ή άλλες δαπάνες ή αν προήλθαν από συμβατικό συμψηφισμό εταιρικής υποχρέωσης (ο Ν.4548/18 με το άρθρο 20 παρ.4 εισάγει τον συμψηφισμό ως τρόπο καταβολής του κεφαλαίου).⁹ Για την καταβολή της αύξησης κεφαλαίου με εισφορές (π.χ. ακινήτων) δεν απαιτείται πιστοποίηση (Περάκης, 2018 σελ. 28).

2.5 Εποπτεία που παραμένει

Ο έλεγχος πληρότητας του νόμου στα δικαιολογητικά ίδρυσης και μετέπειτα τροποποιήσεων του καταστατικού ανατίθεται σύμφωνα με το άρθρο 9 του Ν.4548/18 στον Υπουργό Οικονομίας και Ανάπτυξης μόνο στις εταιρείες, που θεωρούνται καθοριστικής και υψίστης οικονομικής ουσίας για την οικονομία και το κοινωνικό σύνολο και στις εταιρείες δημοσίου συμφέροντος και ενδιαφέροντος (ασφαλιστικές, πιστωτικά ιδρύματα, επιχειρήσεις δημοσίου κα). Το ΓΕΜΗ γι' αυτές τις εταιρείες υπάγεται στην Γενική Γραμματεία Εμπορίου και Προστασίας του Καταναλωτή. Στην κατηγορία αυτή όπου απαιτείται έλεγχος και έγκριση του Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης υπάγονται και οι εταιρείες της κατηγορίας

⁹ διαδικασία “debt-equity swap” δεν εισέρχεται νέο κεφάλαιο στην εταιρεία αλλά απαλλάσσεται από υποχρεώσεις <https://www.ey.com/gr/en/services/tax/country-tax-advisory/law-alert-nomos-4548-2018>

“μεγάλων οντοτήτων”, που είχαν οριοθετηθεί με το άρθρο 2 παρ.6 του Ν.4308/14 ΦΕΚ Α΄251/24.11.2014 (Ψυχομάνης, 2018, σελ.279).

Στην κατηγορία των μεγάλων οντοτήτων (εταιρείες οι οποίες κατά το κλείσιμο του ισολογισμού χρήσης έχουν τα δύο από τα τρία κριτήρια, που ορίζονται στον νόμο: κύκλο εργασιών 40.000.000,00 ευρώ, μέσο όρο απασχολουμένων 250 άτομα και σύνολο ενεργητικού 20.000.000,00 ευρώ) η δικαιοδοσία της σχετικής Δ/σης του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης αφορά κυρίως τις μεταβολές του καταστατικού. Στο άρθρο 2 περ. ια΄ όμως του Ν4548/18 ορίζεται ότι μεγάλες εταιρείες κατά την ίδρυση και μέχρι το τέλος της πρώτης εταιρικής χρήσης είναι αυτές, που το κεφάλαιο τους είναι άνω του 1.000.000,00 ευρώ, εξάγουμε το συμπέρασμα ότι η δικαιοδοσία του Υπουργού και της αρμόδιας Διεύθυνσης εκτείνεται και σε εταιρείες με κεφάλαιο άνω του 1.000.000,00 ευρώ (Ψυχομάνης, 2018, σελ.281).

Επισημαίνεται ότι η απουσία της έγκρισης δεν κωλύει την σύστασή της, παρά μόνο στο στάδιο δημοσιότητας της σύστασης από την υπηρεσία ΓΕΜΗ. Ρητά επίσης ο νόμος ορίζει στην παρ.5 του άρθρου 9 ότι ο έλεγχος νομιμότητας δεν καταλήγει στην ακυρωσία των αποφάσεων των οργάνων της εταιρείας. Οι ιδρυτές κατά το στάδιο της υποβολής των δικαιολογητικών για την σύσταση της εταιρείας οφείλουν να καταθέσουν και τα αποδεικτικά εκπλήρωσης των νόμιμων χρηματικών υποχρεώσεων απαραίτητων για τη άδεια σύστασης (Ψυχομάνης, 2018, σελ. 281).

Δύο είδη ελέγχων. Ως έγκριση της διοίκησης νοείται η Διοικητική πράξη (Απόφαση) του εξουσιοδοτημένου, σύμφωνα με τον οργανισμό της Περιφερειακής Ενότητας, θεσμικού οργάνου (Περιφερειάρχης, Αντιπεριφερειάρχης, προϊστάμενος Δ/σης, προϊστάμενος Τμήματος), η οποία και αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση για τη διενέργεια της καταχώρισης και την πραγματοποίηση της δημοσιότητας από την αρμόδια υπηρεσία Γ.Ε.ΜΗ. Η εν λόγω απόφαση πιστοποιεί το νομότυπο της ελεγχόμενης αίτησης και των συνοδευτικών αυτής εγγράφων. Η διαπίστωση από την Περιφερειακή Ενότητα, κατά τη διαδικασία του ελέγχου νομιμότητας, παραλείψεων στην αίτηση και στα συνακόλουθα αυτής έγγραφα συνεπάγεται τη μη έκδοση Διοικητικής απόφασης. Εν προκειμένω επισημαίνονται από την Π.Ε. με

μια απλή πράξη διαβίβασης στην αρμόδια Υ.Γ.Ε.ΜΗ. οι διαπιστούμενες παραλείψεις της αίτησης.

1. Έλεγχος νομιμότητας (για τις πράξεις που αυτός απαιτείται) νοείται η διαπίστωση, από την αρμόδια Υπηρεσία της Περιφερειακής Ενότητας ή την Δ/ση Εταιρειών της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου & Προστασίας Καταναλωτή, της τήρησης των διατάξεων του νόμου 4548/2018 (π.χ. έλλειψη δημοσιότητας πρόσκλησης, έλλειψη απαρτίας ή πλειοψηφίας της Γ.Σ. για τη λήψη της απόφασης, ή σύγκλησή της Γ.Σ. από πρόσωπο αναρμόδιο κ.τ.λ.), του καταστατικού και των διατάξεων του ν. 3419/2005 και αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση για τη διενέργεια της καταχώρισης και την πραγματοποίηση της δημοσιότητας από την αρμόδια υπηρεσία Γ.Ε.ΜΗ. Επισημαίνεται εδώ ότι οι όποιες παραλείψεις διαπιστωθούν από τη Διοίκηση κατά τη διαδικασία ελέγχου νομιμότητας, ως προς το νομότυπο της αίτησης και των υποβληθέντων με αυτή εγγράφων, δεν επιφέρουν ακυρωσία των αποφάσεων της Γ.Σ. των μετόχων, αλλά αναβάλλουν, ως προς την αίτηση, τη διενέργεια της καταχώρισης της και την πραγματοποίηση της δημοσιότητας από την αρμόδια υπηρεσία Γ.Ε.ΜΗ.. Γεγονός το οποίο αναστέλλει ή αναβάλλει περαιτέρω την επέλευση των έννομων για την εταιρεία αποτελεσμάτων τα οποία σύμφωνα με τον ν. 3419/2005 εκκινούν από τη καταχώριση και δημοσιότητα των υποβαλλόμενων πράξεων και στοιχείων στο ΓΕΜΗ (Εγκύκλιος Α Π : 44559 – 22/04/2019 της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου & Προστασίας Καταναλωτή).

2. Τυπικός έλεγχος (έλεγχος πληρότητας) νοείται η διαπίστωση από την αρμόδια υπηρεσία Γ.Ε.ΜΗ. ότι η υποβαλλόμενη αίτηση τα δικαιολογητικά και τα συνοδευτικά έγγραφα είναι τα οριζόμενα από το νόμο και είναι πλήρη, χωρίς έλεγχο του περιεχομένου τους. Τα έννομα δε αποτελέσματα των εταιρικών πράξεων ξεκινούν από την ημερομηνία που αποφασίσθηκαν από τα εταιρικά όργανα και όχι από την καταχώρησή τους στο ΓΕΜΗ.

2.6 Κατάργηση της επιτροπής του άρθρου 9 του Κ.Ν. 2190/1920.

Η αποτίμηση των εισφορών σε είδος διενεργείται πλέον από ανεξάρτητους

ορκωτούς ελεγκτές λογιστές ή ελεγκτική εταιρεία ή, κατά περίπτωση, από πιστοποιημένους εκτιμητές (Ν. 4152/2013). Καταργήθηκε η γνωμοδότηση τριμελούς επιτροπής εμπειρογνομόνων, που αποτελείται δύο υπαλλήλους (ΠΕ - τριετή τουλάχιστον προϋπηρεσία στον έλεγχο των ΑΕ) των Δ/νσεων Ανάπτυξης των Περιφερειών και το τρίτο μέλος -εκπρόσωπος των επιμελητηρίων, όπου ήταν η εναλλακτική των εταιρειών για πολύ μικρότερο κόστος. Η έκθεση αποτίμησης έχει το ανώτερο εξάμηνη ισχύ και δεν υπόκειται πλέον σε αποδοχή από τη Διοίκηση, καταχωρείται στο Γ.Ε.ΜΗ. με μέριμνα των εταιρειών. Αποτίμηση δεν απαιτείται με τον νέο νόμο στην απόκτηση στοιχείων του Ενεργητικού από μέλη του ΔΣ, συγγενείς τους και εταιρείες που είναι υπό τον έλεγχό τους (Λιναρίτης, 2019, σελ.221).

Επιπροσθέτως, η ουσιαστική κατάργηση της εποπτείας επέφερε και την απόσυρση των ποινικών διατάξεων (πχ άρθρο 57 του ΚΝ 2190/20). Καταργήθηκαν οι διοικητικές κυρώσεις σύμφωνα με το άρθρο 63δ του ΚΝ 2190/1920 (επιβολή προστίμων λόγω παραβάσεων). Εισήχθησαν από την άλλη ποινικές διατάξεις π.χ. για την παράνομη κτήση ιδίων μετοχών από την εταιρεία και την παρά το νόμο παροχή πιστώσεων, εγγυήσεων κλπ. για την απόκτηση ιδίων μετοχών (άρθρο 177 περιπτώσεις 3 και 4) για την προστασία των πιστωτών, όπως για την μη νόμιμη διανομή κερδών. Η παράβαση του καταστατικού πλέον δεν συνιστά αξιόποινη πράξη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 : Ν. 4601/2019

3.1 Γενικά

Ένα μεγάλο μέρος του εταιρικού δικαίου της ΕΕ κωδικοποιήθηκε στην Οδηγία 2017/1132 (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ) με τίτλο «Συγχωνεύσεις και Διασπάσεις Κεφαλαιουχικών Εταιριών» μετά από δημόσια διαβούλευση το 2017. Την 25-04-2018 η Επιτροπή πρότεινε ¹⁰ την αναθεώρηση της παρούσας οδηγίας με την εισαγωγή κανόνων και ψηφιακών εργαλείων για να απλοποιηθούν οι διαδικασίες για τη συγχώνευση, τη διάσπαση και τη μετακίνηση εταιριών εντός της ΕΕ και την δημιουργία νέων διασυνοριακών επιχειρήσεων (ec.europa.eu/info/business, 25-4-18).

Στόχος της ΕΕ είναι :

- να δοθεί η δυνατότητα δημιουργίας επιχειρήσεων οπουδήποτε στην ΕΕ,
- η προστασία των μετόχων (ιδίως των μειοψηφούντων), εργαζομένων και πιστωτών και την πρόληψη φορολογικών καταχρήσεων,
- η θέσπιση κανόνων ελέγχου και διαφάνειας προκειμένου οι επιχειρήσεις να γίνουν περισσότερο αποτελεσματικές, ανταγωνιστικές και βιώσιμες (Αιτιολογική Έκθεση 25-4-18).

Επομένως, ο στόχος είναι διττός: θέσπιση νομικού πλαισίου για τις διασυνοριακές μετατροπές με τρόπο αποδοτικό και αποτελεσματικό προκειμένου να ανθίσει η διασυνοριακή κινητικότητα των επιχειρήσεων στην ΕΕ (ιδίως των μικρών και πολύ μικρών), αλλά και παροχή προστασίας των μερών που εμπλέκονται, για την δημιουργία μιας δικαιότερης ενιαίας αγοράς και την συνεχή εμβάθυνση της (Αιτιολογική Έκθεση 25-4-18). Οι προτάσεις αυτές είναι υπό διαπραγμάτευση στο Συμβούλιο και το Κοινοβούλιο.

Ο νέος Ν. 4601/2019 (ΦΕΚ Α' 44/09.03.2019), ο οποίος αναδιοργανώνει και συστηματοποιεί το δίκαιο των εταιρικών μετασχηματισμών, οδηγεί σε ένα ενιαίο

¹⁰ Οι προτάσεις αυτές βρίσκονται επί του παρόντος υπό διαπραγμάτευση στο Συμβούλιο και το Κοινοβούλιο

νομοθετικό πλαίσιο, το οποίο καλύπτει -για πρώτη φορά- κάθε μορφή μετασχηματισμού, για κάθε εταιρικό τύπο, με τρόπο συμβατό με το ενωσιακό πλαίσιο. Αποσκοπεί στο να παρέχει ευελιξία στους επιχειρηματικούς φορείς ώστε να προσαρμόζονται με τρόπο αποτελεσματικό τις νομικές τους δομές στις μεταβαλλόμενες συνθήκες της οικονομικής ζωής, με μείωση της διοικητικής παρέμβασης και διευκόλυνση διαδικασιών. Η συγκέντρωση των εφαρμοστέων ρυθμίσεων σε ενιαίο νομοθέτημα με σκοπό την πάταξη της πολυδιάσπασης και πολυνομίας καθώς και η απλοποίηση της τυπικής διαδικασίας με μείωση των αντίστοιχων υποχρεώσεων, αναμένεται να λειτουργήσει ευεργετικά στο κρίσιμο για την εθνική οικονομία πεδίο της αναδιάρθρωσης των φορέων άσκησης επιχειρηματικής δραστηριότητας. Η βελτιστοποίηση και ανάπτυξη των επιχειρηματικών σχημάτων, θα προάγει τη λειτουργία της αγοράς και την οικονομική ανάπτυξη (Αιτιολογική Έκθεση, 11-02-19).

Η ψήφιση του κλείνει οριστικά -μετά τον Ν4548/18- οποιαδήποτε εφαρμογή είχε ο αιωνόβιος ΚΝ 2190/20 και αποτελεί πλέον ιστορία για το δίκαιο των ανωνύμων εταιρειών. Ο νομοθέτης με τον Ν.4601/19 το νέο δίκαιο των εταιρικών μετασχηματισμών επιδιώκει :

- (α) να προσφέρει τα απαραίτητα νομικά εργαλεία και το πλαίσιο για την αποτελεσματική λειτουργία τους,
- (β) να εγγυηθεί την ομαλή συνέχιση της νομικής προσωπικότητας της μετασχηματιζόμενης εταιρείας, χωρίς να υποβαθμίζονται τα επιμέρους στοιχεία που τη συγκροτούν,
- (γ) να διασφαλίσει την προστασία των συμφερόντων των εργαζομένων, των πιστωτών και των εταίρων της μετασχηματιζόμενης εταιρείας και
- (δ) να επιταχύνει τις διαδικασίες, ελαχιστοποιώντας στον αναγκαίο βαθμό την διοικητική παρέμβαση (Αιτιολογική Έκθεση, 11-02-19).

3.2 Γνήσιες και καταχρηστικές μετατροπές και συγχωνεύσεις

Το εταιρικό ρυθμιστικό πλαίσιο των εταιρικών μετασχηματισμών δεν είναι ενιαίο. Δεν αποτελεί ένα προσιτό και εύχρηστο εργαλείο με το οποίο ένας εταιρικός τύπος ανεξαρτήτου μορφής θα χρησιμοποιήσει προκειμένου να μετασχηματιστεί. Στην προσπάθεια τους οι εταιρείες να γίνουν ευέλικτες, να μεγεθυνθούν ή να διευκολυνθούν για να αντιμετωπίσουν τους κινδύνους και τις δυσχέρειες, που υφίστανται από την οικονομική κρίση, έρχονται αντιμέτωπες με έναν κυκεώνα διαδικασιών και κανονιστικών πλαισίων. Πολυάριθμες και διάχυτες διατάξεις από αρκετά νομοθετήματα, τα οποία παραθέτουμε για να κατανοηθεί η πολυσχιδής νομοθεσία αλλά και η πολύπλοκη διαδικασία, απαιτούν την συνέργεια, την ευρηματικότητα και την πολύχρονη εμπειρία τόσο των στελεχών της διοίκησης όσο και διάφορων επαγγελματιών (δικηγόρων, λογιστών, ορκωτών κα). Όλοι οι εμπλεκόμενοι αντιμετωπίζουν μία αντικρουόμενη ερμηνεία κυρίως για τους μη προβλεπόμενους μετασχηματισμούς :

- Οι περιπτώσεις των συγχωνεύσεων και μετατροπών, που προβλέπονται στις διατάξεις του εταιρικού δικαίου αποτελούν την γνήσια ή κατά κυριολεξία μετατροπή (Περάκης, 2013, σελ.2163) και συγχώνευση επιχειρήσεων και ακολουθούν τους κανόνες της καθολικής διαδοχής για την μεταβίβαση της περιουσίας.
- Οι περιπτώσεις των συγχωνεύσεων και μετατροπών, που δεν προβλέπονται στις διατάξεις του εταιρικού δικαίου (τρόπος, διαδικασία, συνέπειες, αποτελέσματα) αποτελούν την καταχρηστική μετατροπή και συγχώνευση επιχειρήσεων και ακολουθούν τους κανόνες της ειδικής διαδοχής για την μεταβίβαση της περιουσίας (Περάκης, 2013, σελ.2162).

Οι καταχρηστικές μετατροπές ήταν θεσμικά και διαδικαστικά ένα σύνολο νομικών πράξεων που δεν συνδέονται μεταξύ τους, προερχόμενες από διαφορετικά κανονιστικά πλαίσια ανεξάρτητα του εταιρικού δικαίου. Η όλη αυτή διαδικασία, η πρακτική αλλά και τα έννομα αποτελέσματά της προκαλούν σύγχυση και αβεβαιότητα στους μετόχους, στους συναλλασσόμενους και στους πιστωτές.

3.3 Μετατροπή επιχειρήσεων

3.3.1 Προβλεπόμενοι μετασχηματισμοί:

-Μετατροπή Α.Ε. σε Ε.Π.Ε. (άρθρο 66 του ΚΝ 2190/20 και άρθρο 51 του Ν.3190/55)

-Μετατροπή Α.Ε. σε ΟΕ ή ΕΕ. (άρθρο 66α του ΚΝ 2190/20)

-Μετατροπή Ε.Π.Ε. σε Α.Ε. (άρθρο 67 παρ.1 του ΚΝ 2190/20)

-Μετατροπή ΟΕ ή ΕΕ σε Α.Ε. (άρθρο 67 παρ.2 του ΚΝ 2190/20)

-Μετατροπή ΟΕ ή ΕΕ σε ΕΠΕ. (άρθρο 53 του Ν.3190/55)

Μετατροπή ΙΚΕ σε άλλη μορφή (άρθρο 106 του Ν.4072/12)

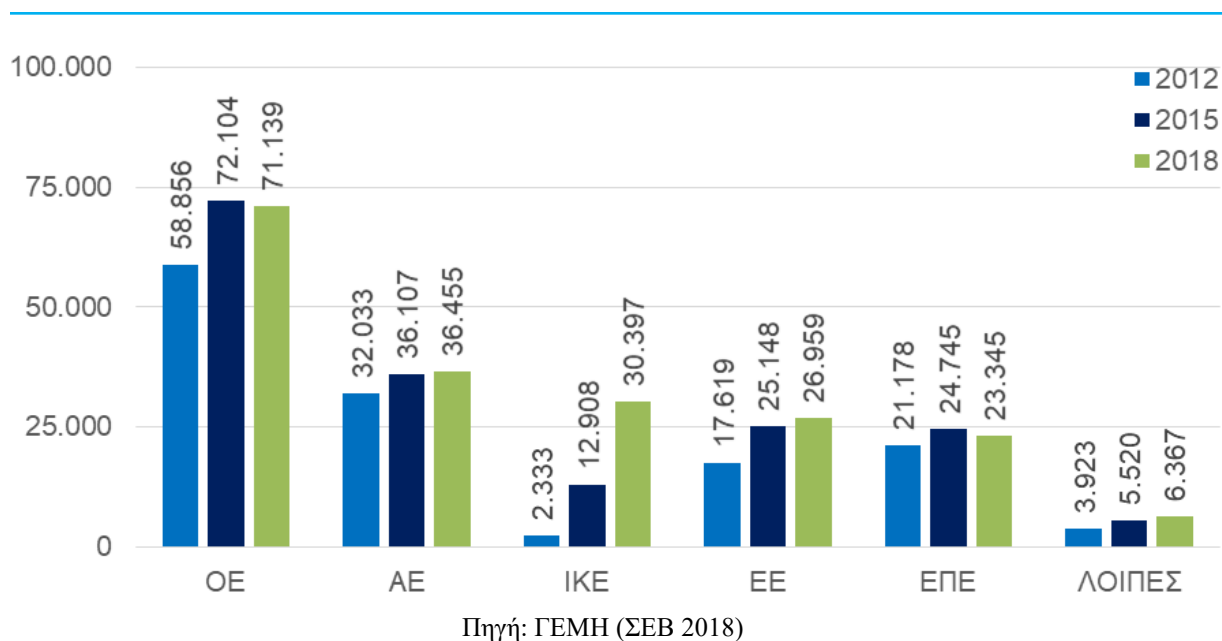
Μετατροπή σε ΙΚΕ (άρθρο 107 του Ν.4072/12)

Συγχώνευση μεταξύ ΙΚΕ (άρθρο 108 έως 115 του Ν.4072/12)

Η παράθεση των κατωτέρω πινάκων και διαγραμμάτων δείχνει το εύρος και το πλήθος των μετατροπών το 2012, 2015 και 2018 για την κατανόηση του ενδιαφέροντος των εταιρειών για την μετατροπή τους σε άλλες μορφές με σκοπό την βιωσιμότητα τους.

Το 2018 όπως αναγράφεται στον κατωτέρω πίνακα **οι ΟΕ αποτελούν την πλειοψηφία (36,5%)**, ακολουθούν οι ΑΕ (18,7%) και η νέα νομική μορφή ΙΚΕ καταλαμβάνει την τρίτη θέση με ποσοστό 15,6% του συνόλου των επιχειρήσεων.

Διάγραμμα 7. Τύποι επιχειρήσεων

Το διάστημα από το 2012 έως το 2018 μετατράπηκαν **9.778 επιχειρήσεις** (σύμφωνα με τον κατωτέρω πίνακα και σχεδιάγραμμα από το ΓΕΜΗ). Το 1/3 αυτών είναι μετατροπές ΟΕ σε ΕΕ, ενώ αξιόλογα ποσοστά κατέλαβαν και οι μετατροπές από ΟΕ σε ΙΚΕ (15,1%) και από ΕΠΕ σε ΙΚΕ (10,2%).

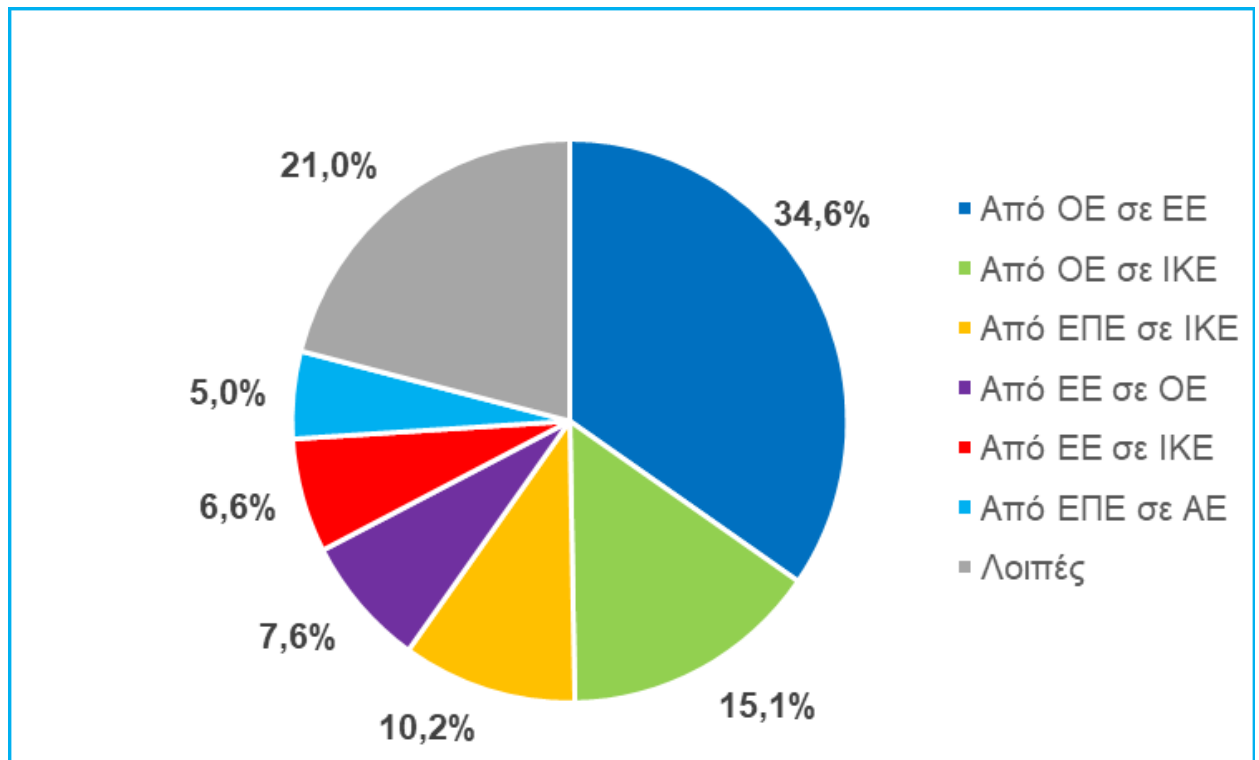
Πίνακας 2. Μετασχηματισμοί επιχειρήσεων

Μετασχηματισμοί	Αριθμός	Ποσοστό
ΟΕ σε ΕΕ	3388	34,6 %
ΟΕ σε ΙΚΕ	1475	15,1 %
ΕΠΕ σε ΙΚΕ	994	10,2 %
ΕΕ σε ΟΕ	739	7,6 %
ΕΕ σε ΙΚΕ	642	6,6 %

Μετασχηματισμοί	Αριθμός	Ποσοστό
ΕΠΕ σε ΑΕ	489	5,0 %
Λοιπές	2051	21,0 %
Σύνολο	9778	100 %

Πηγή: ΓΕΜΗ

Διάγραμμα 8. Μετασχηματισμοί επιχειρήσεων

ΠΗΓΗ ΓΕΜΗ (2018)

3. Παραμένουν εκτός των κείμενων διατάξεων του εταιρικού δικαίου περιπτώσεις μετατροπών πχ. ατομικής επιχείρησης σε ΑΕ, ΟΕ, ΕΕ ή ΕΠΕ.¹¹

3.3.2 Μετασχηματισμοί με τους Ν.1297/1972, Ν.2166/1993 και Ν.4172/13

Οι φορολογικοί νόμοι και αναπτυξιακοί νόμοι : Ν.1297/1972 ¹², Ν.2166/1993 και Ν.4172/13 δίνουν φορολογικά κίνητρα για τη μετατροπή ή τη συγχώνευση επιχειρήσεων (Παράρτημα 1,2). Προκαλούν όμως μία αποδιοργάνωση γιατί οριοθετούν αποκλίσεις από το εταιρικό δίκαιο. Η αιτιολογική έκθεση εύστοχα επισημαίνει ότι με την παρεμβολή των φορολογικών νόμων προκαλείται σύγχυση τόσο ως προς τον συνδυασμό των διατάξεων, που θα υιοθετηθούν αλλά και ως προς τον τρόπο με τον οποίο θα πραγματοποιηθεί η μετατροπή.

Οι διατάξεις του Ν.2166/93 σύμφωνα με τις οποίες προβλέπεται η σύνταξη ισολογισμού των μετασχηματιζόμενων εταιρειών προκειμένου να ενοποιηθούν τα στοιχεία του Ενεργητικού και Παθητικού των εταιρειών και να αποτελέσουν τα στοιχεία του ισολογισμού της νέας μετασχηματιζόμενης εταιρείας, πραγματοποιείται κατά παρέκκλιση του Ν.2190/20. Ταυτόχρονα δεν συνάδουν με το ενωσιακό δίκαιο διότι στην Οδηγία (ΕΕ) 2017/1132 απαιτείται ρητά για την προστασία όλων των εμπλεκόμενων η εκπόνηση έκθεσης και ενημέρωσης από το Διοικ. Συμβούλιο και η εξέταση του σχεδίου (συγχώνευσης, διάσπασης) από

¹¹ Δεν νοείται μετατροπή ατομικής επιχείρησης σε ανώνυμη εταιρεία αλλά ιδρύεται νέα εταιρεία». (2268/2005 απόφαση Εφετείου Αθηνών)

¹² Στο άρθρο 1 του Ν. 1297/1972 (Φορολογικά κίνητρα), όπως ισχύει, ορίζεται ότι: «Οι διατάξεις του παρόντος εφαρμόζονται επί συγχωνεύσεως ή μετατροπής επιχειρήσεων, οποιασδήποτε μορφής, σε ανώνυμη εταιρεία ή προς το σκοπό ίδρυσης ανώνυμης εταιρείας, καθώς και επί συγχωνεύσεως ή μετατροπής επιχειρήσεων, οποιασδήποτε μορφής, εφόσον σε αυτές δεν περιλαμβάνεται ανώνυμη εταιρεία, σε εταιρεία περιορισμένης ευθύνης ή προς το σκοπό ίδρυσης εταιρείας περιορισμένης ευθύνης.»

ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες για να διαφυλαχθεί η εγκυρότητα στην σχέση ανταλλαγής των μετοχών, με βάση την εκτίμηση και αποτίμηση από πιστοποιημένους εκτιμητές των περιουσιακών στοιχείων (Ενεργητικού και Παθητικού) των μετατρεπόμενων εταιρειών.

3.4 Τρόποι συγχώνευσης εταιρειών

Ο όρος συγχώνευση έχει δύο έννοιες: α) της συγχώνευσης και β) της απορρόφησης (Περάκης, 2016, σελ.218). Μέσα στην έννοια του μετασχηματισμού περιλαμβάνονται οι μετατροπές της νομικής μορφής, οι συγχωνεύσεις δια απορρόφησης, οι συγχωνεύσεις με σύσταση νέας εταιρίας, οι διασπάσεις και οι εισφορές κλάδων ή τμημάτων.

Οι εταιρείες με την συγχώνευση επιδιώκουν να ενώσουν τις συγγενείς δραστηριότητες τους και να αυξήσουν την παρουσία τους στην αγορά, αυξάνοντας την απόδοσή τους και μειώνοντας τα κόστη παραγωγής και λειτουργίας. Η νομική αυτή ένωση, που δημιουργεί έναν οικονομικό συνασπισμό, αποδίδεται με τον όρο “εμπίστευμα” διότι τυγχάνει της απολύτου εμπιστοσύνης των μερών που αποφασίζουν να συγχωνευθούν. Η συγκεκριμένη ένωση είναι διαφορετική από διάφορες οικονομικές ενώσεις μεγάλων κυρίως εταιρειών και επιχειρήσεων όπως: Kartell (συμφωνίες που αποσκοπούν στο μονοπώλιο της αγοράς και τυπικά απαγορεύονται), Concern (συνδεδεμένες επιχειρήσεις ή δημιουργία εταιρείας holding, όπου έχουν εξαρτημένη μεταξύ τους σχέση αλλά διατηρούν την νομική τους αυτοτέλεια και Consortiium (κοινοπραξία) (Ψυχομάνης, 2018, σελ.452,453).

Οι οικονομικές ενώσεις των επιχειρήσεων αυξάνονται σε καθοριστικές για την ανθρωπότητα περιόδους. Σε περιόδους οικονομικών κρίσεων και μεγάλων αλλαγών (1750-Α΄ βιομηχανική επανάσταση, 1850 Β΄ βιομηχανική επανάσταση, μετά τον Β΄ παγκόσμιο πόλεμο) εμφανίζεται η τάση οι μεγάλες επιχειρήσεις να συνασπίζονται και το κεφάλαιο να συγκεντρώνεται για την διατήρηση του και της ελαχιστοποίησης του κινδύνου. Με τον τρόπο αυτό περιορίζεται ο ανταγωνισμός και μειώνονται οι συνέπειες των κρίσεων. Δημιουργούνται έτσι οικονομίες υψηλής κλίμακας η οποίες τυγχάνουν χαμηλότερων τιμών στην προμήθεια των πρώτων

υλών, υψηλότερη δανειοδότηση, μειωμένο κόστος λειτουργίας (μείωση προσωπικού, εγκαταστάσεων), μικρότερες ζημιές, σε σχέση με την προηγούμενη μικρότερη μορφή της αυξάνοντας ταυτόχρονα την δύναμη και επιρροή της (Θεωδοροπούλου-Μπασαγιάννης, 2016, σελ.147).

3.5 Σχετικές ισχύουσες διατάξεις έως την 15-4-2019

Οι διατάξεις στις οποίες προβλέπονται οι κατωτέρω τρόποι συγχώνευσης ΑΕ είναι τα άρθρα 68-80 του Κ.Ν.2190/20 (περί ανωνύμων εταιρειών).

I. Συγχώνευση με σύσταση νέας εταιρείας (άρθρο 68 παρ.2 του ΚΝ 2190/20) έχουμε όταν δύο ή περισσότερες εταιρείες λύνονται χωρίς να επακολουθεί εκκαθάριση και διανομή της περιουσίας τους, μεταβιβάζοντας το σύνολο της περιουσίας τους (ενεργητικό και παθητικό) σε νεοσύστατη εταιρία. Οι εταίροι ποκτούν μετοχές της νέας εταιρίας (Κουλορίδας, 2018, σελ.9).

II. Συγχώνευση με απορρόφηση (άρθρο 68 παρ.3 του ΚΝ 2190/20) έχουμε όταν μία ή περισσότερες εταιρίες (απορροφούμενες) λύνονται χωρίς να ακολουθηθεί εκκαθάριση και διανομή της περιουσίας τους, μεταβιβάζοντας το σύνολο του ενεργητικού και παθητικού, σε άλλη υφιστάμενη εταιρία (απορροφούσα), η οποία διατηρεί την νομική της οντότητα. Στους εταίρους των απορροφούμενων εταιριών αποδίδονται μετοχές της απορροφούσας.

Οι εταιρίες οι οποίες συγχωνεύονται ή απορροφώνται:

α) παύουν να υφίστανται,

β) οι υποχρεώσεις και τα δικαιώματα καθώς και τυχόν δικαστικές εκκρεμότητες περνούν αυτοδίκαια στη νεοσύστατη εταιρία ή την απορροφούσα,

γ) η μεταβίβαση των περιουσιών (ενεργητικού και παθητικού) μεταβιβάζεται με καθολική διαδοχή,

δ) η νέα εταιρία ή η απορροφούσα εκδίδει μετοχές σε απόδοση των μετόχων των απορροφούμενων εταιριών με ανταλλαγή των παλαιών μετοχών τους,

ε) **στη συγχώνευση με απορρόφηση**, η απορροφούσα εταιρεία προβαίνει σε αύξηση του μετοχικού της κεφαλαίου διότι μεταβιβάζεται σε αυτήν η περιουσία της απορροφούμενης,

στ) είναι δυνατόν να καταβληθεί και χρηματικό ποσό:

- μέχρι 10% της ονομαστικής αξίας των μετοχών που αποδίδονται στους μετόχους.

- αθροιστικά δεν μπορεί να υπερβαίνει την καθαρή θέση¹³ των συγχωνευόμενων ή απορροφούμενων εταιριών¹⁴ (Δημητρακάς, 2008, σελ.1342).

III. Συγχώνευση με απορρόφηση (άρθρο 78 του ΚΝ 2190/20) εταιρείας από άλλη που κατέχει το 100% των μετοχών της με κύρια χαρακτηριστικά :

α) η απορροφούμενη εταιρεία παύει να υφίσταται ως νομικό πρόσωπο,

β) δεν ακολουθείται η διαδικασία της εκκαθάρισης και το σύνολο της περιουσίας της μεταβιβάζεται στην απορροφούσα με καθολική διαδοχή,

γ) η απορροφούσα δεν πραγματοποιεί αύξηση του μετοχικού της κεφαλαίου ούτε εκδίδονται για την μεταβίβαση αυτή μετοχές και

δ) ακυρώνονται οι μετοχές που κατέχει η απορροφούσα (μητρική εταιρεία) και αντικαθίστανται με την περιουσία της απορροφούμενης θυγατρικής (Δημητρακάς, 2008, σελ. 1469).

IV. Συγχώνευση με εξαγορά μίας ή περισσότερων ανωνύμων εταιριών από άλλη ανώνυμη εταιρεία (άρθρο 79 του ΚΝ 2190/20) είναι η διαδικασία, με την

¹³ Καθαρή Θέση = Σύνολο Περιουσιακών Στοιχείων – Σύνολο Υποχρεώσεων

ή Ενεργητικό – Παθητικό (Παράρτημα 3)

¹⁴ έναντι απόδοσης στους μετόχους της μετοχών εκδιδόμενων από τις επωφελούμενες εταιρίες και καταβολής μετρητών (προς συμφνηισμό). Το ποσό αυτό δεν μπορεί να υπερβαίνει το 10% της ονομαστικής αξίας των μετοχών, που αποδίδονται στους μετόχους της διασπώμενης εταιρίας, και αθροιστικά με την αξία των μετοχών αυτών την αξία τη καθαρής θέσης της εισφερομένης περιουσίας των εταιριών.

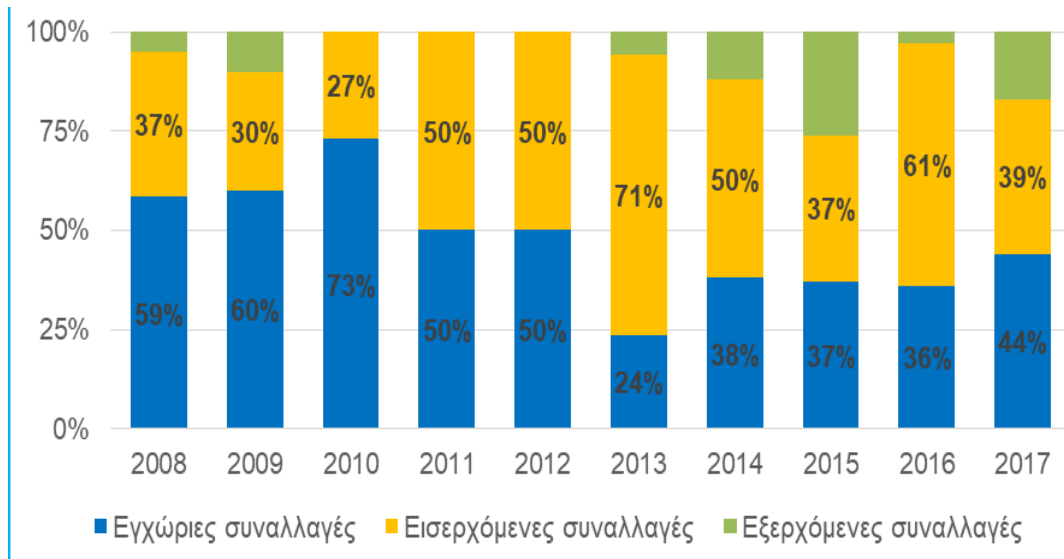
οποία μία ή περισσότερες εξαγοραζόμενες ανώνυμες εταιρείας μεταβιβάζουν στην εξαγοράζουσα το σύνολο της περιουσίας τους, μετά από λύση αυτών, χωρίς εκκαθάριση, αποδίδοντας στους μετόχους τους το αντίτιμο των δικαιωμάτων τους (εξαγορά) με τα εξής χαρακτηριστικά:

- α) η εξαγοραζόμενη εταιρεία παύει να υφίσταται ως νομικό πρόσωπο,
- β) δεν ακολουθείται η διαδικασία της εκκαθάρισης και το σύνολο της περιουσίας της μεταβιβάζεται στην εξαγοράζουσα με καθολική διαδοχή,
- γ) η εξαγοράζουσα δεν πραγματοποιεί αύξηση του μετοχικού της κεφαλαίου ούτε εκδίδονται για την μεταβίβαση αυτή μετοχές και
- δ) οι μέτοχοι της εξαγοραζόμενης λαμβάνουν το αντίτιμο των δικαιωμάτων τους από την μεταβίβαση της περιουσίας της εταιρείας τους στην εξαγοράζουσα (η οποία διαθέτει το απαιτούμενο ποσό) (Δημητρακάς, 2008, σελ.1619).

Η μεταβίβαση των περιουσιών είναι πράξη «οιονεί καθολικής διαδοχής» όπως ρητά προβλέπεται στις διατάξεις του ΑΚ 1710. Οι έννομες σχέσεις επομένως του ενεργητικού και παθητικού των συγχωνευομένων εταιρειών παύουν να υφίστανται (Ψυχομάνης, 2018,σελ.452).

Στο παρακάτω διάγραμμα (ΣΕΒ 2018, σελ.11), το οποίο δείχνει τις συναλλαγές εξαγορών και συγχωνεύσεων σε πλήθος, είναι εμφανές ότι από το 2011 και έπειτα έχουμε μεταβολή από τις εγχώριες στις εισερχόμενες συναλλαγές (λόγω οικονομικής κρίσης) ενώ οι εξερχόμενες εξαγορές και συγχωνεύσεις, αποτελούν το 8% περίπου των συναλλαγών την περίοδο 2008-2017.

Διάγραμμα 9, συναλλαγές εξαγορών και συγχωνεύσεων

ΣΕΒ 2018

V. Συγχώνευση λόγω διάσπασης ανώνυμων εταιρειών (άρθρο 81 του ΚΝ 2190/20):

-**Διάσπαση με απορρόφηση** (άρθρο 81 παρ.2 & 82-86) είναι η πράξη με την οποία μία ανώνυμη εταιρεία (διασπώμενη), κατόπιν λύσης της, (χωρίς εκκαθάριση), μεταβιβάζει σε άλλες υφιστάμενες ανώνυμες εταιρείες (επωφελούμενες) το σύνολο της περιουσίας της (ενεργητικό και παθητικό)¹⁵ (Κουλορίδας, 2018, σελ.19).

-**Διάσπαση με σύσταση νέων εταιρειών** (άρθρο 81 παρ.3 & 88) είναι η πράξη με την οποία μία ανώνυμη εταιρεία (διασπώμενη), η οποία λύεται χωρίς να ακολουθήσει εκκαθάριση, μεταβιβάζει σε άλλες ανώνυμες εταιρείες που συνιστώνται ταυτόχρονα (επωφελούμενες) το σύνολο της περιουσίας της (ενεργητικό και παθητικό)¹⁶.

¹⁵ ό.π.

¹⁶ ό.π.

-Διάσπαση με απορρόφηση και με σύσταση νέων εταιρειών (άρθρο 81 παρ.4 & 89) είναι η πράξη με την οποία μία ανώνυμη εταιρεία (διασπώμενη), η οποία λύεται χωρίς να ακολουθήσει εκκαθάριση, μεταβιβάζει μερικώς σε άλλες υφιστάμενες ανώνυμες εταιρείες (επωφελούμενες με απορρόφηση) και μερικώς σε άλλες ανώνυμες εταιρείες που συνιστώνται ταυτόχρονα (επωφελούμενες με σύσταση) το σύνολο της περιουσίας της (ενεργητικό και παθητικό)¹⁷.

-Διάσπαση Α.Ε. της οποίας οι μετοχές κατέχονται 100% από επωφελούμενες ΑΕ (άρθρο 87). Η εν λόγω περίπτωση υπάγεται στη διάσπαση με απορρόφηση, ο νομοθέτης όμως την αντιμετωπίζει χωριστά και οι συνήθεις περιπτώσεις αφορούν σχέση μητρικής – θυγατρικής.

Στην έννοια της διάσπασης δεν εμπίπτει η απόσχιση κλάδου καθώς στη διάσπαση η υφιστάμενη ΑΕ λύεται.

VI. Συγχώνευση εταιρειών περιορισμένης ευθύνης (άρθρα 54 και 55 του Ν.3190/55), με σύσταση νέας ΕΠΕ ή δια απορροφήσεως από μία ΕΠΕ άλλης ή άλλων ΕΠΕ

Σύμφωνα με **στοιχεία από το ΓΕΜΗ**, το διάστημα 2012 έως 2018, **πραγματοποιήθηκαν 1.583 συγχωνεύσεις επιχειρήσεων.**

Πίνακας 3. Συγχωνεύσεις 2012-2018

Έτος	Συγχωνεύσεις	Ποσοστό
2012	123	7,8%
2013	390	24,6%
2014	378	23,9%
2015	228	14,4%

¹⁷ ό.π.

Έτος	Συγχωνεύσεις	Ποσοστό
2016	181	11,4%
2017	210	13,3%
2018	73	4,6%
ΣΥΝ	1583	100%

Πηγή: ΓΕΜΗ

Ο νόμος περί ανωνύμων εταιριών (Ν.2190/20 όπως αντικαταστάθηκε από τον Ν.4548/18) ρυθμίζει τη συγχώνευση μόνο μεταξύ ανωνύμων εταιριών. Δεν προβλέπεται η συγχώνευση ανώνυμης εταιρίας με εταιρία άλλου τύπου πχ ΑΕ με ΕΠΕ, ΑΕ με ΟΕ, ΑΕ με ατομική επιχείρηση κλπ (Παπαδημόπουλος, 2012, σελ.3).

Οι διατάξεις του ΚΝ 2190/20 διαφοροποιούνται στις περιπτώσεις, που η συγχώνευση των εταιριών υπάγεται στις διατάξεις των άρθρων 1-5 του Ν/2166/93 και του ΝΔ 1297/92 (Δημητρακάς, 2008, σελ.1338).

3.6 Διαδικασία

Η πολυπλοκότητα των νόμων και των τροποποιήσεων τους σχετικά με τον μετασχηματισμό των επιχειρήσεων, δυσχεραίνουν την σαφήνεια και κατανόηση των προϋποθέσεων και τα βήματα της διαδικασίας. Στην παρούσα ενότητα θα παρατεθούν συγκεντρωτικά οι ενέργειες, που απαιτούνται από τις εταιρείες και την διοίκηση, σύμφωνα με τα άρθρα 68-80 του ΚΝ. 2190/1920, που καθορίζει τις ακόλουθες διαδικασίες για τη συγχώνευση (και απορρόφηση) Α.Ε (σχηματική παράθεση στο Παράρτημα).

- Λήψη απόφασης των Δ.Σ. των συγχωνευόμενων εταιριών και έναρξη διαδικασιών. Ορισμός ισολογισμού μετασχηματισμού, σύνταξη αυτού και ορισμός του τρόπου ελέγχου του (Δημητρακάς, 2006, σελ. 1336).

- Έκθεση εκτιμητικής επιτροπής για την διαπίστωση της λογιστικής αξίας των περιουσιακών στοιχείων της απορροφούμενης εταιρείας: α) έκθεση της επιτροπής του άρθρου 9 (ορίζεται από την περιφέρεια με κόστος 750€) ή με έκθεση ορκωτού ελεγκτή (με πολύ μεγαλύτερο κόστος). Στην έκθεση εκφέρεται και γνώμη για το αν η σχέση ανταλλαγής των μετοχών είναι δίκαιη και η μέθοδος, που υιοθετήθηκε.

- Τα ΔΣ καταρτίζουν σχέδιο σύμβασης στο οποίο πρέπει να αναφέρονται πλήρως οι όροι της συγχώνευσης, κυρίως την σχέση ανταλλαγής των μετοχών των απορροφούμενων εταιριών, την ημερομηνία των εκδόσεων των νέων μετοχών που συνεπάγεται το δικαίωμα συμμετοχής στα κέρδη, τα δικαιώματα ειδικών κατηγοριών μετόχων (π.χ. προνομιούχοι μέτοχοι, κάτοχοι ιδρυτικών τίτλων). (Κουλορίδας, 2018, σελ. 22).

- Την σύνταξη των λεπτομερών επεξηγηματικών εκθέσεων των Δ.Σ. (άρθρο 69 § 4 ν. 2190/1920), και ορισμός εκπροσώπων υπογραφής του σχεδίου σύμβασης (αν έχουν συμφωνήσει όλοι οι μέτοχοι δεν απαιτείται έκθεση).

- Καταχώριση του ΣΣΣ στο Γ.Ε.ΜΗ των συγχωνευόμενων εταιριών.

- Δημοσίευση περίληψης του ΣΣΣ στο διαδικτυακό τόπο του Γ.Ε.ΜΗ και εντός 10 ημερών δημοσιεύεται και σε μία ημερήσια οικονομική εφημερίδα ή αναρτάται στις ιστοσελίδες των εταιριών (καταχωρημένες στο Γ.Ε.ΜΗ.).

- Οι αντιρρήσεις των πιστωτών (άρθρου 70 παρ. 2 του Κ.Ν. 2190/1920) γίνονται εντός 20 ημερών από τη δημοσίευση σε οικονομική εφημερίδα ή την ανάρτηση στις ιστοσελίδες. Οι πιστωτές των συγχωνευόμενων εταιριών έχουν το δικαίωμα εντός προθεσμίας να ζητήσουν επαρκείς εγγυήσεις, εφόσον οι απαιτήσεις δεν είχαν καταστεί ληξιπρόθεσμες (Περάκης, 2007, σελ.221).

- Οι Γ.Σ. των μετόχων εγκρίνουν την συγχώνευση και την τροποποίηση του καταστατικού της απορροφώσας. (Αν οι εταιρείες έχουν εκδώσει ομολογιακά δάνεια, τα οποία δεν έχουν εξοφληθεί, η συγχώνευση πρέπει να εγκριθεί και από την συνέλευση των ομολογιούχων δανειστών) (Περάκης, 2007, σελ. 222).

- Υποβολή πρακτικών ΓΣ (εντός είκοσι μερών από την συνεδρίαση) και συμβολαίου στο ΓΕΜΗ.

- Απόφαση έγκρισης από την περιφέρεια και δημοσίευση στο site του ΓΕΜΗ.

Η τελική απόφαση για τη συγχώνευση λαμβάνεται από τις Γ.Σ. των συγχωνευόμενων εταιριών, με αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία.

3.7 Βασικά στοιχεία

Η φιλοσοφία και ο στόχος του νέου νομοσχεδίου (Ν. 4601/2019 με ισχύ από 15-4-19) είναι να παρέχει το πλαίσιο και τις διατάξεις για την επίτευξη όλων των ειδών μετασχηματισμού, για κάθε εταιρικό τύπο, οποιασδήποτε νομικής μορφής. Θα παραθέσουμε συνοπτικά τις κυριότερες αλλαγές και βελτιώσεις:

1. Συγχώνευση (άρθρα 6 έως 53) (*e-forologia.2019*)

Στο νέο νομοσχέδιο οριοθετείται η δυνατότητα συγχώνευσης όλων των εταιρειών, διαφορετικής νομικής μορφής. Έως την ψήφιση του ήταν δυνατή μόνο η συγχώνευση μεταξύ εταιρειών της ίδιας νομικής μορφής (ΚΝ2190/20, Ν.3190/55, Ν4072/12).

2. Διάσπαση (άρθρα 54 έως 103)

Το νέο νομοσχέδιο προβλέπει τη διάσπαση για όλες τις νομικές μορφές, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες της κάθε μορφής, εξειδικεύοντας ανάλογα την διαδικασία. Στο νομοσχέδιο προβλέπεται μάλιστα και η μερική διάσπαση(άρθρο 56) και η απόσχιση (άρθρο 57) με σύσταση νέας, με απορρόφηση ή συνδυασμός και των δύο.

Έως τώρα προβλεπόταν διάσπαση μόνο για τις ΑΕ (*e-forologia. 2019*).

3. Μετατροπή (άρθρα 104 έως 39).

Ειδικές διατάξεις στο νέο νομικό πλαίσιο δίνουν τη δυνατότητα για τη μετατροπή Ομόρρυθμων, Ετερόρρυθμων εταιρειών και κοινοπραξιών σε άλλες εταιρικές

μορφές. Έως τώρα στο εταιρικό δίκαιο δεν υπήρχε ένα σαφές πλαίσιο μετατροπής Ο.Ε. και Ε.Ε. σε Α.Ε. Στο άρθρο 67 του ΚΝ.2190/20 οριζόταν ένα πολύπλοκο και με ασάφειες πλαίσιο.

4. Συμμετοχή εταιρειών που έχουν λυθεί ή πτωχεύσει (άρθρο 3).

Εταιρείες, που είτε έχουν λυθεί ή κηρύχθηκαν δικαστικώς σε πτώχευση (δεν ίσχυε με το προηγούμενο πλαίσιο) μπορούν να μετέχουν σε μετασχηματισμό εταιρειών, μόνο αν τελεσίδικα επικυρωθεί το σχέδιο αναδιάρθρωσης ή να μην εκκρεμούν εξοφλήσεις προς πτωχευτικούς πιστωτές και να μην έχει αρχίσει η διαδικασία διανομής των προϊόντων εκκαθάρισης (Καθημερινή, 2019).

5. Προστασία των εργαζομένων για τη μεταβολή στο πρόσωπο του εργοδότη.

6. Εντός 20 ημερών από τη δημοσίευση στο ΓΕΜΗ του σχεδίου συγχώνευσης (διάσπασης ή μετατροπής), οι πιστωτές των εταιρειών μπορούν να ζητήσουν εγγυήσεις (αν δεν έχουν λάβει) για τις απαιτήσεις, που είχαν προκύψει και δεν είναι ληξιπρόθεσμες την προϋπόθεση να αποδείξουν ότι ζητούν εγγυήσεις λόγω της οικονομικής κατάστασης της συγχωνευόμενης εταιρείας.

7. Άκυρη δεν είναι η συγχώνευση αν μέτοχος θεωρήσει τη σχέση ανταλλαγής άδικη αλλά μπορεί δικαστικώς να αξιώσει αποζημίωση (Καθημερινή, 2019).

Οι περιπτώσεις 5,6 και 7 υπήρχαν και στο προηγούμενο νομοσχέδιο (στο παράρτημα τα σχετικά με την ακυρότητα με το νέο νομοσχέδιο).

3.8 Διαδικασία

-Σύνταξη σχεδίου συγχώνευσης ή διάσπασης από τα αρμόδια όργανα.

-Καταχώριση στην υπηρεσία ΓΕΜΗ και δημοσίευση στον ιστότοπο του.

-Σύνταξη έκθεσης από το αρμόδιο όργανο.

-Υποβολή της έκθεσης στη ΓΣ προς έγκριση της (ή στους εταίρους).

-Το σχέδιο εξετάζεται από εμπειρογνώμονες.

- Η ΓΣ ή οι εταίροι λαμβάνουν απόφαση.
- Κατάρτιση της σύμβασης.
- Έλεγχος νομιμότητας από την διοίκηση.
- Δημοσιότητα στο ΓΕΜΗ (ΣΕΒ, 2018, σελ. 18) (Παράρτημα 4)

3.9 Απλουστεύσεις

- Το σχέδιο μπορεί να δημοσιευθεί μόνο στην ιστοσελίδα,
- με ομόφωνη απόφαση (εγγράφως) απαλλάσσεται η έκθεση ΔΣ ή διαχειριστών,
- με ομόφωνη απόφαση (εγγράφως) απαλλάσσεται η έκθεση εμπειρογνομόνων
- έκθεση εμπειρογνομόνων μόνον με αίτημα στις προσωπικές εταιρείες,
- όταν υπάρχει συμφωνία (εγγράφως) μεταξύ εταίρων και διαχειριστών (σε προσωπικές, ΕΠΕ και ΙΚΕ) απαλλάσσεται η έκθεση διαχειριστών,
- τα στοιχεία του μετασχηματισμού αναρτώνται στην ιστοσελίδα στην ιστοσελίδα και δίδονται αντίγραφα μέσω email,
- για προσωπικές και ΙΚΕ η κατάρτιση της σύμβασης με ιδιωτικό έγγραφο,
- η διοίκηση ασκεί έλεγχο νομιμότητας χωρίς έκδοση απόφασης σε προσωπικές, ΕΠΕ και ΙΚΕ (ΣΕΒ, 2018, σελ. 11).

3.10 Ανασκόπηση

Έχοντας υπόψη την παράθεση στοιχείων και την επεξήγηση που προηγήθηκε τόσο ως προς το προγενέστερο κανονιστικό πλαίσιο αλλά και ως προς την διαδικασία που απαιτούσε καταλήγουμε στα εξής:

Το νέο νομοθέτημα απλοποιεί την πρακτική των μετασχηματισμών και θεσμοθετεί ένα αδιαίρετο πλέον νομοθετικό πλαίσιο στο εταιρικό δίκαιο που θα διέπει τους εταιρικούς μετασχηματισμούς. Η επιτάχυνση των διαδικασιών πραγματοποίησης των συγχωνεύσεων, των διασπάσεων και των μετατροπών δεν είναι πλέον απαγορευτικά για τα επιχειρηματικά σχέδια. Η συγκέντρωση των κανονιστικών ρυθμίσεων, η υπαγωγή σε αυτές όλων των εταιρικών τύπων, σε όλες τις μορφές μετασχηματισμού και η μείωση των απαιτήσεων από τις εμπλεκόμενες εταιρείες, με την ομαλοποίηση της πολύπλοκης διαδικασίας καθιστά τον νέο νόμο ισχυρό όπλο στην φαρέτρα των εταιριών.

Η συγκέντρωση της διάσπαρτης νομοθεσίας και ο τερματισμός της πολυπλοκότητας θα δώσει το έναυσμα για τον σχηματισμό περισσότερων αποδοτικότερων επιχειρηματικών οργανώσεων, προωθώντας την καινοτομία, βελτιώνοντας τον ανταγωνισμό, προστατεύοντας τους πιστωτές και εξισορροπώντας τα συμφέροντα των μετόχων. Η εμπλοκή της διοίκησης θα είναι αρωγός στην συνεχή προσπάθεια των εταιριών με συγκεκριμένο πλαίσιο και οριοθετημένη λειτουργία για να προωθηθεί η αγορά και για την δημιουργία νέων επιχειρήσεων.

Ο νέος νόμος έτυχε από τους εμπλεκόμενους μεγάλης αποδοχής κυρίως για την συμβολή του στην βιωσιμότητα των επιχειρήσεων. Τόσο το ΟΕΕ όσο και ο ΣΕΒ εξήραν την νομοθετική ρύθμιση επισημαίνοντας όμως ότι χωρίς την εναρμόνιση του φορολογικού πλαισίου θα υπάρξουν δυσκολίες. Πράγματι η μελέτη του ΣΕΒ για τον Ν.4601/19 (Δεκέμβριος 2018) η οποία χαρακτηρίζει το νέο πλαίσιο θετικό αλλά μισό βήμα, είναι βάσιμη διότι χωρίς τον εκσυγχρονισμό των φορολογικών νόμων θα προκύψουν δυσχέρειες από την εφαρμογή του σε συνδυασμό με το ισχύον παλαιό φορολογικό πλαίσιο. Τα ερωτήματα που τίθενται από τον ΣΕΒ πρέπει να κινητοποιήσουν τον νομοθέτη προς την εναρμόνιση του φορολογικού δικαίου και αφορούν κυρίως:

- τον τρόπο αντιστοίχισης με το φορολογικό πλαίσιο (αναθεώρηση διατάξεων ή νέο νομοθέτημα),
- τα κίνητρα στα αναπτυξιακά νομοθετήματα και ποιους τύπους επιχειρήσεων θα αφορούν. Ο προβληματισμός αυτός προκύπτει διότι έως τώρα η ρητή διατύπωση

του νομοθέτη ήταν η δημιουργία μεγάλων οικονομικών μονάδων που δεν καλύπτει όμως τις σύγχρονη πραγματικότητα (start-ups, καινοτομία, αν υπάρξουν φορολογικά κίνητρα για τις εταιρείες σε πτώχευση ή λύση) και

- την αντιμετώπιση ζητημάτων καταστρατήγησης των φορολογικών διατάξεων και παράβασης της αλληλέγγυας ευθύνης του ενωσιακού δικαίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 : Επιφυλάξεις και προτάσεις των εμπλεκόμενων φορέων

4.1 Γενικές

Η κάλυψη του κεφαλαίου αποτελεί την βασικότερη προϋπόθεση για την ίδρυση της ΑΕ. Στον τύπο αυτό εταιρείας το δίκαιο εστιάζεται στη μετοχή και όχι στον μέτοχο. Η αξιοπιστία της εταιρείας έναντι τρίτων και δανειστών και κατά προέκταση και η προστασία τους, εξασφαλίζεται πρώτα με το κεφάλαιο της και κατά δεύτερον με τα αποθεματικά. Σε αυτήν την κατεύθυνση αποσκοπεί το νομοθετικό πλαίσιο της κρατικής εποπτείας και της δημοσιότητας κατά την λειτουργία της. Οι μέτοχοι δεν έχουν προσωπική ευθύνη έναντι των δανειστών. Ευθύνη φέρει η ίδια η ανώνυμη εταιρεία ως νομική προσωπικότητα. Η ευθύνη του κάθε μετόχου είναι οικονομική μέχρι του ποσού, που εισφέρει (Παπαδρόσου-Αρχανιωτάκη, 2012, σελ. 99).

Το μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας είναι το σύνολο των περιουσιακών στοιχείων της, κινητών και ακινήτων, το οποίο είναι διαθέσιμο από την έναρξη της λειτουργίας της έως και την οριστική λήξη της. Από το μετοχικό κεφάλαιο χαρακτηρίζεται η υπόσταση της και είναι το ισχυρό μέσο για την ευόδωση των δραστηριοτήτων της και την επίτευξη των στόχων της γι αυτό και ο νομοθέτης υπήρξε αυστηρός υιοθετώντας μία σειρά μέτρα, που εξασφαλίζουν ένα πραγματικό καταβεβλημένο κεφάλαιο αλλά και την διατήρηση της εταιρικής περιουσίας στο χρόνο. Τα μέτρα αυτά ήταν η θέσπιση ενός ελαχίστου κεφαλαίου, απαγόρευση διανομής κερδών όταν δεν καλύπτονται οι ζημιές, σχηματισμός τακτικού αποθεματικού και έλεγχος στις μεταβολές του κεφαλαίου. Η εμπορική δύναμη και επιρροή του κάθε μετόχου δεν εξαρτάται από τις δεξιότητες του αλλά από το κεφάλαιο της, που εισφέρει όπως και η γενικότερη παρουσία της εταιρείας στο οικονομικό γίγνεσθαι (Αλεξανδρίδου, 1995, σελ. 45-46).

Η δομή της εταιρείας και ο κεφαλαιουχικός απρόσωπος χαρακτήρας της είναι ιδανικός για την άσκηση εμπορικής δραστηριότητας μεγάλης έκτασης λόγω της εισροής κεφαλαίων από πολλούς μετόχους. Τις εταιρικές υποθέσεις διαχειρίζεται και εκτελεί το διοικητικό συμβούλιο το οποίο εκλέγει η γενική συνέλευση των

μετόχων. Η πλειοψηφία επομένως στην γενική συνέλευση είναι καθοριστική και μπορεί να εκδηλωθεί κατάχρηση εξουσίας εις βάρος της μειοψηφίας. Ειδικότερα στην μονοπρόσωπη ΑΕ όπου ο μοναδικός μέτοχος μπορεί να χρησιμοποιήσει ως προπέτασμα την εταιρεία προς αποφυγή της ατομικής του ευθύνης. Το δίκαιο καλείται να εξισορροπήσει τις σχέσεις αφενός μεταξύ των μετόχων και να αποτρέψει κατάχρηση από την πλειοψηφία και αφετέρου τις σχέσεις μεταξύ των δανειστών και των εκτελεστικών οργάνων της εταιρείας. Οι περισσότερες διατάξεις του ΚΝ 2190/20 ήταν αναγκαστικού δικαίου. Για την ρύθμιση αυτών των σχέσεων επέβαλε: κρατική εποπτεία, ποινική και αστική ευθύνη περιορισμένη στο δικαιοπρακτικό πεδίο των μελών του ΔΣ και τους ελεγκτές χρήσης (Παπαδρόσου-Αρχανιωτάκη, 2012, σελ. 100-101) .

Η ευθύνη των μελών του ΔΣ ήταν “νεκρό γράμμα” στο ελληνικό εταιρικό γίνεσθαι αλλά και σε άλλα κράτη-μέλη της ένωσης. Η διοίκηση της εταιρείας πραγματώνεται από τον ίδιο τον μέτοχο, που κατέχει την πλειοψηφία των μετοχών ή από πρόσωπο, το οποίο διορίζει και εμπιστεύεται. Είναι υπαρκτός επομένως ο κίνδυνος της εξυπηρέτησης των συμφερόντων του εις βάρος της εταιρείας, προκαλώντας ερωτήματα για την άσκηση της εταιρικής καθοδήγησης. Ακόμα και στην περίπτωση διαχειριστικών λαθών επιζήμιων για την εταιρεία, να καλύπτονται διακριτικά ή και να αποσιωπούνται για την προστασία της εικόνας της εταιρείας και για το συμφέρον όλων (Βερβεσός, 2019, σελ. 201).

Την τελευταία δεκαετία ωστόσο διαπιστώνεται μεγάλος αριθμός αγωγών προς τα μέλη του ΔΣ για τις ζημιές, που επέφεραν κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους στην εταιρεία και περισσότερο της ποινικής ευθύνης των μελών του ΔΣ για φορολογικές και ασφαλιστικές παραβάσεις. Η προσωπική ευθύνη των μελών του ΔΣ (άρθρο 102 Ν.4548/18) έχει προληπτικό και διορθωτικό ρόλο. Ισοσταθμίζει την σχέση και τις πράξεις των μελών του ΔΣ (ατομικά) και της προσωπικότητας, που ευθύνεται (ανώνυμη εταιρεία) προκειμένου τα μέλη του ΔΣ, στα οποία έχει ανατεθεί η διαχείριση της περιουσίας των μετόχων να είναι συνετοί και επιμελείς στις ενέργειες τους για την διαφύλαξη της εταιρικής περιουσίας (Βερβεσός, 2019, σελ. 201, 202). Το μέτρο επιμέλειας του συνετού επιχειρηματία, που είχε εισάγει ο Ν.3604/07 συναντάται και στον καινούργιο νόμο χωρίς ουσιαστικές διαφοροποιήσεις και με την ίδια αοριστία.

Τα μεγάλα λογιστικά σκάνδαλα, που ήρθαν στο φως της δημοσιότητας έπληξαν την αξιοπιστία και την αντικειμενικότητα των χρηματοοικονομικών καταστάσεων διεθνώς. Η KPMG πραγματοποίησε έρευνα σε 596 επιχειρήσεις κατά το διάστημα 2011-2013 για παραποίηση των στοιχείων των χρηματοοικονομικών καταστάσεων και ανέδειξε ότι η πιο διαδεδομένη δολιοφθορά γίνεται στα στοιχεία του Ενεργητικού.

Η έρευνα (KPMG) εξετάζει τους ρόλους και τις ευθύνες των άμεσα ενδιαφερομένων φορέων για την πρόληψη και την διαπίστωση δολιοφθοράς στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις των επιχειρήσεων. Οι άμεσα ενδιαφερόμενοι σε μία επιχείρηση είναι οι μέτοχοι, οι δανειστές και οι απασχολούμενοι σε αυτήν. Έμμεσα ενδιαφερόμενοι είναι το Κράτος και οι κατά τόπους κοινωνίες όπου ασκείται η δραστηριότητα της επιχείρησης. Σύμφωνα με την έρευνα, η υπερεκτίμηση των περιουσιακών στοιχείων ήταν η πιο συνηθισμένη μέθοδος δολιοφθοράς. Τα διεθνή ελεγκτικά πρότυπα ορίζουν ότι οι ορκωτοί ελεγκτές έχουν την ευθύνη να βεβαιώσουν το αληθές των οικονομικών καταστάσεων των εταιρειών. Η διασφάλιση της αξιόπιστης χρηματοοικονομικής είναι έργο πολλών σε μία εταιρεία: των μελών του ΔΣ, των λογιστών, των ελεγκτών και άλλων, που εμπλέκονται στη σύνταξή τους. Ο ορκωτός ελεγκτής είναι ικανός να εντοπίζει το σφάλμα αλλά όχι την απάτη. Μπορεί να υποπτευθεί ποιος κρύβεται πίσω από αυτήν αλλά δεν μπορεί να τον ενοχοποιήσει (Zagera, L. et.al, 2015, σελ. 1). Το σκεπτικό επομένως του νομοθέτη ότι είναι πανάκεια ο έλεγχος των ορκωτών ή ότι η αυτορρύθμιση θα οδηγήσει τις εταιρείες στη σύνταξη έγκυρων ισολογισμών και οικονομικών καταστάσεων, χωρίς την εποπτεία του κράτους, φοβούμενες την αποβολή τους από τους νόμους της αγοράς μειονεκτεί.

4.2 Εποπτεία Περιφερειακών Ενοτήτων

Η πολύτιμη εμπειρία της διοίκησης από την χρόνια τριβή της με την εταιρική πρακτική δεν ζητήθηκε και οι δικαιολογημένες ενστάσεις της δεν ελήφθησαν υπόψη από τον νομοθέτη. Στην αιτιολογική έκθεση του νόμου αναφέρεται ότι η κρατική εποπτεία δεν υπάρχει σε άλλο εταιρικό τύπο πλην της ΑΕ και αυτό δημιουργεί ζητήματα ίσης μεταχείρισης των επιχειρήσεων. Ο νομοθέτης ωστόσο

διατηρεί την κρατική εποπτεία τόσο κατά την σύσταση ορισμένων εταιρειών με νευραλγικό ρόλο στην οικονομία, όπως Τράπεζες, ασφαλιστικές επιχειρήσεις κα, όσο και κατά την λειτουργία τους και δεν συμπεριλαμβάνει άλλες μορφές εταιρειών μεγάλου οικονομικού μεγέθους (πχ. ΟΕ) με επιρροή στην αγορά.

Η πολυετής διοικητική εποπτεία έχει αντιμετωπίσει και περισσότερο έχει αποθαρρύνει εταιρικές πράξεις επιζήμιες για το δημόσιο συμφέρον και για την ίδια την εταιρεία όπως

-Στον έλεγχο καταβολής της αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου, διαπιστώθηκε οι καταθέσεις των μετόχων να έχουν συμπεριληφθεί και στον υπολογισμό της καθαρής θέσης και να χρησιμοποιηθούν για την αύξηση του κεφαλαίου.

-Ορισμός εκπροσώπου της εταιρείας σε συνεδρίαση του Διοικ. Συμβουλίου με παρόντα δύο μέλη.

-Αρχικό μετοχικό κεφάλαιο 50.000,00 ευρώ καταβλήθηκε με επαναλαμβανόμενες καταθέσεις και αναλήψεις 10.000,00 ευρώ.

Η κατάργηση του διοικητικού ελέγχου της καταβολής του κεφαλαίου δημιουργεί τον κίνδυνο να οδηγηθούμε σε εταιρείες "placebo", με εικονικά κεφάλαια Στην πλειονότητα των μικρών και πολύ μικρών οντοτήτων οι μέτοχοι είναι και μέλη του ΔΣ. Επομένως τα ίδια πρόσωπα, που θα καταθέτουν, τα ίδια και θα πιστοποιούν την καταβολή. Βάσει του κεφαλαίου γίνεται ο δανεισμός από τις Τράπεζες, οι επιδοτήσεις, η προστασία των πιστωτών και οι συναλλαγές με τρίτους (προμηθευτές, πελάτες κ.α).

Μέχρι την ψήφιση του Ν.3604/07 προβλεπόταν η ανάκληση της άδειας σύστασης της εταιρείας σε περιπτώσεις όπως η μη καταβολή του αρχικού κεφαλαίου, η μη υποβολή ισολογισμών για τρεις συνεχόμενες χρήσεις κα.. Με την κατάργηση του από τον Ν.3604/07 και την θέσπιση μόνο της δικαστικής λύσης μεγάλος αριθμός ανενεργών εταιρειών συγκεντρώθηκε στις νομικές υπηρεσίες των Περιφερειών προκειμένου να διαβιβασθούν στα Πρωτοδικεία. Η δικαστική λύση θα επέλθει μετά πολλών ετών λόγω του φόρτου των δικαστηρίων και καταγράφηκαν περιστατικά όπως χρεοκοπημένη εταιρεία να συνεχίζει να λειτουργεί ενώ ανέμενε την δικαστική απόφαση θέτοντας σε κίνδυνο την αγορά.

4.3 Πρόταση των τμημάτων Α.Ε. των Περιφερειακών Ενοτήτων

Ο νομοθέτης αγνόησε παντελώς τις προτάσεις των στελεχών της Διοίκησης οι οποίες και στηρίζουν την μείωση της γραφειοκρατίας αλλά και προφυλάσσουν το δημόσιο συμφέρον. Ο ισχυρισμός ότι ο Ν. 4548/18 περιπλέκει τη λειτουργία των επιχειρήσεων και οδηγεί σε επιχειρήσεις με εικονικά κεφάλαια και προβλήματα, που για να επιλυθούν θα περάσουν μέσα από χρονοβόρες και πολυδάπανες δικαστικές διαμάχες δεν είναι αβάσιμος. Διότι το ζητούμενο είναι η προσέλκυση νέων επενδύσεων από επιχειρήσεις του εξωτερικού και η εισροή πραγματικού κεφαλαίου. Η διοικητική εμπειρία έδειξε ότι η αποφυγή κατάθεσης μετρητών και η εύρεση διάφορων τεχνασμάτων ήταν πολλές. Οι τροποποιήσεις που πρότειναν για ορισμένα άρθρα (παρατίθενται υπογραμμισμένα), είναι για την πραγματική καταβολή του κεφαλαίου από την μία και την εύρυθμη λειτουργία των εταιρειών από την άλλη και ειδικότερα:

Η παράγραφος 3 του άρθρου 17 :

3. Για την εξακρίβωση της αξίας των εισφορών σε είδος κατά τη σύσταση της εταιρείας, καθώς και σε κάθε αύξηση του κεφαλαίου της, συντάσσεται έκθεση αποτίμησης α) από τριμελή επιτροπή εμπειρογνομόνων που αποτελείται από δύο υπαλλήλους του Υπουργείου Ανάπτυξης (τομέας εμπορίου) ή της αρμόδιας Περιφέρειας, πτυχιούχους ανώτατης σχολής με τριετή τουλάχιστον υπηρεσία και έναν εμπειρογνώμονα, εκπρόσωπο του αρμόδιου Επιμελητηρίου ή β) από δύο ορκωτούς ελεγκτές λογιστές ή ελεγκτική εταιρεία ή γ) από δύο ανεξάρτητους πιστοποιημένους εκτιμητές Ν. 4152/2013.

Οι παράγραφοι 6 και 7 του άρθρου 20 :

6. Η πιστοποίηση γίνεται με έκθεση α) ορκωτού ελεγκτή λογιστή η ελεγκτικής εταιρείας, με μέριμνα του διοικητικού συμβουλίου εντός των παραπάνω προθεσμιών ή β) δύο υπαλλήλων των Περιφερειών, που υπηρετούν στις αρμόδιες υπηρεσίες ανωνύμων εταιρειών και εμπορίου κατηγορίας ΠΕ ή ΤΕ που συμπληρώνουν τετραετή υπηρεσία. Στην περίπτωση πολύ μικρών η μικρών εταιρειών, η πιστοποίηση γίνεται αποκλειστικά και μόνο από τους ελεγκτές υπαλλήλους του ανωτέρω.

Η προτεινόμενη τροποποίηση του άρθρου 20 του Ν. 4548/18, συνίσταται: Α)

στην επέκταση του ελέγχου για την εξακρίβωση της καταβολής του αρχικού μετοχικού κεφαλαίου των ανωνύμων εταιρειών ή της καταβολής του ποσού της αύξησης μετοχικού κεφαλαίου, στο σύνολο των ανωνύμων εταιρειών και όχι μόνο σε μέρος αυτών, όπως προβλέπεται από τον προαναφερόμενο νόμο, με στόχο την προστασία του δημοσίου συμφέροντος, των πιστωτών της εταιρείας και εν γένει όλων όσων συναλλάσσονται με αυτή, πράγμα το οποίο ίσχυε μέχρι τώρα, κατ' εφαρμογή των καταργουμένων διατάξεων του Κ.Ν. 2190/20, και Β) στην επαναφορά της δυνατότητας της εξακρίβωσης της καταβολής του αρχικού μετοχικού κεφαλαίου ή της καταβολής του ποσού της αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου που υπηρετούν στις αρμόδιες υπηρεσίες ανωνύμων εταιρειών κατηγορίας ΠΕ .

Πέραν των ανωτέρω, σκοπός των προτεινόμενων ρυθμίσεων είναι η μείωση του λειτουργικού κόστους για τις ανώνυμες εταιρείες, αφού η αμοιβή των επιτροπών που απαρτίζονται από υπαλλήλους του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης, καθώς και υπαλλήλους των Περιφερειών, σύμφωνα με τα προαναφερόμενα, θα καθορίζεται εκάστοτε με Υπουργική Απόφαση, λαμβανομένων υπόψη κάθε φορά των συνθηκών που επικρατούν στην αγορά, σε αντίθεση με τις άλλες επιτροπές, για τις οποίες δεν καθορίζεται συγκεκριμένη αμοιβή από τις προς τροποποίηση διατάξεις.

Η απαξίωση της τεχνογνωσίας και της εμπειρίας της Δημόσιας Διοίκησης με πρόσχημα την καταπολέμηση της γραφειοκρατίας δεν ευσταθεί. Λαμβάνοντας υπόψη τον διεθνή ανταγωνισμό και την παγκόσμια αγορά είναι επιβεβλημένος ο εκσυγχρονισμός του εταιρικού δικαίου. Το νέο πλαίσιο μπορεί να είχε ως πρότυπα διατάξεις αλλοδαπών δικαίων δεν έλαβε όμως υπόψη την ελληνική ιδιαιτερότητα στην επιχειρηματική ζωή Η κατάργηση της υποχρεωτικής κατάθεσης του κεφαλαίου σε ελληνικό πιστωτικό ίδρυμα (πλέον σε οποιαδήποτε Τράπεζα της ΕΟΧ) δεν βοηθά στην εισροή ξένου κεφαλαίου και την ενδυνάμωση των ελληνικών Τραπεζών.

Οι κυβερνήσεις για την επίτευξη των οικονομικών στόχων και προγραμμάτων αναπτύσσουν μία αμφίδρομη σχέση με τις επιχειρήσεις. Οι επιχειρηματίες βλέπουν τους κυβερνώντες πολιτικούς ως την δίοδο για να επιτύχουν τα οικονομικά τους συμφέροντα. Το κράτος από την άλλη βλέπει τις επιχειρήσεις ως τα μέσα για την σταθερότητα, την οικονομική ανάπτυξη και τη δημιουργία θέσεων εργασίας. Οι κυβερνήσεις είναι αυτές που σχεδιάζουν την εμπορική και οικονομική πολιτική, που θα διευκολύνει τις επενδύσεις και θα οριοθετεί την επιχειρηματική δράση. Οι

μεγάλες επιχειρήσεις προσβλέπουν στην δημιουργία ενός πιο ευνοϊκού προς αυτές περιβάλλοντος λόγω της μεγαλύτερης επιρροής που ασκούν στην κυβέρνηση μέσω των επιχειρηματικών ομάδων πίεσης (Boyce and Ville, 2005, σελ. 154). Επομένως ο ρόλος της Διοίκησης οφείλει να είναι εξισορροπητικός και ενδεδειγμένος για την προστασία του δημόσιου συμφέροντος. Η ριζική αναδιάρθρωση της διοίκησης και όχι η απαξίωση της μπορεί να συμβάλει στην ανάπτυξη και στην προώθηση της εγχώριας αγοράς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 Συμπεράσματα

5.1 Γενικά

Μετά την ουσιαστική κατάργηση της κρατικής εποπτείας με τον Ν. 4548/18, οι Περιφέρειες της χώρας δεν ελέγχουν πλέον την εφαρμογή των διατάξεων του νόμου. Πλέον, δεν γίνονται συστάσεις για ελλείψεις και για στοιχεία που οδηγούν σε ακυρότητα, δεν αντιμετωπίζονται προβλήματα των εταιρειών, ή των μετόχων τους, ή τρίτων, ή και του Ελληνικού Δημοσίου άμεσα και προληπτικά και επαφίενται στην αυτορύθμιση και σε χρονοβόρες και πολυδάπανες δικαστικές διαμάχες.

5.2 Μειονεκτήματα

1. Με την κατάργηση της κρατικής εποπτείας, ελλοχεύει ο κίνδυνος να οδηγηθούμε σε ασυδοσία της αγοράς και σε πληθώρα συστάσεων νέων ανωνύμων εταιρειών-«φαντάσματα», στις οποίες θα δίνεται η δυνατότητα να λειτουργούν ανεξέλεγκτα με μόνη υποχρέωσή τους την καταχώριση των πράξεών τους στο μητρώο Γ.Ε.ΜΗ. Μητρώο στο οποίο είναι εγγεγραμμένες οι εταιρείες ως μέλη (καταβάλλοντας ετήσιες εισφορές).

2. Με τον νέο Νόμο καταργείται ο έλεγχος της καταβολής του μετοχικού κεφαλαίου στις μικρές και πολύ μικρές οντότητες. Στην πλειονότητα των οντοτήτων αυτών, τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, που θα πιστοποιήσουν την καταβολή του μετοχικού κεφαλαίου, είναι οι ίδιοι οι μέτοχοι που οφείλουν να το καταβάλουν. Κατά συνέπεια, σε αυτήν την περίπτωση, ελεγκτής κι ελεγχόμενος είναι το ίδιο πρόσωπο. Κάτι τέτοιο θα οδηγήσει στην παραπλάνηση της αγοράς, των Τραπεζών και των συναλλασσομένων με τις ανώνυμες εταιρείες, κατακλύζοντας την αγορά με πλασματικά-εικονικά κεφάλαια και απολαμβάνοντας κρατικές επιχορηγήσεις μέσω επενδυτικών προγραμμάτων. Οι διατάξεις του άρθρου 176 (περ. α) του νέου νόμου, περί ψευδών ή παραπλανητικών δηλώσεων προς το κοινό δεν μπορούν να εγγυηθούν την φερεγγυότητα αυτών.

3. Ο έλεγχος της καταβολής του μετοχικού κεφαλαίου στις μεσαίες και μεγάλες οντότητες ο οποίος ανατίθεται πλέον σε ιδιώτες ορκωτούς ελεγκτές των οποίων οι αμοιβές είναι ελεύθερες (και υψηλές). Στις οντότητες αυτές είναι υποχρεωτικός ο έλεγχος των χρηματοοικονομικών καταστάσεων από ορκωτούς ελεγκτές, και για μία ακόμη φορά ελεγκτής κι ελεγχόμενος θα είναι το ίδιο πρόσωπο (έστω και με τη χρήση διαφορετικών ορκωτών ελεγκτών-συνεργατών της ίδιας ελεγκτικής εταιρίας).

4. Καταργείται το άρθρο 9 του Κ.Ν. 2190/1920 για την εκτίμηση της περιουσίας της εταιρείας που προτίθεται να μετασχηματιστεί ή να συγχωνευθεί με απορρόφησή της από άλλη εταιρεία, το οποίο έδινε τη δυνατότητα επιλογής από την εταιρεία να απευθυνθεί α) είτε σε εκτιμητές των Τμημάτων Ανωνύμων Εταιρειών (με καθορισμένες επίσης από το Υπουργείο αμοιβές) β) είτε σε ιδιώτες ορκωτούς εκτιμητές με μεγάλη οικονομική επιβάρυνση των επιχειρηματιών.

5.3 Πλεονεκτήματα

Ο νέος νόμος απλοποιεί και διευκρινίζει πολλά ζητήματα γύρω από την εταιρική καθημερινότητα. Παραθέτουμε μεταξύ άλλων: την απλοποίηση της αδειοδότησης, την επιτάχυνση της εκκαθάρισης, την αύξηση της ευθύνης των μελών του Διοικ. Συμβουλίου αλλά και των καθηκόντων τους, την αυτοσυμπλήρωση του ΔΣ, την καταβολή σε είδος στους μετόχους σε περιπτώσεις όπως η μείωση του κεφαλαίου, η διανομή κερδών, η εκκαθάριση και γενικά η εναρμόνιση του ελληνικού δικαίου με των υπολοίπων κρατών μελών. Η εφαρμογή και ο χρόνος θα αναδείξει αν θα βελτιωθεί το επιχειρηματικό τοπίο και επιτευχθεί η προσέλκυση νέων επενδύσεων.

Επιπρόσθετα, ο νομοθέτης επιτυγχάνει να εκσυγχρονίσει και να συστηματοποιήσει σε μεγάλο βαθμό την έως τώρα πολυσχιδή, διάσπαρτη, αποσπασματική και δαιδαλώδη ισχύουσα νομοθεσία για τους εταιρικούς μετασχηματισμούς, με ρυθμίσεις συμβατές με το ενωσιακό πλαίσιο (Αυγητίδης, 2018, σελ. 2). Τόσο η νομοθεσία όσο και η διαδικασία υλοποίησης απαιτούσε: α) την συμμετοχή πολλών έμπειρων και εξειδικευμένων με την νομοθεσία

δικηγόρων, λογιστών, ορκωτών ελεγκτών, καταρτισμένων υπαλλήλων της Διοίκησης και β) χρονοβόρα στάδια (σχέδια και πρακτικά των εμπλεκόμενων εταιρειών υποβάλλονταν αμέτρητες φορές στην διοίκηση μέχρι την τελική έγκρισή τους), που η έκταση της εργασίας δεν μπορεί να καλύψει. Διαδικασία που έχει πράγματι απλοποιηθεί αρκετά. Η μη εναρμόνιση όμως του φορολογικού δικαίου θα επιφέρει προβλήματα ιδίως στους μετασχηματισμούς, που απαιτείται αποτίμηση.

Τέλος, την 11-9-19 εισήλθε στην δημόσια διαβούλευση μέχρι τις 17-9-19 σχέδιο νόμου με τίτλο: «ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟ ΠΟΛΥΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ», όπου στο κεφάλαιο “Απλοποίηση Διαδικασιών ΓΕΜΗ” και στο άρθρο 73 τροποποιείται η παράγραφος 2 του άρθρου 9 του ν. 4548/2018 σχετικά με τον έλεγχο νομιμότητας από τις Περιφερειακές Ενότητες χωρίς σημαντικές μεταβολές. Την 17-9-19 εισήλθε προς διαβούλευση μέχρι τις 20-9-19 νέο σχέδιο νόμου με τίτλο « ΣΧΕΔΙΟ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΜΗΤΡΩΟ» όπου καταργεί πλήρως τις αρμοδιότητες των Περιφερειακών Ενοτήτων της χώρας και τις αποδίδει στο ΓΕΜΗ.

Η εφαρμογή των νέων νομοθετημάτων θα δοκιμαστεί στην πορεία του χρόνου και τα αποτελέσματα που θα επιφέρουν θα διαπιστωθούν στο μέλλον με νεώτερες έρευνες.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

1. Προϋποθέσεις εφαρμογής, βασικά χαρακτηριστικά και κίνητρα του ν. 2166/199 (startyouup, 2017)

Ο Ν. 2166/93 μπορεί να χρησιμοποιηθεί κατά την μετατροπή, συγχώνευση επιχειρήσεων οποιασδήποτε νομικής μορφής με σκοπό τον σχηματισμό ΙΚΕ, ΕΠΕ ή Α.Ε. Οι μετασχηματιζόμενες οι συγχωνευόμενες εταιρείες θα πρέπει να τηρούν διπλογραφικά βιβλία για τουλάχιστον μια 12μηνη χρήση, ενώ η εταιρεία που θα σχηματισθεί εκ μετατροπής η συγχώνευσης θα πρέπει να έχει ελάχιστο κεφάλαιο 300.000 ευρώ προκειμένου για Α.Ε. και 150.000 ευρώ προκειμένου για ΙΚΕ και ΑΕ. Προβλέπεται τέλος και η περίπτωση εισφοράς κλάδου επιχείρησης σε λειτουργούσα Α.Ε.

Προϋποθέσεις εφαρμογής

- Οι μετασχηματιζόμενες εταιρείες πρέπει να τηρούν βιβλία τρίτης κατηγορίας του Κώδικα Στοιχείων και Βιβλίων [σ.σ. πλέον διπλογραφικά Βιβλία του ΚΩΔΙΚΑ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ (Ν.4093/2012)].
- Οι μετασχηματιζόμενες εταιρείες πρέπει να έχουν συντάξει τουλάχιστον έναν Ισολογισμό για δωδεκάμηνο ή για μεγαλύτερο διάστημα.
- Δε μπορεί να χρησιμοποιηθεί ο πρώτος ισολογισμός ως ισολογισμός μετασχηματισμού.
- Το ύψος του κεφαλαίου που πρέπει να έχει η ανώνυμη εταιρεία που προέρχεται από το μετασχηματισμό δε μπορεί να είναι μικρότερο από 300.000 ευρώ.
- Ως εισφερόμενο κεφάλαιο θεωρείται το μετοχικό κεφάλαιο της απορροφώμενης εταιρείας. Κατά το ποσόν αυτό, θα γίνει αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της απορροφώσας εταιρείας.

Βασικά χαρακτηριστικά

- Οι μετοχές που θα εκδοθούν μπορούν να είναι είτε ανώνυμες είτε ονομαστικές και δεν υπάρχει καμία δέσμευση για τη μεταβίβασή τους.

- Οι εκκρεμείς δίκες της απορροφώμενης ανώνυμης εταιρείας συνεχίζονται χωρίς να επέρχεται διακοπή τους.
- Από την επόμενη μέρα του ισολογισμού μετασχηματισμού, οι πράξεις που διενεργεί η απορροφώμενη ανώνυμη εταιρεία και μέχρι την ολοκλήρωση της συγχώνευσης, θεωρούνται ότι γίνονται για λογαριασμό της απορροφώσας Α.Ε.
- Η απορροφώμενη εταιρεία δε θα προβεί σε κατάρτιση ισολογισμού κατά το χρόνο που ολοκληρώνεται η διαδικασία της συγχώνευσης.
- Η απορροφώμενη εταιρεία φορολογείται για τα τυχόν κέρδη που προκύπτουν μέχρι τη σύνταξη του ισολογισμού μετασχηματισμού της, ενώ τα κέρδη που θα προκύψουν από τις συναλλαγές της που θα διενεργηθούν μετά το χρόνο σύνταξης του ισολογισμού μετασχηματισμού και μέχρι την ολοκλήρωση της συγχώνευσης, φορολογούνται στο όνομα της απορροφώσας εταιρείας

Κίνητρα Ν.2166/93

- Απαλλαγή από κάθε φόρο, τέλος χαρτοσήμου ή οιοδήποτε άλλο τέλος υπέρ του Δημοσίου, ως και εισφοράς ή δικαιώματος υπέρ οιοδήποτε τρίτου της σύμβασης συγχώνευσης, της εισφοράς και της μεταβίβασης των περιουσιακών στοιχείων της απορροφώμενης εταιρείας, κάθε σχετικής πράξης ή συμφωνίας που αφορά στην εισφορά ή μεταβίβαση στοιχείων ενεργητικού ή παθητικού ή άλλων δικαιωμάτων και υποχρεώσεων, καθώς και κάθε άλλου εμπράγματος δικαιώματος, των αποφάσεων των κατά νόμο οργάνων της μετατρεπόμενης εταιρείας και κάθε άλλης συμφωνίας ή πράξης απαιτούμενης για τη συγχώνευση των ανωνύμων εταιρειών.
- Απαλλαγή από το φόρο μεταβίβασης των εισφερόμενων ακινήτων, εφόσον:
 1. ανήκουν κατά κυριότητα στη απορροφώμενη εταιρεία και χρησιμοποιούνται για την εξυπηρέτηση των λειτουργικών αναγκών της απορροφώμενης εταιρείας (ήτοι πρέπει να πρόκειται για άμεση και υλική χρησιμοποίηση τους και όχι π.χ. για μίσθωση) και με την προϋπόθεση ότι θα χρησιμοποιηθούν από τη απορροφώσα εταιρεία για τις ανάγκες της τουλάχιστον επί μία πενταετία από την ολοκλήρωση της συγχώνευσης.

2. ή β) είχαν εισφερθεί κατά χρήση στη απορροφώμενη εταιρεία και αποδεδειγμένα είχαν χρησιμοποιηθεί για την εξυπηρέτηση των λειτουργικών αναγκών της απορροφώμενης εταιρείας (ήτοι και πάλι πρέπει να πρόκειται για άμεση και υλική χρησιμοποίηση τους και όχι π.χ. για μίσθωση) επί μια πενταετία πριν τη συγχώνευση και με την προϋπόθεση ότι θα χρησιμοποιηθούν από για τις ανάγκες της απορροφώσας εταιρείας τουλάχιστον επί μία πενταετία από την ολοκλήρωση της συγχώνευσης

- Η απορροφώσα εταιρεία κατά τη διάρκεια της πενταετίας μπορεί να εκμισθώνει τα ακίνητα.

Επίσης μπορεί να εκποιεί τα εκ της συγχωνεύσεως αποκτηθέντα ακίνητα, με την προϋπόθεση ότι το προϊόν της εκποίησης θα χρησιμοποιηθεί μέσα σε προθεσμία δύο ετών από την εκποίηση για την απόκτηση ακινήτων ή άλλων καινούριων παγίων περιουσιακών στοιχείων, ίσης τουλάχιστον αξίας, τα οποία θα εξυπηρετούν τις ανάγκες της επιχείρησης, ή για εξόφληση οφειλών, δανείων και πιστώσεων προς τραπεζικά ιδρύματα, φορολογικών υποχρεώσεων προς το Δημόσιο, ως και ασφαλιστικών εισφορών προς ασφαλιστικά ταμεία, υφισταμένων κατά την εκποίηση των ακινήτων.

- Αναβολή της φορολογίας εισοδήματος επί της υπεραξίας που προκύπτει κατά τη συγχώνευση (τόσο από τα πάγια όσο και από τα εμπορεύσιμα στοιχεία), με την προϋπόθεση ότι θα εμφανίζεται σε λογαριασμούς τάξεως μέχρι το χρόνο διαλύσεως της νέας εταιρείας.

- Μεταφορά στη νέα εταιρεία των φορολογικών ευεργετημάτων που έχουν οι μετασχηματιζόμενες επιχειρήσεις βάσει των αναπτυξιακών νόμων, κατά το μέτρο που οι εν λόγω επιχειρήσεις δεν έκαναν χρήση των κινήτρων αυτών.

- Αναστολή της φορολόγησεως των αφορολόγητων κρατήσεων αναπτυξιακών νόμων, που έχουν σχηματισθεί από τις μετατρεπόμενες επιχειρήσεις, εφόσον μεταφέρονται σε λογαριασμούς αποθεματικών της συνιστώμενης εταιρείας.

Απόφαση των Δ.Σ. των συγχωνευομένων εταιρειών για την έναρξη των διαδικασιών συγχώνευσης, το χρόνο κατάρτισης του ισολογισμού μετασχηματισμού και τον ορισμό του τρόπου ελέγχου του τελευταίου.

- Έλεγχος αν χρειάζονται εγκρίσεις ή γνωστοποιήσεις στην Επιτροπή Ανταγωνισμού κλπ και λήψη αυτών.
- Σύνταξη Ισολογισμού Μετασχηματισμού.
- Έλεγχος του προαναφερόμενου ισολογισμού και σύνταξη έκθεσης Ορκωτού Ελεγκτή.
- Σύνταξη του Σχεδίου Σύμβασης Συγχώνευσης (εφεξής «ΣΣΣ») και της Έκθεσης του Δ.Σ. που επεξηγεί και δικαιολογεί το ΣΣΣ από νομική και οικονομική άποψη για καθεμία από τις συγχωνευόμενες εταιρείες.
- Απόφαση των Δ.Σ. των συγχωνευόμενων εταιρειών περί εγκρίσεως του ΣΣΣ και της λεπτομερούς Εκθέσεως αυτών.
- Υπογραφή του ΣΣΣ.
- Καταχώριση του ΣΣΣ στο Γ.Ε.ΜΗ. από εκάστη συγχωνευόμενη εταιρεία.
- Δημοσίευση περίληψης του ΣΣΣ στο διαδικτυακό τόπο του Γ.Ε.ΜΗ...
- Εντός 10 ημερών από τη δημοσίευση στο διαδικτυακό τόπο του Γ.Ε.ΜΗ., δημοσίευση του ΣΣΣ σε μία ημερήσια οικονομική εφημερίδα ή ανάρτηση αυτού στις ιστοσελίδες των εταιρειών, εφόσον αυτές έχουν καταχωρηθεί στη μερίδα των εταιρειών στο Γ.Ε.ΜΗ.
- Εντός 20 ημερών από τη δημοσίευση σε οικονομική εφημερίδα ή την ανάρτηση στις ιστοσελίδες μπορούν οι πιστωτές του άρθρου 70 παρ. 2 του Κ.Ν. 2190/1920 να προβάλλουν τις αντιρρήσεις του.
- Με την παρέλευση της προαναφερόμενης εικοσαήμερης προθεσμίας οι Γ.Σ. των μετόχων εγκρίνουν την συγχώνευση και την τροποποίηση του Καταστατικού της απορροφώσας (αν υπάρχουν ομολογιούχοι δανειστές ή προνομιούχοι μέτοχοι απαιτείται ξεχωριστή ΓΣ για αυτούς).

Ένα μήνα πριν τις ΓΣ κάθε μέτοχος των συγχωνευόμενων επιχειρήσεων έχει δικαίωμα να λαμβάνει γνώση των εγγράφων που παρατίθενται στο άρθρο 73 παρ. 1 του ν. 2190/1920.

- Αποφάσεις των Δ.Σ. περί ορισμού εκπροσώπων των εταιρειών για την υπογραφή της Συμβολαιογραφικής πράξης.
- Σύνταξη σχεδίου συμβολαίου και υπογραφή της Συμβολαιογραφικής πράξης.
- Υποβολή αντιγράφων ΓΣ και Συμβολαίου στην Εποπτεύουσα Αρχή
- Έγκριση της συγχώνευσης από την Περιφέρεια, καταχώρηση αυτής στο Γ.Ε.ΜΗ. και δημοσίευση στο διαδικτυακό τόπο του Γ.Ε.ΜΗ.
- Ενημέρωση ΙΚΑ, Δ.Ο.Υ., Τραπεζών κλπ.

Προσοχή: αν υπάρχουν συμβάσεις leasing με Τράπεζες των προς συγχώνευση εταιρειών, θα πρέπει να ελεγχθούν, διότι μπορεί να απαιτούν προηγούμενη ενημέρωση των Τραπεζών ή/και έγκριση από αυτές.

2. Ν.1297/72.

Οι φορολογικές διευκολύνσεις που παρέχει ο **Ν.1297/72**, κατά την μετατροπή ή συγχώνευση εταιριών είναι συνοπτικά οι εξής:

- Η υπεραξία που προκύπτει κατά το διάστημα της συγχώνευσης δεν φορολογείται. Η υπεραξία αυτή θα φορολογηθεί, αν και όταν διαλυθεί η εταιρία η οποία προήλθε από την συγχώνευση (παρ. 1 & 2, άρθρο 2, Ν.1297/72).
- Δεν φορολογούνται κατά τον χρόνο της συγχώνευσης τα αφορολόγητα αποθεματικά που σχηματίστηκαν με τους διάφορους αναπτυξιακούς νόμους και μεταφέρονται στην νέα εταιρία.
- Απαλλαγή της σύμβασης συγχώνευσης ή μετατροπής κ.λπ. από κάθε φόρο, τέλος χαρτοσήμου ή οποιοδήποτε άλλο τέλος υπέρ Δημοσίου, καθώς και εισφοράς ή δικαιώματος υπέρ οποιουδήποτε τρίτου σχετικά με την εισφορά και μεταβίβαση όλων των περιουσιακών στοιχείων.
- Απαλλαγή από το φόρο μεταβίβασης των εισφερόμενων ακινήτων στη συγχωνεύουσα ή συνιστώμενη εταιρία.

Προϋπόθεση για την απαλλαγή αυτή είναι τα ακίνητα που ανήκουν και χρησιμοποιούνται από τις εταιρίες και εισφέρονται στη νέα εταιρία, να χρησιμοποιούνται για τις ανάγκες της νέας αυτής εταιρίας για τουλάχιστον πέντε χρόνια από τη μετατροπή ή τη συγχώνευση.

Σε περίπτωση που το εισφερόμενο ακίνητο είχε εισφερθεί κατά χρήση στην μετατρεπόμενη ή συγχωνευόμενη εταιρία, είναι απαραίτητο να είχε

χρησιμοποιηθεί για τις ανάγκες της για μια πενταετία πριν τη συγχώνευση ή μετατροπή και παράλληλα να χρησιμοποιηθεί για τις ανάγκες της νέας εταιρίας για πέντε χρόνια από την ολοκλήρωση της συγχώνευσης ή της μετατροπής.

Δε συνιστά χρησιμοποίησή τους, ως πάγιο στοιχείο, η μίσθωσή τους ή η παραχώρησή τους χωρίς αντάλλαγμα. Συνεπώς, στην περίπτωση που η νέα εταιρία έχει μισθώσει το ακίνητο, δε θα τύχει των προαναφερομένων ευεργετημάτων.

Αναφορικά με τη χρήση των ακινήτων επί μια πενταετία μετά τη συγχώνευση ή τη μετατροπή, επιτρέπεται για το διάστημα αυτό, εφόσον δε μεταβάλλεται το κύριο αντικείμενο της εταιρίας, η εκμίσθωση αλλά και η εκποίηση των ακινήτων αυτών για αγορά νέων παγίων εντός διετίας ή εξόφληση οφειλών σε Δημόσιο και Ασφαλιστικούς Οργανισμούς.

ν) Ο Φόρος συγκέντρωσης κεφαλαίου δεν υπολογίζεται πάνω σε ολόκληρο το ποσό του κεφαλαίου, αλλά στο υπόλοιπο ποσό, μετά την αφαίρεση του κεφαλαίου που εισφέρουν οι συγχωνευόμενες επιχειρήσεις.

Για την ολοκλήρωση της συγχώνευσης πρέπει, παράλληλα για κάθε εταιρία, να ακολουθηθούν τα παρακάτω βήματα, τα οποία παρατίθενται με χρονολογική σειρά:

1) Απόφαση από το Διοικητικό Συμβούλιο της εταιρίας, για την αποδοχή του γεγονότος της απορρόφησης με βάση το Ν.1297/72.

Η απόφαση αυτή μπορεί να ληφθεί με ημερομηνία μεταγενέστερη της ημερομηνίας σύνταξης του Ισολογισμού Μετασχηματισμού της εταιρίας.

2) Σύνταξη ισολογισμού Μετασχηματισμού.

Σαν Ισολογισμός Μετασχηματισμού μπορεί να ληφθεί ο Ισολογισμός της τελευταίας χρήσης.

3) Κατάρτιση και έγκριση από το Διοικητικό Συμβούλιο της εταιρίας “Σχεδίου Σύμβασης Συγχώνευσης” και επεξηγηματικής Έκθεσης Σ.Σ.Σ..

Το Σ.Σ.Σ., πρέπει υποχρεωτικά να περιλαμβάνει πληροφορίες για την επωνυμία, την έδρα και τον ΑΡ.Μ.Α.Ε. των εταιριών που συγχωνεύονται, τη σχέση ανταλλαγής των μετοχών, τις διατυπώσεις παράδοσης των νέων μετοχών που θα εκδοθούν, την ημερομηνία από την οποία οι μετοχές που θα παραδοθούν συνεπάγονται συμμετοχή στα κέρδη της απορροφώσας, και την ημερομηνία από την οποία οι πράξεις της απορροφώμενης εταιρίας από λογιστική άποψη αφορούν την απορροφώσα εταιρία (παρ. 2, άρθρο 69, Ν. 2190/20).

Στην επεξηγηματική Έκθεση του Σ.Σ.Σ., αναλύονται οι λόγοι που επέβαλαν τη συγχώνευση από οικονομικής και νομικής άποψης. Επίσης, αιτιολογείται η σχέση ανταλλαγής των μετοχών (παρ. 4, άρθρο 69, Ν.2190/20).

Στη συνεδρίαση του Δ.Σ., ορίζεται και ο εκπρόσωπος της εταιρίας που θα υπογράψει το Σ.Σ.Σ..

4) Υπογραφή του Σχεδίου Σύμβασης Συγχώνευσης.

Το Σ.Σ.Σ. υπογράφεται από τον εκπρόσωπο κάθε εταιρίας, είτε την ημέρα που συνεδρίασε το Δ.Σ. είτε σε διαφορετική ημέρα.

5) Υποβολή αίτησης στη Νομαρχία για τη σύσταση της Επιτροπής του άρθρου 9, του Ν.2190/20.

Προκειμένου να γίνει η εκτίμηση των περιουσιακών στοιχείων των συγχωνευόμενων εταιριών καθώς και αξιολόγηση των όρων του Σ.Σ.Σ., σύμφωνα με την παρ. 1, του άρθρου 71, του Ν.2190/20 και το άρθρο 8, του Ν.1297/72, συστήνεται η Επιτροπή του άρθρου 9, του Ν.2190/20. Από τη στιγμή που θα συσταθεί η Επιτροπή, έχει στη διάθεσή της δύο μήνες προκειμένου να ολοκληρώσει και να παραδώσει την Έκθεσή της.

6) Υποβολή στη Νομαρχία, μέσω του Γ.Ε.ΜΗ., του Σχεδίου Σύμβασης Συγχώνευσης και της επεξηγηματικής έκθεσης.

Το Σ.Σ.Σ., η έκθεση του Δ.Σ. της εταιρίας (δεν απαιτείται εάν όλοι οι μέτοχοι και κάτοχοι τίτλων που ψηφίζουν στη Γ.Σ., κάθε εταιρίας που συμμετέχει στη συγχώνευση, έχουν συμφωνήσει), ο Ισολογισμός Μετασχηματισμού, η αρχική απόφαση του Δ.Σ. περί συγχώνευσης καθώς και το Πρακτικό Δ.Σ. που ενέκρινε το Σ.Σ.Σ., υποβάλλονται στο Μητρώο των Ανωνύμων Εταιριών (παρ. 3, άρθρο 69, Ν.2190/20).

7) Καταχώρηση του Σχεδίου Σύμβασης Συγχώνευσης και της επεξηγηματικής Έκθεσης στα Μητρώα Ανωνύμων Εταιριών.

8) Δημοσίευση του Σ.Σ.Σ. στον διαδικτυακό τόπο του Γ.Ε.ΜΗ. .

Το Σ.Σ.Σ. δημοσιεύεται σε ειδικό υποκατάλογο του διαδικτυακού τόπου του Γενικού Εμπορικού Μητρώου (Γ.Ε.ΜΗ.), για περίοδο τουλάχιστον ενός (1) μηνός πριν τη συνεδρίαση της Γ.Σ. και διατηρείται ως και τη λήξη της συνέλευσης (παρ. 3α, άρθρο 69, Ν.2190/20).

9) Δημοσίευση περίληψης του Σχεδίου Σύμβασης Συγχώνευσης σε ημερήσια οικονομική εφημερίδα.

Η περίληψη, που έχει συγκεκριμένο τύπο, πρέπει να δημοσιευτεί σε ημερήσια οικονομική εφημερίδα ή στην ιστοσελίδα της εταιρίας (εφόσον η ιστοσελίδα έχει καταχωρηθεί στο Γ.Ε.ΜΗ.), μέσα σε **δέκα (10) ημέρες** από τη δημοσιοποίηση του Σ.Σ.Σ. στο Γ.Ε.ΜΗ. (παρ. 1, άρθρο 70, Ν. 2190/20 & Αρ. Πρωτ. 6601/20.1.2015). Εναλλακτικά, εφόσον έχει γίνει ανάρτηση του Σ.Σ.Σ. στην ιστοσελίδα του Γ.Ε.ΜΗ., δημοσιεύεται σε μια οικονομική εφημερίδα ανακοίνωση που αναφέρει ότι ολόκληρο το Σ.Σ.Σ. έχει αναρτηθεί στον ειδικό υποκατάλογο του διαδικτυακού τόπου του Γ.Ε.ΜΗ.. Επίσης, σημειώνεται η ηλεκτρονική διεύθυνση του διαδικτυακού τόπου του Γ.Ε.ΜΗ., καθώς και το χρονικό διάστημα που παραμένει δημοσιευμένο εκεί το Σ.Σ.Σ. (παρ. 1, άρθρο 70, Ν.2190/20).

10) Λήξη προθεσμίας κοινοποίησης αντιρρήσεων πιστωτών.

Η προθεσμία αυτή λήγει μετά την παρέλευση **είκοσι (20) ημερών** από την ημερομηνία δημοσίευσης της περίληψης του Σχεδίου Σύμβασης Συγχώνευσης στην ημερήσια οικονομική εφημερίδα ή την ιστοσελίδα της εταιρίας (παρ. 2, άρθρο 70, Ν. 2190/20).

11) Υποβολή έκθεσης της Επιτροπής του άρθρου 9, του Ν.2190/20, για την διαπίστωση της λογιστικής αξίας των περιουσιακών στοιχείων κάθε εταιρίας.

Η έκθεση αυτή πρέπει να είναι στη διάθεση των μετόχων **ένα (1) τουλάχιστον μήνα** πριν από τη Γ.Σ. που θα αποφασίσει για τη συγχώνευση (παρ. 1, άρθρο 73, Ν.2190/20).

12) Απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της εταιρίας για σύγκληση της Γ.Σ. των μετόχων της, με θέμα την συγχώνευσή της.

13) Δημοσίευση της πρόσκλησης της Γ.Σ. των μετόχων της εταιρίας, στην ιστοσελίδα της εταιρίας και στο δικτυακό τόπο του Γ.Ε.ΜΗ. .

14) Υποβολή στη Νομαρχία, μέσω του Γ.Ε.ΜΗ., των δικαιολογητικών σύγκλησης της Γ.Σ. .

15) Σύγκληση της Γ.Σ. και απόφαση σχετικά με τη συγχώνευσή της.

Η ημερομηνία σύγκλησης της Γ.Σ., η οποία θα εγκρίνει τη συγχώνευση, το Σ.Σ.Σ. και την Τροποποίηση του Καταστατικού κάθε εταιρίας πρέπει να απέχει **τουλάχιστον ένα (1) μήνα** από την ημερομηνία ολοκλήρωσης των διατυπώσεων δημοσιότητας του Σ.Σ.Σ. και **ένα (1) μήνα** από την αποστολή της Έκθεσης της Επιτροπής του άρθρου 9, του Ν.2190/20, στις εταιρίες (παρ. 1, άρθρο 72, Ν. 2190/20).

16) Υπογραφή από τους ορισθέντες Εκπροσώπους των εταιριών της Συμβολαιογραφικής Πράξης Συγχώνευσης (παρ. 1, άρθρο 74, Ν. 2190/20).

Απαιτείται Συμβολαιογραφικό Έγγραφο για την επικύρωση της συγχώνευσης. Σε αυτό επισυνάπτεται Υπεύθυνη Δήλωση των νομίμων εκπροσώπων των εταιριών ότι δεν υπήρξαν αντιρρήσεις από πιστωτές ή ότι εφόσον υπήρξαν, διευθετήθηκαν.

17) Υποβολή στην Νομαρχία, μέσω Γ.Ε.ΜΗ., των πρακτικών της Γ.Σ. των μετόχων και της Συμβολαιογραφικής Πράξης Συγχώνευσης, για έγκριση και καταχώρηση στο Μητρώο Α.Ε..

Υποβάλλονται εντός είκοσι (20) ημερών στην αρμόδια αρχή.

18) Έγκριση από τη Νομαρχία της συγχώνευσης των εταιριών (παρ. 2, άρθρο 74, Ν.2190/20).

19) Δημοσιότητα της έγκρισης.

Η πράξη της έγκρισης του Νομάρχη καταχωρείται στα Μητρώα των συγχωνευομένων εταιριών (απορροφώσας και απορροφούμενης) και δημοσιεύεται στο δικτυακό τόπου του Γ.Ε.ΜΗ., για κάθε μία, με τη μορφή ανακοίνωσης.

Από την ημερομηνία καταχώρησης στο Μητρώο Α.Ε., θεωρείται ότι η απορρόφηση έχει ολοκληρωθεί.

Ο μετασχηματισμός πραγματοποιείται με ενοποίηση των στοιχείων του Ενεργητικού και του Παθητικού των μετασχηματιζόμενων επιχειρήσεων, όπως αυτά εμφανίζονται στους Ισολογισμούς Μετασχηματισμού (πιστοποιούνται από την Επιτροπή του άρθρου 9, του Ν.2190/20) και όπως έχουν διαμορφωθεί ως την ολοκλήρωση της συγχώνευσης.

Όλες οι πράξεις που διενεργούνται από την απορροφημένη επιχείρηση, μετά την ημερομηνία του Ισολογισμού Μετασχηματισμού και μέχρι την ημερομηνία καταχώρησης στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιριών της απόφασης του Υπουργού Εμπορίου, με την οποία εγκρίνεται η συγχώνευση, καταχωρούνται στα Βιβλία της απορροφούμενης επιχείρησης, και επηρεάζουν αυτή. Συνεπώς, η απορροφούμενη εταιρία φορολογείται για τυχόν κέρδη που προκύπτουν ως την ολοκλήρωση της συγχώνευσης και για το λόγο αυτό, κλείνει Ισολογισμό με την ολοκλήρωση της διαδικασίας.

Για την απορροφούμενη επιχείρηση πρέπει να διεκπεραιωθούν στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. όλες εκείνες οι ενέργειες που απαιτούνται για τη διακοπή των εργασιών της, καθώς επίσης πρέπει από την απορροφώσα επιχείρηση να γίνουν οι ενέργειες που είναι απαραίτητες στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. για τις δηλώσεις μεταβολών.

Δεν προβλέπεται μεταφορά ζημιών των μετατρεπόμενων επιχειρήσεων από τις διατάξεις του Ν.1297/72. Ουσιαστικά όμως, η ζημιά μειώνει την καθαρή θέση, κατά τον προσδιορισμό των στοιχείων του Ενεργητικού και Παθητικού των εταιριών, από την Επιτροπή του άρθρου 9, του Ν. 2190/20.

Σε περίπτωση απορρόφησης μιας εταιρίας, η ζημιά της απορροφούμενης δεν μεταφέρεται στη νέα εταιρία επειδή η δραστηριότητά της δεν ασκείται πλέον από το ίδιο νομικό πρόσωπο. Η απορροφώσα ωστόσο διατηρεί το δικαίωμα μεταφοράς της ζημιάς, αφού η νομική της προσωπικότητα συνεχίζει να υφίσταται (ΣτΕ 4344/1984).

3. Καθαρή αξία της επιχείρησης ή αλλιώς το ποσό που θα επιστραφεί στους μετόχους της επιχείρησης εάν πουληθούν όλα τα περιουσιακά της στοιχεία και αποπληρωθούν όλα τα δάνεια και οι υποχρεώσεις της. Η Καθαρή Θέση αποτελεί μία σαφή και επεξηγηματική εικόνα της χρηματοοικονομικής υγείας μιας επιχείρησης.

Υπολογίζεται ως: **Καθαρή Θέση (Κ.Θ.) = Σύνολο Περιουσιακών Στοιχείων – Σύνολο Υποχρεώσεων** ή

Καθαρή Θέση (Κ.Θ.) = Ενεργητικό – Παθητικό

Τα περιουσιακά στοιχεία της επιχείρησης είναι: κτίρια, μηχανήματα, οχήματα, καταθέσεις, επενδύσεις, συμμετοχές σε επιχειρήσεις, αποθέματα, απαιτήσεις από πελάτες κλπ.

Οι υποχρεώσεις της επιχείρησης είναι: δάνεια τραπεζών, ομολογιακά δάνεια, προμηθευτές, φόροι πληρωτέοι, αμοιβές προσωπικού πληρωτέες, εργοδοτικές εισφορές πληρωτέες κλπ.

Η επιχείρηση έχει θετική Κ.Θ. όταν Σύνολο Περιουσιακών Στοιχείων > Σύνολο Υποχρεώσεων.

Η επιχείρηση έχει αρνητική Κ.Θ. όταν Σύνολο Περιουσιακών Στοιχείων < Σύνολο Υποχρεώσεων.

Η επιχείρηση με αρνητική Καθαρή Θέση δε θεωρείται ασφαλής επενδυτική επιλογή.

Όρος γνωστός και ως:

Ίδια Κεφάλαια, Αξία Εκκαθάρισης, Καθαρό Ενεργητικό, Λογιστική Αξία

4. Κύριες προβλέψεις του σχεδίου νόμου για τη διαδικασία των εταιρικών μετασχηματισμών

1. Σύνταξη σχεδίου συγχώνευσης ή διάσπασης (δεν νοείται στην περίπτωση της μετατροπής)
2. Καταχώριση και δημοσίευση του στο ΓΕΜΗ ή στην ιστοσελίδα της επιχείρησης, υπό προϋποθέσεις (δεν νοείται στην περίπτωση της μετατροπής)
3. Σύνταξη έκθεσης από το όργανο Διοίκησης
4. Υποβολή της έκθεσης προς έγκριση από τη Γενική Συνέλευση ή τους εταίρους, ανάλογα με την εταιρική μορφή
5. Εξέταση του σχεδίου του μετασχηματισμού από εμπειρογνώμονες
6. Λήψη απόφασης από τη Γενική Συνέλευση ή τους εταίρους
7. Κατάρτιση της σύμβασης (δεν νοείται στην περίπτωση της μετατροπής)
8. Έλεγχος νομιμότητας από τη Διοίκηση
9. Δημοσιότητα

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Αλεξανδρίδου, Ε. (1995) Δίκαιο εμπορικών εταιριών, Αθήνα: Εκδόσεις Σάκκουλα
- Boyce, G. and Ville, S. (2005) Η εξέλιξη των σύγχρονων επιχειρήσεων, Αθήνα: Εκδόσεις Αλεξάνδρεια
- Βερβεσός, Ν. (2018) Ζητήματα από την ευθύνη των μελών του ΔΣ μιας ΑΕ κατά τον Ν4548/18, Νομικό Βήμα, τόμος 67
- Δημητρακάς, Α. (2005) Πρακτικός σύμβουλος Ανωνύμων Εταιρειών, Αθήνα: Εκδόσεις Σταμούλη
- Δημητρακάς, Α. (2007) Πρακτικός σύμβουλος Ανωνύμων Εταιρειών, Αθήνα: Εκδόσεις Σταμούλη
- Δημητρακάς, Α. (2008) Πρακτικός σύμβουλος Ανωνύμων Εταιρειών, Αθήνα: Εκδόσεις Σταμούλη
- Λιναρίτης, Ι. (2018) Τίτλοι κτήσης μετοχών, Αθήνα: Εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη
- Λιναρίτης, Ι. (2019) Το νέο δίκαιο των εταιρικών μετασχηματισμών (Ν 4601/2019) (νέο τμήμα), Αθήνα: Εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη
- Μπασαγιάννης, Ν. και Θεοδοροπούλου-Δένδια, Β. (2016) Δίκαιο των Εμπορικών Εταιρειών, Αθήνα: Εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη
- Παπαδρόσου-Αρχανιωτάκη, Π. (2012) Επιτομή δικαίου εμπορικών εταιριών, Αθήνα: Εκδόσεις Σάκκουλα
- Περάκης, Ε. (2007) Το νέο Δίκαιο της Ανώνυμης Εταιρείας, Αθήνα: Εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη
- Περάκης, Ε. (2013) Το Δίκαιο της Ανώνυμης Εταιρείας, κατ' άρθρο ερμηνεία του ΚΝ 2190/1920 άρθρα 1-35γ, Αθήνα: Εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη
- Περάκης, Ε. (2016) Το νέο Δίκαιο της Ανώνυμης Εταιρείας, Αθήνα: Εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη
- Περάκης, Ε. (2018) Το νέο Δίκαιο της Ανώνυμης Εταιρείας, Αθήνα: Εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη

Χατζηπανάγος, Θ. (2015) Δίκαιο Εμπορικών Εταιριών, Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Ανικούλα

Ψυχομάνης, Σ. (2018) Δίκαιο Εμπορικών Εταιριών, Αθήνα: Εκδόσεις Σάκκουλα

Διαδικτυακοί Τόποι / Ιστοσελίδες

- World Bank, (2019) Doing Business 2019 Διαθέσιμο στη :

<https://www.doingbusiness.org/en/reports/regional-reports> [Πρόσβαση 2 Σεπτεμβρίου 2019]

- Εταιρικό Δίκαιο, (2019) Θεματολογικά δελτία για την Ευρωπαϊκή Ένωση

Διαθέσιμο στη ([http:// www.europarl.europa.eu/ftu](http://www.europarl.europa.eu/ftu)) [Πρόσβαση 1 Ιουνίου 2019]

- Σύσταση ευρωπαϊκής εταιρείας (SE) (2019) Διαθέσιμο στη

<https://europa.eu/youreurope/business/running-business/developing-business>

[Πρόσβαση 21 Ιουνίου 2019]

- Find a company, (2017) Διαθέσιμο στη

<https://europa.eu/youreurope/business/running-business/developing-business>

[Πρόσβαση 1 Ιουνίου 2019]

- debt-equity swap, (2018) Διαθέσιμο στη

<https://www.ey.com/gr/en/services/tax/country-tax-advisory>, [Πρόσβαση 1 Ιουνίου

2019]

- Συστάσεις ΓΕΜΗ, (2018), Διαθέσιμο στη

<http://backoffice.businessportal.gr/> [Πρόσβαση 1 Ιουνίου 2019]

- EU Company law upgraded: Rules on digital solutions and efficient cross-border operations, (2018) Διαθέσιμο στη:

[https://ec.europa.eu/info/consultations/eu-company-law-upgraded-rules-digital-](https://ec.europa.eu/info/consultations/eu-company-law-upgraded-rules-digital-solutions-and-efficient)

[solutions-and-efficient](https://ec.europa.eu/info/consultations/eu-company-law-upgraded-rules-digital-solutions-and-efficient) [Πρόσβαση 25 Ιουνίου 2019]

Επιστημονικά άρθρα

- Στεφανάδης, Χ. , (2011) Πολιτική Οικονομία εν μέσω κρίσης Διαθέσιμο στη : <https://www.hba.gr/5Ekdosis/UplPDFs/sylogikostomos/17-d%20STEFANADH>, [Πρόσβαση 31 Αυγούστου 2019]

Άρθρα-Μελέτες

Κουράκης, Ν. και Ζιούβας, Δ. (2007) Το ποινικό δίκαιο της ανώνυμης εταιρείας υπό το πρίσμα του νέου εταιρικού και χρηματιστηριακού δικαίου ,

Διαθέσιμο στη: http://crime-in-crisis.com/wp-content/uploads/pdfbio3/S021000982_1901081350000.pdf [Πρόσβαση 31 Αυγούστου 2019]

ΣΕΒ, (2018) Εταιρικοί μετασχηματισμοί, Διαθέσιμο στη: http://www.sev.org.gr/Uploads/Documents/51741/etairikoi_metasximati [Πρόσβαση 25 Ιουνίου 2019]

Πανεπιστημιακές Σημειώσεις

Κουλορίδας, Α. (2018) Συγγώνευση-Διάσπαση, Διαθέσιμο στη: <https://docplayer.gr/47557644-Syghoneysi-diaspasi-athanasios-koyloridas>, [Πρόσβαση 20 Ιουνίου 2019]

Παπαδημόπουλος, Ι. (2012) Μετασχηματισμοί Επιχειρήσεων (Ν. 4601/2019), Διαθέσιμο στη: <https://e-class.teilar.gr/modules/document/file.php/DDE276>, [Πρόσβαση 10 Ιουνίου 2019]

Ξενόγλωσσα επιστημονικά άρθρα

Bonell, M.J. (2018) ‘The law governing international commercial contracts and the actual role of the Unidroit Principles’, *Uniform Law Review*, Volume 23, Issue 1, pp. 15–41. Available from: <https://doi.org/10.1093/ulr/uny001> (Accessed 10 August 2019)

Zagera, L. Malisa, S.S. Novaka, A. (2016) ‘The Role and Responsibility of Auditors in Prevention and Detection of Fraudulent Financial Reporting’, *Procedia Economics and Finance* 39, Volume 39, pp. 693 – 700. Available from: [https://doi.org/10.1016/S2212-5671\(16\)30291-X](https://doi.org/10.1016/S2212-5671(16)30291-X) (Accessed 10 August 2019)

Ηλεκτρονικός τύπος

Πάνου, Τ. και Σαμοθράκης, Γ. (2018) ‘Νέος νόμος θα ρυθμίζει τη λειτουργία των ανώνυμων εταιρειών από το 2019’ Διαθέσιμο στη:

<https://www.kathimerini.gr/982822/article/oikonomia/ellhnikh-oikonomia/neos-nomos> [Πρόσβαση 20 Αυγούστου 2019]

Μανιφάβα, Δ. (2019) ‘Αλλαγές στις συγχωνεύσεις και στις εξαγορές’ Διαθέσιμο στη:

<https://www.kathimerini.gr/1009594/gallery/oikonomia/ellhnikh-oikonomia/allazoy-nola-stis-syghwneyseis> [Πρόσβαση 28 Αυγούστου 2019]

Νιφορόπουλος, Κ. (2019) ‘Η νέα νομοθεσία (ν. 4548/2018) για τις Ανώνυμες Εταιρείες - 37 θέματα που πρέπει να γνωρίζουμε’ Διαθέσιμο στη: <https://www.taxheaven.gr/laws/circular> [Πρόσβαση 8 Μαρτίου 2019]

Ο νόμος για τους εταιρικούς μετασχηματισμούς, (2019) Διαθέσιμο στη: <https://www.e-forologia.gr/cms/viewContents>, [Πρόσβαση 8 Μαρτίου 2019]

Αιτιολογικές εκθέσεις

-Εταιρικοί μετασχηματισμοί και εναρμόνιση του νομοθετικού πλαισίου με τις διατάξεις της Οδηγίας 2014/55/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Απριλίου 2014 για την έκδοση ηλεκτρονικών τιμολογίων στο πλαίσιο δημόσιων συμβάσεων και λοιπές διατάξεις, (11-2-2019)

Διαθέσιμο στη:

<https://www.hellenicparliament.gr/UserFiles/2f026f42-950c-4efc-b950-340c4fb76a24/e-etsym> [Πρόσβαση 25 Αυγούστου 2018]

-Αναμόρφωση του δικαίου των ανωνύμων εταιρειών, (25-4-2018) Διαθέσιμο στη:

https://www.hellenicparliament.gr/Nomothetiko-Ergo/Anazitisi-Nomothetikou-Ergou?law_id=7386e2ed-74e1 [Πρόσβαση 25 Αυγούστου 2018]

ΦΕΚ

N.4401/2016 ΦΕΚ 227/A/6-12-16) (Κ.Υ.Α. 63577/18, ΦΕΚ 2380/B//21.06.2018 (σύσταση ηλεκτρονικής υπηρεσίας μιας στάσης)